Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 146

Poznań, poniedziałek dnia 30 marca 1931

Rok XXVI

Niemcy między Wschodem a Zachodem

Już przed rokiem zapowiadaliśmy na tem miejscu w polityce wewnętrznej Niemiec rozwój, zmierzający do stabilizacji rządów, a nawet do rodzaju dyktatury przy możliwem unikaniu widocznej zmiany form parlamentarnych, a jednocześnie na zewnątrz wzmożoną aktywność niemieckiej polityki zagranicznej.

Jedno z drugiem pozostaje w ścisłym związku, i należy stwierdzić, że rzeczy potoczyły się „według programu". Rząd Brüninga sprawuje w gruncie rzeczy cichą dyktaturę przy poparciu prez. Hindenburga i milczącej zgodzie socjalistów. Na zewnątrz zaś rozwinął bardzo ożywioną i energiczną działalność; dość wskazać zawarcie unji celnej z Austrją, wypadek polityczny o doniosłości bardzo daleko sięgającej.

Wszystko to zaś dzieje się na tle gry politycznej o porozumienie francusko-niemieckie z mirażem unji europejskiej na dalszym planie i rewizją granic jako jądrem tego orzecha, — gry o front antysowiecki, wysuwany przez niektóre koła zachodnie z jednej strony, a z drugiej o politykę porozumienia niemiecko-rosyjskiego.

Toczą się obecnie rokowania w sprawie porozumienia niemiecko - rosyjskiego. Przyjaźń niemiecko - rosyjska jest od czasu traktatu w Rapallo stałym powodem niepokoju Europy. Przechodziła ona rozmaite okresy, a dzisiaj zwłaszcza, wobec grożącego ze strony Rosji niebezpieczeństwa gospodarczego, jest ona dla Zachodu wysoce niepokojącą. Te koła, które myślą o zorganizowaniu Europy przeciwko Sowietom, radeby przyjaźń niemiecko - rosyjską rozbić. I w naszym interesie leżałoby osłabienie możliwości współdziałania niemiecko - rosyjskiego Jednakże w tej formie, w jakiej dążności te przejawiają się obecnie na Zachodzie, są one dla Polski bardzo niebezpieczne i nie nadają się wogóle do dyskusji.

Głównym dla Niemiec celem porozumienia niemiecko - sowieckiego jest front antypolski ,mający na widoku rewizję granic Polski. Jeżeli więc dzisiaj dążenie do gospodarczego wzmocnienia Rosji przez t. zw. „plan pięcioletni" niepokoi Europę, i pewnym kołom chodzi o odciągnięcie Niemiec od Rosji, to nie ulega wątpliwości, że Niemcy tylko wtedy poszłyby na taką politykę, gdyby cel swój zdołały tą drogą osiągnąć. W tym kierunku widać wyraźne próby szantażu, i dlatego w zarysujących się dzisiaj planach odciągnięcia Rosji od Niemiec te właśnie momenty wypływają, chociaż nie zawsze otwarcie. Niemcy bowiem suggerują, że zupełne porozumienie Niemiec z Francją i Zachodem jest możliwe tylko za cenę rewizji granicy polsko - niemieckiej.

A to jest niewykonalne, doprowadziłoby bowiem w konsekwencji do wojny, a na nią — nie mówiąc już o przyjaznym stosunku Zachodu do Polski — dzisiaj w Europie nikt się tak łatwo nie zdecyduje. Rosja zaś w razie porozumienia Niemiec z Zachodem przeciwko Moskwie niema najmniejszego powodu, by pomagać Niemcom w ich planach antypolskich.

W tym skomplikowanym splocie interesów polityka niemiecka znajduje się w trudnem położeniu. To też niejednokrotnie niemieccy ministrowie spraw zagranicznych oświadczali, że „Niemcy nie mogą się jednostronnie wiązać ani ze Wschodem, ani z Zachodem". W gruncie rzeczy Niemcy szantażują jednych i drugich, więcej jednak państwa zachodnie Rosją, niż Rosję państwami zachodniemi.

Jest zupełnem złudzeniem, jeżeli na Zachodzie pewne koła myślą, iż zdołają pozyskać Niemcy do wyraźnej polityki antyrosyjskiej. Niemcy zdają sobie doskonale z tego sprawę, iż na upoważnienie państw zachodnich do wojny z Polską — a inne sposoby uzyskania chociażby kawałka ziemi polskiej są niemożliwe — realnie liczyć nie mogą. Jeżeli na Zachodzie ten i ów publicysta rozważa myśl pozyskania Niemiec przez wynagrodzenie ich kosztem Polski, czyni to w tem przekonaniu, iż rzecz da się załatwić ugodowo. Niestety szerzenie się tego błędnego mniemania nawet w krajach zaprzyjaźnionych z Polską jest możliwe tylko dlatego, że ze strony Polski nie dość energicznie stawia się sprawę w opinji międzynarodowej.

Niemcy, mimo wszystko, będą woleli asekurować się w Rosji, asekurować się na wszelki wypadek i przy każdej konjunkturze, pomni doświadczeń polityki Bismarcka i skutków, które spowodowało jej zaniechanie. Rzecz inna, czy dzisiaj polityka taka może dać im ściśle te same rezultaty. Na Zachodzie zaś nikt nie powinien się łudzić, że zadowolenie Niemiec kosztem Polski mogłoby odciągnąć je na stałe od Rosji. Przeciwnie wytworzyłyby się warunki, które zmusiłyby Niemcy do podobnego porozumienia się z Rosją, jakie istniało w 19-tym wieku. I nie popełniłyby one zapewne już drugi raz błędu, ażeby porozumienie to zaniedbać. (dypl.)

Co Polska traci przy austrjacko-niem. „Zollvereinie"?

Berlin, 30. 3. (Tel. wł.). Unja celna austrjacko-niemiecka obok swego charakteru politycznego kryje poważne nebezpieczeństwo natury gospodarczej dla państw Europy środkowej i południowo - wschodniej. Tej stronie unji poświęcono dotąd mniej uwagi, jakkolwiek jest ona nie mniej ważna od politycznej.

Z głosów prasy niemieckiej wynika niedwuznacznie, że unja celna zmusi państwa sąsiadujące do rewizji dotychczasowej polityki gospodarczej. Niemcy pragnęłyby wówczas niektóre z tych państw poddać nawet całkowicie swoim wpływom gospodarczym, nie wykluczając włączenia do niemiecko-austrjackiej unji celnej.

Ostrze następstw gospodarczych unji godzi w pierwszym rzędzie w interesy Polski. Dużo wskazuje na to, że Niemcy pragną pchnąć Austrję do wojny gospodarczej z Polską. Świadczy o tem najlepiej doniesienie „Berliner Tageblattu" o istnieniu zamiaru wydania radykalnego zakazu importu węgla do obszaru niemiecko-austrjackiej unji celnej.

Musiałoby to pociągnąć za sobą wypowiedzenie polsko-austrjack. traktatu handlowego — jest to już jednak tylko kwestją terminu. Utrata rynku austrjackiego dla zbytu węgla polskiego zdaje się być nieunikniona. Szkoda to niepowetowana dla przemysłu węglowego, który w roku 1929 wywiózł do Austrji 3 miljony tonn, a w roku 1930 — 2 miljony tonn. W stosunku do całego eksportu węgla z Polski ulokowaliśmy w roku 1929 — na rynku austrjackim 22 proc. naszego wywozu, a w roku 1930 — 17 proc. Węgiel polski osięgał dobrą cenę, pozwalając przemysłowi węglowemu na forsowanie nierentującego się eksportu na rynki skandynawskie, gdzie walczy z konkurencją angielską. Utraty rynku austrjackiego nie wynagrodzi nam wywóz węgla do Niemiec„ ustalony w traktacie handlowym na 300 tys. tonn miesięcznie. Zręczne posunięcie niemieckie pozbawiło traktat handlowy Polski z Rzeszą ostatnich pozorów korzyści gospodarczej.

Podobnie ma się rzecz z wywozem nierogacizny. Wywóz bydła, nierogacizny i mięsa w roku 1929 do Austrji przedstawiał łączną wartość 189.943.000 zł (sam wywóz świń — 77.649 zł.).

Wywóz ten był uregulowany odrębnem porozumieniem. Jest on w tej chwili b. poważnie zagrożony, gdyż rolnictwo niemieckie będzie pragnęło wyprzeć swoim produktem przywóz z Polski.

Pisze się o tem w Niemczech bez obsłonek.

„Industrie und Handel" uważa, że unja celna ma dla obu kontrahentów szczególnie wielkie znaczenie z punktu widzenia rolnictwa. Nie ulega wątpliwości — twierdzi dziennik — że zastrzeżenia agrarjuszy niemieckich co do zawarcia traktatu handlowego z Polską będą znacznie mniejsze, jeśli rynek wiedeński otwarty zostanie dla niemieckiej nierogacizny. Rynek ten wchłonąć może bowiem conajmniej 600.000 sztuk rocznie, gdy przyznany Polsce traktatem kontyngent wynosi tylko 250.000 sztuk.

Na zasadzie powyższych uwag pisma niemieckiego łatwo wysnuć wniosek, że unja celna Niemiec z Austrją zamknie całkowicie rynek wiedeński dla zbytu nierogacizny przez eksporterów polskich. W najlepszym razie Niemcy pośredniczyłyby w zaopatrywaniu Wiednia w trzodę chlewną, wykorzystując w tym celu t. zw. polski kontyngent, który stanowi mniej, niż połowę dotychczasowego kontyngentu, dostawianego przez Polskę do Austrji.

Szał antypolski ogarnął nawet niemieckie związki sportowe

Berlin, 30. 3. (Tel. wł.) W sobotę obradowała w Berlinie rada niemieckich związków gimnastycznych (Deutsche Turnerschaft), która oprócz spraw wychowania fizycznego omawiała również sprawy polityczne.

Postanowiono przesłać Ślązakom z okazji dziesięciolecia niemieckiego „zwycięstwa" plebiscytowego wyrazy uznania. Niemieckie związki gimnastyczne wyrażają przekonanie, że „bezprawnie odłączony Górny Śląsk znów do Rzeszy powróci".

Mając powyższe względy „patrjotyczne" na uwadze, postanowiono odbyć tegoroczny „Turnertag" w Gdańsku.

W obronie kompetencji władz uniwersyteckich

Z powodu warszawskiego zjazdu „sanacyjnych" profesorów uniwersyteckich pisaliśmy w zeszłym tygodniu:

„Zjazd warszawski wszedł na tory, bardzo niebezpieczne dla funkcjonowania władz i ciał uniwersyteckich. Zjazd przystąpił do organizacji „profesorów uczelni uniwersyteckich, stojących na gruncie ideologji marsz. Piłsudskiego", czyli przystąpił do podziału profesorów, i to nie luźnego, lecz ścisłego. organizacyjnego, na dwie sobie przeciwstawione kategorje: na zwolenników t. zw. „ideologji marsz. Piłsudskiego" i na profesorów od tej „ideologji" niezawisłych, t. zn. albo jej wręcz przeciwnych, albo stroniących całkowicie od życia politycznego, ale ceniących swoją niezależność.

„Oznacza to zorganizowane rozsadzanie ciała profesorskiego, oznacza wnoszenie partyjno - politycznych jaczejek do władz uniwersyteckich. Obok rektorów, senatów i perjodycznych konferencyj rektorów, które dotąd reprezentowały wobec rządu interesy wyższych zakładów naukowych, mają powstać w łonie władz uniwersyteckich właściwie miarodajne organa partyjno - „sanacyjne". Nie potrzebujemy tłomaczyć destrukcyjnego wpływu takich poczynań na życie uniwersyteckie."

Obecnie otrzymujemy ze Lwowa następujący komunikat:

„Ogólne zebranie profesorów politechniki lwowskiej w związku z odbytym niedawno w Warszawie zjazdem profesorów uchwaliło jednomyślnie następującą rezolucję:

„Wobec tego, że grupa profesorów szkół akademickich podjęła akcję, wkraczającą głęboko w życie wszystkich szkół akademickich, ogólne zebranie profesorów politechniki lwowskiej widzi się zmuszone stwierdzić, że jedynemi czynnikami, powołanemi do wyrażania opinji w sprawach politechniki lwowskiej, są instancje, ustalone ustawą akademicką i statutem politechniki lwowskiej, t. j. ogólne zebranie profesorów, senat i rektor.

„Z tych względów te tylko instytucje powołane są do podejmowania inicjatywy i wypowiadania się wobec władz, także w sprawach dotyczących jej ustroju."

Prawda, w rezolucji tej wypowiedziana, jest oczywista, wskutek czego uchwała lwowska zapadła jednomyślnie, jak podkreśla komunikat W Polsce dzisiejszej niestety nie wszystkie prawdy oczywiste — są dla wszystkich oczywiste.

Strajk w górnictwie francuskiem.

Lille, 30. 3. (PAT). Komunistyczna federacja pracowników podziemnych uchwaliła 24-godzinny demonstracyjny strajk. Oddziały w Douai i Dorignies uchwaliły strajk gen. bez ograniczenia czasu.

Ilość Żydów w Stanach Zjednocz.

Nowy Jork, 30. 3. (PAT.) W ciągu 50-ciu lat ludność żydowska w Stanach Zjednoczonych A. P. wzrosła z liczby ćwierć miljona do 4 i pół miljonów. W samym Nowym Jorku jest 1.250.000 Żydów, co stanowi mniejwięcej ośmiokrotną ilość Żydów zamieszkujących Palestynę.

Z dnia politycznego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego".

Warszawa, 29 marca.

Powrót Józefa Piłsudskiego z Madery nastąpił niespodzianie dla wielu czynników „sanacyjnych". Nikt się go w tak szybkim czasie nie spodziewał, nikt też z nich nie przewidywał, że nastąpi bezpośrednio do Polski, raczej bowiem sfery „sanacyjne" rachowały, że w drodze powrotnej odwiedzi Egipt i Palestynę.

Zacznie się tedy okres nowych pociągnięć politycznych. Z pewnością dla wielu wielkorządców będzie to okres bardzo ciężki. Przyjdzie im bowiem składać raport z działalności swojej i z sytuacji krajowej. Tu potknie się niejeden.

Niewątpliwie z tego tła płyną pogłoski, jakoby w niedalekiej przyszłości mogło przyjść do zmian w rządzie. Już w styczniu uporczywie powtarzały się wieści o pewnych mających nastąpić przesunięciach, ale czynniki poinformowane odraczały je do powrotu z Madery. Teraz świeżo od dwu tygodni istnieje bardzo poważny konflikt w łonie rządu, polegający na chęci p. Janty - Połczyńskiego ustąpienia z teki rolnictwa; wymieniano już nawet pułk. Kanię jako przyszłego kierownika tego resortu. I tę sprawę trzyma się niezałatwioną do powrotu.

Dzisiaj coraz częściej wysuwane są nazwiska osobistości raczej gospodarczych. Najczęściej powtarza się nazwisko ministra Matuszewskiego, który, acz zwolennik metod pułkownikowskich, umie się poruszać na terenie parlamentarnym i dzięki zręczności taktycznej stara się zaznaczyć, jakoby posiadał samodzielną linję postępowania.

Rachują czynniki „sanacyjne" na polepszenie się sytuacji dzięki napływowi pierwszej transzy pożyczki zapałczanej oraz dzięki mającej być rychło sfinalizowanej pożyczce francuskiej. Odnosi się wrażenie, że „sanacja" zupełnie nie docenia powagi kryzysu gospodarczego, a krytyczne głosy sfer gospodarczych, alarmy i apele są nieprzychylnie witane przez pułkowników.

W wewnętrznych stosunkach ciekawe są zabiegi o zaszachowanie Stronnictwa Ludowego nietylko od wewnątrz, lecz i od zewnątrz przy pomocy ludzi słabych i za porednictwem Stapińskiego. Stary ten lis polityczny, który przepadł przy wyborach, teraz się chce odbić przez podjęcie analogicznej akcji, jak B. B. S., a to przez stworzenie klasowej akcji chłopskiej, radykalnej i przeciwstawiającej się „obszarnikom" i klerowi, wszystko pod hasłem Piłsudskiego. Sfery „sanacyjne" z nim rozmawiają, a niechybnie będą też patronowały jego działalności.

Na terenie narodowościowym są usiłowania zyskania żywiołów białoruskich oraz ukraińskich. Z Białorusinami o wiele łatwiej. Starają się ich pozyskać poza sferami, które się dotąd angażowały silniej w ruchu białoruskim.

Ważniejszym jednak dla „sanacji" odcinkiem jest odcinek ukraiński. Podjęte rozmowy pozornie tylko utknęły. Szły one bowiem dwoma korytami: na terenie parlamentarnym i lwowskim Jak się powiodły na terenie parlamentarnym, to wiadomo. Zanim jednak zeszły się czynniki parlamentarne, już we Lwowie były prowadzone rozmowy przez sfery konserwatywno - „sanacyjne" i one są dalej kontynuowane. Nawet i współcześnie. Ukraińcy je prowadzą z całą świadomością, nic nie ryzykując, wiedząc, że mogą na nich tylko zyskać.

O ile w „terenie" „sanacja" okazuje bezwzględnie pewną żywość, o tyle zastanawiająca jest bierność w dziedzinie zagranicznej. I nie tylko bierność. Posunięcie „anschlussowe" Niemiec nie spotkało się z należytem odczuciem w kołach „sanacyjnych". Można nawet powiedzieć, że opinja pos. Mackiewicza z Wilna, który jest z unji celnej zadowolony, nie jest niestety całkowicie odosobniona. Wśród polityków można słyszeć zdanie, że dzięki postawieniu na wokandzie unji austro - niemieckiej stracą ostrze trudności nasze, a w Genewie kwestje polskie, odłożone w styczniu do maja, staną się drugorzędne w porównaniu z wyłonionemi świeżo zagadnieniami.

Reagowanie czynne na pociągnięcie Niemiec, podjęcie inicjatywy do jakichś kroków, zabezpieczających nasze interesy państwowe i gospodarcze, nie wchodzi narazie w grę. Stoicyzm p. Zaleskiego jest zastanawiający. „Paris Midi" alarmuje kuszeniami niemieckiemi i bezczelnemi propozycjami (o których referowaliśmy w numerze niedzielnym) Czy nasz urząd spraw zagranicznych nie znajdzie okazji, by takie zuchwalstwa doznały odprawy należytej? H W.

W „ognisku nowej Europy"

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w marcu.

Rok temu powstało w Paryżu „ognisko nowej Europy", mające na celu szerzenie „ducha europejskiego". W gruncie rzeczy pracuje ono przedewszystkiem nad zacieśnieniem węzłów francusko-niemieckich i nie wyklucza możliwości rewizji traktatów. Przeciwnie. Sprawa ta została poruszona w szeregu manifestacyj i zebrań, zorganizowanych przez powyższe bardzo ruchliwe stowarzyszenie. Nastrój panujący w niem nie jest oczywiście polonofilski. Dowodem tego było ostatnie zebranie, na którem omawiano kwestję „dramatu „niemiecko-polskiego", t. zn. sprawę Pomorza.

W obecnej chwili zajmują się nią politycy i dyplomaci, przemysłowcy i intelektualiści; Każdy z nich pragnąłby wynaleźć jakiś „kompromis" i stać się autorem jakiegoś „pomysłu", mogącego przyczynić się do załagodzenia stosunków polsko-niemieckich. W rzeczywistości zaś ci improwizowani adwokaci zaostrzają je tylko. Traktat wersalski nie jest doskonały. „Poprawki" jednak, jakie pragną doń wprowadzić, powodują jedynie chaos i potęgują apetyty Berlina. Adwokaci ci bowiem zapominają, że, jak mówi przysłowie francuskie, „le mieux est l'ennemi du bien".

To powiedzenie można z powodzeniem zastosować do wystąpienia adwokata Jerzego Roux. Omawiając bowiem problem „dramatu germańsko-polskiego", stał się on rzecznikiem Berlina, jakkolwiek, raz po raz, kokietował to sprawę niemiecką, to sprawę polską, ale w ostateczności przysłużył się tylko tej pierwszej.

Posłuchajmy po krótce jego wywodów. Obecny stan Gdańska jest nie do zniesienia. Ponieważ Polacy posiadają teraz Gdynię, przeto, zdaniem p. Roux, wolne miasto powinno powrócić na łono Rzeszy! Co do „korytarza" — nazywa go jednak słusznie francuskiem mianem Pomérelia — to jest on niezawodnie polskim. Czyniono oczywiście przez ostatni dziesięcioletni okres wysiłki spolszczenia go. Niemniej jednak pamiętać należy, iż już przed wojną wybierano tam polskich posłów. Jest to, dla prelegenta, argument, pod względem etnicznym decydujący.

Na czem zatem polega ów dramat? — Posiada on podłoże moralnej natury. I tu p. Roux w sposób liryczny odmalował miłość Niemiec do Prus Wschodnich, miłość historyczną i mistyczną oraz opłakany stan tej prowincji od chwili, kiedy została odciętą od matki — ojczyzny. Prelegent naturalnie nie nadmienił, iż jest to w znacznej części winą właśnie „matki — ojczyzny". Następuje potem opis melodramatyczny oplombowanego wagonu, przejeżdżającego przez Pomorze, co stanowi dla wielkiego narodu niemieckiego upokorzenie nie do zniesienia. Jak bowiem można przecinać Niemcy na 2 części... zwłaszcza przez Polaków, którzy przecież byli pod ich jarzmem, a dzisiaj nietylko, że traktują z Berlinem jak równy z równym, ale uważają się niemal za wyższych od Niemców. Dla zilustrowania tej sytuacji adwokat Roux użył bardzo nieodpowiedniej analogji: cobyśmy powiedzieli, — podkreślił — gdyby na przykład zbuntowany Algier chciał tak traktować Francję!

Prelegent, czując, iż zapędził się za daleko, rzucił podchlebiające zdanie pod adresem Polaków, oświadczając, iż są wielką rasą, że Francja może rachować na swego sprzymierzeńca, ale zaraz potem znowu zmienił front, mówiąc: że Polska przechodzi przez kryzys ostrego nacjonalizmu i megalomanji i że nie panuje w niej „duch europejski". Przy tej sposobności, p. Roux pochwalił, jak przystało, działalność pełną umiarkowania ambasadora Laroche'a. Cóż kiedy, nawet pomimo tego Polacy nie chcą zdecydować się na żadne ustępstwa wobec Niemiec Dla prelegenta zeszłe idee zwycięstwa i klęski są pojęciami przestarzałemi, ponieważ zwycięstwo nie wytwarza praw specjalnych.

Konkluzja? — Czas bynajmniej nie pracuje nad złagodzeniem kwestji granic wschodnich. Jeżeli zatem nie wejdzie w grę żaden nowy czynnik, to przyjdzie do wojny. Niemcy bowiem, jakkolwiek pragną pokoju, wreszcie zbuntują się... Pozostaje zatem jedyna deska ratunku: interwencja Francji.

Na czem zaś ona ma polegać, tego p. Roux nie powiedział. Można jednak łatwo wywnioskować z jego przemówienia, że ta interwencja miałaby za zadanie, wywarcie nacisku na Polskę, by zgodziła się na owe ustępstwa i nie doprowadziła do buntu Rzeszy. Idea bowiem pojednania francusko - niemieckiego nie dopuszcza, by jakąkolwiek koncesję miał uczynić Berlin.

Ponieważ zaś „ognisko nowej Europy" chce — choćby we własnych oczach — uchodzić za pseudo bezstronne, więc potem przemawiali jeszcze dwaj mówcy niemiecki i polski. Byli nimi pp. Hirth i Smogorzewski.

P. Hirth, wielki wielbiciel p. Stresemanna i Brianda, jest autorem biografji o zmarłym, niemieckim ministrze spraw zagr. Pozostaje zaś pozatem, podobno w kontakcie z francuskim ministrem spraw zagranicznych Mówią także, że to on pisywał w tutejszej lewicowej prasie prowincjonalnej korespondencje, mające na celu rozwijanie lokarnizmu i uspokajanie umysłów pod względem solidności demokratycznych Niemiec. Zostawmy jednak na boku pisarza, a zajmijmy się nim jako mówcą.

P. Hirth powiedział przedewszystkiem, że jeżeli Polska stała się państwem niepodległem, to zawdzięcza to przedewszystkiem aktowi dwóch cesarzy w roku 1916, że następnie Wilson myślał jednyie o zneutralizowaniu Wisły, że jeżeli potem nie przeprowadzono na Pomorzu plebiscytu, to dlatego, iż bano się, by większość nie wypowiedziała się za Niemcami. Po tym wstępie niemiecki prelegent „zabrał" się do „korytarza", przedstawiając całą litanję nieprzyjemności, na jakie Niemcy na jego terytorjum są narażone. A więc, że pociągi chodzą powoli, że nie są tolerowane niemieckie lokomotywy, że nie są dopuszczane litewskie towary etc. etc. Przechodząc do kwestji politycznej w sposób bardzo perfidny położył nacisk na możliwość zatargu polsko - rosyjskiego, utrzymując, iż Berlin pozostałby wobec niego neutralnym. Podkreślił jednak niedwuznacznie, że obecnie zagadnienie transportu wojsk francuskich do Polski nie byłoby łatwe... Leży zatem pod każdym względem w interesie Polski porozumienie ekonomiczne z Niemcami. Wreszcie co do położenia Prus Wschodnich, powołał się na miarodajne świadectwo amerykańskiego dziennika „American News".

P. Smogorzewski bez trudności wykazał Niemcowi, że ta miarodajność jest bardziej niż podejrzaną, ponieważ powyższy dziennik wychodzi w... Hamburgu i jest organem niemieckich Amerykanów. Następnie przy pomocy cyfr, statystyk i głosów niemieckich pisarzy wykazał, jak się istotnie przedstawia sprawa Pomorza.

Na zakończenie zabrał głos znany polonofob, adwokat Jacques Kayser, redaktor „République", w której systematycznie prowadzi kampanję podziemną przeciwko francuskiej polityce sojuszy, z Polską w szczególności. Dla tego „Europejczyka" jest tylko jedno wyjście z obecnej trudnej sytuacji: ustanowienie Stanów Zjednoczonych starego kontynentu, mających przynieść zniesienie granic. Dlatego zresztą nie oburza się bynajmniej na układ austro-niemiecki. Stanowi to dla niego pierwsze ogniwo ekonomiczne „idei europejskiej". A więc ślepota tych kół trwa.

I. Briares.

Rozwój stosunków między Polską a Szwecją

W prasie sztokholmskiej ukazały się niedawno temu wzmianki i artykuły pt „Dzieła 71 pisarzy polskich w tłumaczeniu szwedzkiem". Artykuły te oparte były na pracy znanego przyjaciela Polski, sekretarza Towarzystwa Polsko-Szwedzkiego w Sztokholmie, K. G. Felleniusa, o utworach literackich polskich, przełożonych na język szwedzki. Jak wynika z zestawień p. Felleniusa, włączono, dzięki przekładom, do literatury szwedzkiej 184 dzieła pisarzy polskich. Między autorami polskimi w przekładzie szwedzkim pierwsze miejsce zajmuje: H. Sienkiewicz z 29 utworami, na drugiem miejscu figuruje E. Orzeszkowa (18 powieści), na trzeciem — A. Mickiewicz (10 tomów). Wśród tłumaczeń znalazły się nawet trzy prace króla Stanisława Leszczyńskiego: „Rady i wskazówki dla córki mojej, królowej Francji", „Rozmowy między Europejczykiem a mieszkańcem Dumicala", oraz „Uwagi nad niedomogami rządów w Polsce"

Towarzystwo Polsko - Szwedzkie, które przyczynia się dzielnie do pogłębienia i rozwoju stosunków między Polską a Szwecją, zostało założone w czasie wojny jako towarzystwo pomocy dla emigrantów polskich w Szwecji. Po wojnie towarzystwo to rozwiązało się, a na miejsce jego powstało Towarzystwo Polsko - Szwedzkie, którego właściwym celem miało być ułatwienie wzajemnego poznania się obywateli obu krajów, wymiana wartości kulturalnych etc. Towarzystwo to, powstałe w r. 1926, rozwija energiczną i owocną działalność, a odpowiednikiem jego w Polsce jest istniejąca w Warszawie bratnia filja centrali sztokholmskiej. Niedawno z inicjatywy bankiera sztokholmskiego. p. Gunnara Schönmeyra, zebrano wśród osób należących do centrali Towarzystwa w Sztokholmie i do filji warszawskiej sumę 100.000 złotych, którą przekazano ministrowi oświaty na rzecz ufundowania przy uniwersytecie warszawskim katedry języków skandynawskich.

W Warszawie i w Sztokholmie powstały Izby handlowe polsko - szwedzkie, które przyczyniają się swą działalnością do ożywienia stosunków handlowych między obu krajami. W broszurze szwedzkiej p. t.: „Szwecja i obroty handlowe z Polską", wydanej przez sztokholmską Izbę handlową, znajduje się np. stwierdzenie faktu, iż przemysł szwedzki, dzięki importowi tańszego węgla z Polski, oszczędził od r. 1925 przeszło 50 milj. koron (120 milj. zł) na kosztach opału. B.

Min. skarbu o poborze 10 proc.

W wykonaniu art. 2 ustawy z 12 lutego 1931 r. (Dz. U. R. P. nr. 16 poz 82), zostało ogłoszone w nr 23 Dz. U. R. P. z r. 1931 rozporządzenie ministra skarbu z 6 marca 1931 r. w sprawie poboru 10-proc. dodatku do niektórych podatków i opłat stemplowych. Na podstawie powyższego rozporządzenia będzie pobierany, począwszy od 1 kwietnia 1931 r., 10-proc. dodatek — odmiennie od przepisów obowiązującego obecnie rozporządzenia ministra skarbu z 1 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. nr. 28 poz 251), którego moc obowiązująca wygasa z 31 marca 1931 r. — również przy podatku dochodowym od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę. Od wszelkich zatem podlegających opodatkowaniu dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych w ciągu marca 1931 r., winien być przypadający podatek wpłacony na rachunek właściwej kasy skarbowej jeszcze w marcu, w przeciwnym bowiem razie, t. j. w razie wpłacenia go po upływie tego miesiąca, od wszelkich wpłat z tytułu tego podatku będzie pobrany 10-proc. dodatek Okoliczność, za jaki czas przypada wypłacane wynagrodzenie, jest dla poboru omawianego dodatku bez znaczenia, a jedynie miarodajnym jest dzień faktycznej wpłaty przypadającego od tego wynagrodzenia podatku do właściwej kasy skarbowej.

Wielkie Zebranie Kobiet

odbędzie się

dziś w poniedziałek, 30 marca 1931 roku, o godz. 7,30 wieczorem, w sali „Boulevard", plac Nowomiejski, w sprawie zatwierdzenia umów z Niemcami. — Przemawiać będą: **p. poseł Zieliński z Warszawy, p. senator Dr. Marjan Seyda i p. poseł Helena Grossmanówna.**

Zarząd Narodowej Organizacji Kobiet.

Wstęp za zaproszeniami, które wydaje biuro N. O. K., Kantaka 8/9, II ptr., w godz. 11—2

Wybory do Izb Adwokackich w Poznaniu i Warszawie

W sobotę o godz. 4 po południu odbyło się w sądzie okręgowym w Poznaniu zebranie Izby Adwokackiej obwodu sądu apelacyjnego w Poznaniu przy udziale zgórą 100 adwokatów.

Sprawozdanie z działalności wydziału wygłosili ustępujący prezes adw. dr. Piechocki, który podkreślił, iż w roku bieżącym Izba Adwokacka w Poznaniu obchodzi 10-lecie swego spolszczenia, oraz sekretarz adw. dr. Kręglewski. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu wydziałowi przystąpiono do wyboru nowych członków tegoż.

Wybrani zostali w miejsce ustępujących pp. dr. Piechockiego, Mieczysława Chmielewskiego, dr. Jaglarza, dr. Celichowskiego, dr. Krzyżankiewicza, dr. Jana Sławskiego, Koszewskiego i Gutschego z Leszna, ponownie pp.: dr. Piechocki, dr. Stanisław Celichowski, Koszewski, dr. Krzyżankiewicz i Gutsche z Leszna. W miejsce ustępujących adwokatów dr. Jaglarza, Chmielewskiego i dr. Jana Slawskiego wybrano pp.: dr. Łasińskiego z Bydgoszczy, Korbońskiego i Wierusza z Poznania.

Wydział Izby Adwokackiej ukonstytuował się, jak następuje: prezes — dr Piechocki, wiceprezes dr. Stanisław Celichowski, sekretarz dr. Kręglewski.

Do senatu dyscyplinarnego przy Sądzie Najwyższym weszli: pp. dr. Feliks Rosner i dr. Witold Celichowski, a jako zastępcy: pp. Banaszak z Ostrowa i Iżycki z Poznania.

W skład sądu dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Poznaniu wchodzą: pp. dr. Piechocki jako przewodniczący, dr. Stanisław Celichowski jako zast. przewodn. i dr. Krzyżankiewicz jako członek stały a jako zastępcy: pp Koszewski, Komorowski i Gutsche z Leszna.

W zakończeniu zebrania dr. Stanisław Celichowski wygłosił referat o przyszłym regulaminie koleżeńskim dla adwokatów obwodu sądu apelacyjnego w Poznaniu.

Warszawa, 30. 3. (Tel. wł) W sobotę odbyły się uzupełniające wybory do Rady Adwokackiej, z której w myśl statutu ustępowała jedna trzecia członków. Wybory wzbudziły duże zainteresowanie ze względu na przygotowania „sanacji" do przeforsowania swoich kandydatów.

Usiłowania „sanacji" skończyły się kompletnem niepowodzeniem. Do Rady na miejsce ustępujących członków wybrani zostali adwokaci: Tomaszewski, Szurlej, Sokołowski, Baumgart i Żołądkowski. Dziekanem pozostaje nadal adw. Jan Nowodworski.

Kandydaci „sanacyjni" otrzymali minimalną liczbę głosów.

Heca antypolska w sejmie wschodnio-pruskim

Sejm wschodnio - pruski domaga się zamknięcia szkół polskich — Polski dziennikarz usunięty z sali

Królewiec, 30. 3. (Tel. wł.). — Ostatnie posiedzenie sejmu wschodnio-pruskiego w Królewcu było jedną wielką manifestacją antypolską. Sejm uchwalił wezwać Reichstag do odrzucenia traktatu handlowego z Polską, wezwać rząd pruski do cofnięcia rozporządzenia, pozwalającego na otwarcie szkół polskich w Prusach Wschodnich, oraz do energicznego prowadzenia antypolskiej akcji na terenie Genewy.

Podczas obrad popołudniowych dyrektor biura sejmowego podszedł do obecnego w loży dziennikarskiej redaktora A. T. E. Kwietniowskiego i zażądał od niego legitymacji. P. Kwietniowski okazał legitymację korespondenta A. T. E. w Królewcu, oraz legitymację syndykatu dziennikarzy polskich. Dyrektor biura sejmowego wziął obie legitymacje i przedstawił je prezydjum sejmu.

Za chwilę wrócił i oddawszy legitymacje prasowe w ostrym tonie nakazał redaktorowi Kwietniowskiemu natychmiast opuścić salę obrad. Pan Kwietniowski zaprotestował przeciw takiemu niesłychanemu traktowaniu dziennikarza zagranicznego.

Wówczas dyrektor biura sejmowego oświadczył: „Polak w tej sali niema nic do szukania. Jeżoli pan tej sali nie opuści, to wyleci".

Podczas opuszczania sali przez p. Kwietniowskiego, jeden z posłów nacjonalistycznych wniósł interpelację, dlaczego prezydjum sejmu zezwala na obecność na sali obrad polskiego podżegacza. Marszałek sejmu odpowiedział, że właśnie kazał wydalić polskiego dziennikarza.

Za odchodzącym red. Kwietniowskim udał się prezes syndykatu dziennikarzy wschodnio-pruskich dr. Leo, wyrażając ubolewanie z powodu powyższego zajścia.

Warszawa, 30. 3. (Tel. wł.). — Odbyło się tu posiedzenie zarządu klubu sprawozdawców sejmowych, na którem uchwalono protest przeciw wydaleniu dziennikarza polskiego z Sejmu wschodnio-pruskiego. Klub wezwał zarząd Związku Syndykatu Dziennikarzy Polskich do wniesienia protestu do „Federation Internationale des Journalistes".

Zarząd warszawskiej grupy klubu prasy zagranicznej komunikuje:

Na posiedzeniu grupy Syndykatu Dziennikarzy Rzeszy Niemieckiej w Warszawie (grupa niemiecka Klubu Prasy Zagranicznej) powzięto następującą jednomyślną uchwałę:

„Warszawska grupa Związku Syndykatów Dziennikarzy Rzeszy niemieckiej zwraca się do centralnego Związku Syndykatów Dziennikarzy Rzeszy Niemieckiej w Berlinie w związku z pożałowania godnym wypadkiem usunięcia przedstawiciela agencji telegraficznej „Express" i innych pism polskich w sejmie wschodnio-pruskim p. E. Kwietniowskiego ze sejmu, prosząc zarząd Związku Syndykatów Dziennikarzy Niemieckich o zwrócenie się do właściwych władz z naciskiem, żądającym przyznania temu dziennikarzowi, jako koledze dziennikarskiemu, wszystkich możliwości i praw w wykonywaniu jego zawodu".

Dekret Hindenburga

wprowadzający częściowe zawieszenie swobód konstytucyjnych w Niemczech

Berlin, 30. 3. (Tel. wł.). Na podstawie art. 48 konstytucji prezydent Rzeszy ogłosił w sobotę dekret, zawierający zarządzenia dla walki z wykroczeniami politycznemi. Zgodnie z tym dekretem można nie dopuścić do obrażających uczucia chrześcijańskie komunistycznych demonstracyj przeciwko Świętom Wielkanocnym, a szczególniej przeciwko wyprawom propagandowym.

Dekret prezydenta Rzeszy o zwalczaniu wykroczeń politycznych postanawia, że co najmniej na 24 godziny muszą być zameldowane miejscowym władzom policyjnym wszelkie zebrania i pochody pod otwartym niebem ze wskazaniem miejsca, czasu i tematu zebrania. Zależnie od okoliczności, zebrania te i pochody mogą być zakazane, o ile zachodzi obawa, że doprowadzą one do zakłócenia porządku i nieposzanowania praw i ustaw. Wykroczenia przeciwko dekretowi karane są aresztem nie mniejszym, aniżeli trzy miesiące i karą pieniężną.

Związki, których członkowie zawinią wobec tych zarządzeń, a które podobne czyny swych członków akceptują, mogą być rozwiązane.

Dekret daje możność zakazu noszenia specjalnego uniformu i odznak przez członków związków politycznych.

Na zasadzie tegoż dekretu władze policyjne mają możność konfiskowania plakatów i ulotek, których treść zagraża bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu.

Plakaty te i ulotki muszą być również przedstawione odnośnym władzom policyjnym conajmniej na 24 godziny przed ich wypuszczeniem.

Postanowienia dekretu zawierają również częściowo przepisy konstytucyjne o ochronie tajemnicy pocztowej

Curtius odpowie Briandowi we wtorek

Wiedeń, 30. 3. (Tel. wł.) „Wiener Sonn- und Montagszeitung" ogłasza wywiad swego redaktora z ministrem Curtiusem, który oświadczył, że we wtorek zamierza odpowiedzieć Briandowi w sprawie unji celnej austrjacko-niemieckiej i wykazać, że unja ta bynajmniej nie zagraża pokojowi w Europie.

„Der Morgen" donosi, że odpowiedź Curtiusa będzie zredagowana w porozumieniu z wicekanclerzem austrjackim, Schoberem.

Wyczekujące stanowisko Rumunji i Jugosławiji.

Bukareszt, 30. 3. (PAT). Dziennik „Curentul" donosi, iż rząd rumuński, po naradach ministerjalnych i po zasięgnięciu odnośnych informacyj od posłów państw zagranicznych, postanowił trzymać się narazie następujących dyrektyw w sprawie umowy o zawarcie unji celnej niemiecko - austrjackiej:

1) rząd rumuński nie ma żadnego słusznego powodu do zajęcia z własnej pobudki stanowiska przeciwnego unji celnej niemiecko-austrjackiej;

2) dlatego rząd rumuński przestrzega nadal stanowiska ekspektatywy, zajętego przezeń od pierwszej chwili, a to aż do czasu, kiedy wielkie mocarstwa Francja, Anglja i Włochy określą swój wspólny jednolity pogląd odnośnie do układu niemiecko- austrjackiego i co do stosunku jaki zachodzi między tym układem a istniejącemi międzynarodowemi zobowiązaniami;

3) nim to nastąpi, rząd rumuński uważa, iż byłoby przedwczesnem, aby miał on niezwłocznie ustępować namowom rządu czechosłowackiego, mającym na celu przedsięwzięcie przez Małą Ententę akcji przeciwko unji celnej niemiecko-austrjackiej. Pod tym względem — jak dodaje „Curentul" — istnieje ścisla zgodność między rządem rumuńskim a jugosłowiańskim.

Samobójstwo lekarza.

Kraków, 30. 3. (PAT). W niedzielę w hotelu Warszawskim popełnił samobójstwo przez otrucie dr. med. Głogowski. Dr. Głogowski przyjechał wczoraj do Krakowa z Zawiercia. Denat pozostawił kartkę, podając w niej jako przyczynę samobójstwa ciężką chorobę umysłową.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 3. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr (113,1 f w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).

„Ceny tranzakcyjne"

Żyto 15 tonn par Poznań	21.70
Żyto 30 tonn par. Poznań	21.75
Żyto 45 tonn par Poznań	21.90

Usposobienie stałe.

„Ceny orjentacyjne" parytet Poznań

Pszenica	26.00— 26.50
Usposobienie mocne.	
Jęczmień przemiałowy	21.00— 22.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	24.00— 25.00
Usposobienie spokojne.	
Owies pastewny	20.00— 21.00
Owies jednolity nadający się do siewu	23.00— 24.00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	31.00— 32.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszen. 65% wł. work.	39.50— 42.50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	17.00— 18.00
Otręby pszenne	17.25— 18.25
Otręby pszenne (grube)	18.25— 19.25
Rzepak	38.00— 40.00
Gorczyca	42.00— 47.00
Wyka latowa	40.00— 42.00
Peluszka	40.00— 44.00
Groch Victoria	24.00— 28.00
Łubin niebieski	20.00— 22.00
Łubin żółty	31.00— 35.00
Seradela	83.00— 90.00
Koniczyna czerwona	270.00—340.00
Koniczyna biała	320.00—440.00
Koniczyna szwedzka	220.00—250.00
Koniczyna żółta odłuszczona	130.00—150.00
Koniczyna żółta w łuskach	58.00— 65.00
Tymoteusz	90.00—105.00
Rajgras angielski	90.00—110.00
Tatarka	24.00— 27.00

Ogólne usposobienie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: 45 tonn żyta, 100 tonn pszenicy.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9175 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i gud. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.15 do 212.45 zł, gotówką 211.75 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.98 do 173.24 zł, gotówką 172.64 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 3. 1931 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pap. państw. poszukiwano 5 proc. poż. konwers. po 48.60 proc., natomiast ofiarowano 4 proc. poż. inwestycyjną po 90.— Z papierów P. Z. K. oddawano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 90 proc., zaś 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 37½ proc. przy większym braku materjału. 6 proc. listy żytnie handlowano po 15.75 w tranzakcjach.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych robiono tranzakcje Bankiem Polskim po 132.50—133.50, również handlowano w tranzakcjach R. Maya po 24.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału).

5% Pożyczka konwersyjna 48.60% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 90% O.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 15.75 +
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 90.— O.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Polski I em. 132.50—133.50 +

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję).

Dr Roman May I em zł. 24.50 +

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 3. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91½, sp.: 8.93½, kup.: 8.89½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.03	124.34	123.72
Londyn	43.33	43.44	43.23
Nowy Jork	8.912	8.932	8.892
Nowy Jork kabel	8.92	8.94	8.90
Paryż	34.88½	34.98	34.79
Praga	26.42½	26.49	26.36
Szwajcarja	171.60	172.03	171.17
Sztokholm	238.95	239.45	238.25
Oslo	238.62	239.22	238.02
Wiedeń	125.40	125.71	125.09
Włochy	46.72½	46.84	46.61
Berlin	212.52		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

5% poż. konw. 49.00

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—132.50
Rudzki	0.00— 10.50
Starachowice	12.12— 12.00

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Dla pap. państw. przy małych obrotach tendencja słabsza, dla listów zast. lekko mocniejsza, dla akcyj przeważnie słabsza. Bank Polski słabszy, Rudzki słabszy, Starachowice mocniejsze.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 30. 3. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	283.00—285.00
Tendencja utrzymana.	
Żyto march. 70—71 kg.	183.00—185.00
Tendencja stała.	
Jęczmień march. brow. od st. załad.	228.00—238.00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	210.00—227.00
Tendencja stała.	
Owies march. od st. załad.	162.00—170.00
Tendencja słaba.	
Mąka pszenna	34.75—40.50
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia przem. do 60%	25.85—29.25
Tendencja mocniejsza.	
Ospa pszenna	13.30—13.60
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	12.80—13.00
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch drobny jadalny	22.00—24.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	24.00—27.00
Bób polny	17.00—19.00
Wyka	23.00—25.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	62.00—66.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	15.40—15.70
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70— 8.00
Śrót Sova	14.40—15.00
Ziemniaki jadalne białe	1.30— 1.60
Ziemniaki jadalne czerwone i niebieskie z Odenwald	1.40— 1.70
Ziemniaki jadalne żółte	2.00— 2.40
Ziemniaki fabryczne	8 — 8½ fg.

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 30. 3. 1931 r.

Wypłaty na Warszawę	46.95 47.15
Noty wielkie	46.75—47.15

Gość w dom ....! Na Święta!
wódki, likiery, miody, wina owocowe
„Rektyfikacji Warszawskiej"
nw 8 358

Zajścia podczas „imienin" w Śremie i Kostrzynie

Śrem, 28 marca.

Galówka „imieninowa" w naszem mieście miała przebieg dla „sanacji" bardzo przykry, podobnie jak zresztą i w wielu innych miejscowościach.

W wigilję św. Józefa wieczorem urządzono capstrzyk, który wypadł niezmiernie słabo. Obok capstrzyka szły grupy przechodniów, które śpiewały różne piosenki okolicznościowe a la „Księżyc na Maderze".

Jeszcze gorzej było na wieczornicy „imieninowej". Już pensjonarka, która miała wygłosić pean pochwalny na cześć Piłsudskiego, nie mogła jakoś wybrnąć z tego zadania, ksztusząc się i jąkając bezustannie. Kiedy zaś przy graniu „Pierwszej Brygady" zgaszono światła, może dla wzbudzenia większego efektu, sala dała upust ożywiającym ją nastrojom. Rozległy się ogólne gwizdy, krzyki i tupania. Powstało niebywałe zamieszanie, w którego rezultacie orkiestra przerwała granie „Pierwszej Brygady" i na tem przerwano także wieczornicę. Skonsternowani organizatorzy galówki opuścili pospiesznie salę.

Miejscowy organ „Kurjer Śremski" zamieścił artykuł p. t. „Przegwizdane kadzenie", opisujący niefortunny przebieg wieczornicy. Starosta urażony tym artykułem, rozkazał miejscowemu posterunkowemu policji państwowej przeprowadzić śledztwo w sprawie przebiegu akademji. Przesłuchano dotychczas kilka osób.

Kostrzyn, 28 marca.

I u nas obchód imieninowy zrobił fiasko. Na akademję, urządzoną staraniem „strzelca", nikt nie przybył z wyjątkiem dzieci szkolnych oraz uczniów szkoły dokształcającej. Obiecano im dać obfitą kolację, ale obietnicy tej ponoć nie dotrzymano.

W czasie pochodu do sali, gdzie odbyła się akademja, grupy młodzieży głównie terminatorów, wznosiły okrzyki na cześć gen. Józefa Hallera. Nudny wykład nauczyciela p. Geruli wywołał objawy niezadowolenia u zebranych, którzy wygwizdali prelegenta.

Po wieczornicy grupy publiczności przemierzały miasto. Padały okrzyki na cześć gen. Hallera, a przeciw „sanacji". Pod mieszkaniami członków zarządu „Strzelca" wznoszono okrzyki, skierowane przeciw tej organizacji.

Krotoszyn, 28 marca.

Mimo wielkich wysiłków przebieg „imienin" w Krotoszynie był dosyć żałosny. Flagi powiewały jedynie na gmachach państwowych, na domach prywatnych nielicznych „sanatorów", w oknach posiadaczy koncesyj na sprzedaż wyrobów monopolowych, oraz u niektórych kupców, liczących widocznie na jakieś względy. Na defiladę sprowadzono specjalnie konny oddział P. W. z pobliskiego Dzierżanowa, co do którego fama głosi, że jego całodzienne utrzymanie kosztowało 1.000 zł.

Na akademję ściągnięto młodzież szkolną, zorganizowaną w P. W., nadto przybyli na nią urzędnicy i wojskowi. Całość wypadła bardzo blado.

Nowe Miasto nad Wartą, 28 marca.

Dnia 19 bm. z okazji imienin odbył się tu pochód dzieci szkolnych z Nowego Miasta i okolicy oraz „strzelców" z Nowego Miasta i Aleksandrowa. Organizacje tutejsze ani obywatelstwo w pochodzie tym udziału nie brało, to też nie było w nim ani jednego sztandaru. Podobnie ludność zbojkotowała akademję, urządzoną na sali p. Szymankiewicza.

Poniec, 28 marca.

Odbyło się tutaj w tych dniach zebranie mistrzów rzemieślniczych różnych zawodów, na którem omawiano zajście, jakie miało miejsce w tutejszej dokształcającej szkole zawodowej z okazji „imienin" w dniu św. Józefa. Mistrzowie w przemówieniach swych występowali ostro przeciwko dyrektorowi szkoły p. Romanowskiemu.

Uchwalono wysłać do kuratorjum szkolnego w Poznaniu pismo z zażaleniem na postępowanie odn. pana dyrektora.

Sprawa, którą omawiano, przedstawia się następująco:

W dniu 19 marca r. b., a więc w same święto św. Józefa, przyszło do niezwykłej awantury w miejscowej dokształcającej szkole zawodowej. Uczniowie (wszystko uczniowie rzemieślniczy) odmówili udziału swego w urządzonej z okazji „imienin" akademji, wychodząc z założenia, że to nie należy do programu nauk szkolnych. Oburzyło to dyrektora szkoły p. R., który usiłował uczniów swych „przekonać" o konieczności akademji nawet z pomocą kija. Uczniowie ze swej strony, aby uniknąć kary, uciekli ze szkoły, przyczem wyrwali drzwi sali szkolnej wraz z całą futryną. Słowem — awantura, jakiej już dawno w naszej małej mieścinie nie było.

Należy odczekać, jakie w tej sprawie stanowisko zajmie kuratorjum poznańskie, do którego zażalenie się zwraca.

W obronie osadników

Z przemówienia posła Józefa Kaweckiego w plenum Sejmu

Wysoki Sejmie!

Osady anulacyjne są to osady, które powstały na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o przelaniu praw skarbowych państw niemieckich oraz praw członków niemieckich domów panujących na skarb państwa polskiego. Były to mianowicie takie warsztaty rolne, których właściciele pochodzenia niemieckiego, są lub po 11 listopada 1918 r. byli wpisani jako właściciele w księgach wieczystych. Na osadach anulacyjnych, których w woj. Poznańskiem było 2.100, osadzono pierwotnie t. zw. administratorów, od których pobierano kaucję, a następnie tę kaucję zaliczano na poczet należności za osadę. Osady robotnicze i t. zw. „gościńce" szacowano indywidualnie, osady zaś rolnicze biurowo, w myśl instrukcji szacunkowej, licząc jako wartość budynków 75 proc. wartości ziemi. Już to jedno stwarzało, że szacunki wypadały wysokie. Jeśli się teraz doda, że resztę ceny kupna rozkłada się na lat 20 przy oprocentowaniu kapitału w wysokości 5 proc. w stosunku rocznym, a ponadto dłużnik płaci 3 proc. tytułem amortyzacji i 1 proc. kosztów administracyjnych, to widzimy, że obciążenie, jakie osadnik płaci rocznie, jest znaczne.

Jest zrozumiałe, że wszystkie szacunki wypłacone w markach polskich winny być przerachowane według ustawy waloryzacyjnej z dnia 14 maja 1924 r., gdyż niema podstawy prawnej do nowego szacowania osad. Wniosek Klubu Chłopskiego domaga się rewizji szacunków osad anulacyjnych lokowanych w latach 1927—1930. Otóż uważamy, że rewizji winny podlegać także i osady, oszacowane wcześniej, mianowicie od r. 1924 ze względu na wysokie szacunki budynków. Również nie godzimy się na pogląd, wyrażony w zakończeniu wniosku, by szacunki zredukowane były do obecnej ceny rynkowej. Według nas szacunki winny odpowiadać tym normom, jakie obowiązywały w chwili oddania osady w posiadanie nabywcy, którego nazywano wówczas przymusowym administratorem.

Odnośnie obliczania procentów za lata ubiegłe od reszty ceny kupna, to obecnie żąda się opłacania procentów zaległych nieraz za lat 10. Często są wypadki, że żąda się odsetek od osadników, od których zakazano wyraźnie przyjmować jakiekolwiek wpłaty w okresie dewaluacji marki. Dlatego też przy ściąganiu zaległych odsetek rząd winien stosować się do § 197 kodeksu cywilnego obowiązującego na ziemiach zachodnich — który głosi, że zaległe odsetki mogą być ściągane najwyżej za 4 lata wstecz.

W związku z temi wnioskami zgłosiliśmy na Komisji Reform Rolnych wniosek dotyczący rewizji szacunków dla wszystkich osad na terenie całego państwa, których szacunki dokonane były w latach 1927—1930, t. j. w czasie wygórowanych cen ziemi. Sprawa ta wiąże się z temi trudnościami, z jakiemi walczą nabywcy parcel od rządu w obecnej dobie kryzysu rolnego w Polsce. Wprawdzie p. minister reform rolnych przy dyskusji nad budżetem Ministerstwa Reform Rolnych zapowiedział ulgi dla osadników przy spłacie procentów od reszty ceny kupna. W myśl tej zapowiedzi w dniu 12 lutego b. r. został wydany pod L. 404/F. okólnik, w którym obniżono oprocentowania reszty ceny kupna o 2 proc. w stosunku rocznym, na okres dwuletni, mianowicie od 1 lipca 1930 r. do 30 czerwca 1932 r. Jednak w tym okólniku zastrzeżono, iż ulga ta dotyczy jedynie tylko tych nabywców, których grunta zostały oszacowane na podstawie instrukcji szacunkowej z dnia 26 kwietnia 1928 r., przyczem zniżka zastosowana nie przekroczyła 51 proc ceny szacunkowej. Również ta ulga dotyczy takich nabywców, dla których cena sprzedażna była ustalona pierwotnie w mierniku zbożowym, a następnie została przerachowana na złote według cen żyta, jeśli ta cena przekroczyła 35 zł za ct. metryczny.

Jest to więc poważne ograniczenie i sądzę, że nie załatwi ono tej wielkiej bolączki, jaką stała się sprawa zbyt wysokich szacunków osad, dokonywanych w latach od 1927 do 1930, t. j. w latach wysokich cen za ziemię, a także, jak w r. 1928, wysokich cen za żyto. Trzeba zważyć, że instrukcja szacunkowa z dn 26 kwietnia 1928 r. zalecała, by cena sprzedażna działek ziemi była dla każdej zosobna ustalona i oparta na rzeczywistej wartości gospodarczej danych gruntów oraz budynków, materjałów i drzewostanów. Wycenianiu podlegały poszczególne elementy gospodarstwa. Ponieważ zgóry było wiadome, że szacunek tak dokonany musiał wypaść bardzo wysoko, to w art. 9 instrukcji, w punkcie 2-gim, było zastrzeżenie, że gdyby wartość przychodowa poszczególnych objektów okazała się wyższą od ich ceny rynkowej, wówczas za rzeczywistą wartość gospodarczą uznaje się ich cenę rynkową.

Wysoki Sejmie! Że te szacunki były wyjątkowo wysokie, to powołam się na przykład, cytowany w sprawozdaniu Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych za r. 1929, w którem na str. 69 jest podane, że w r. 1927 cenę wykupu przy parcelacji rządowej określono dla powiatu położonego w pierwszym, to znaczy najlepszym, okręgu ekonomicznym dla 4-tej klasy ziemi na 500 zł za 1 ha, t. zn. 123 zł za morgę magdeburską. Tymczasem Okręgowy Urząd Ziemski w Poznaniu w majątku Samojeść, pow szamotulskiego, ustalił cenę szacunkową osad na 450 do 600 zł za jedną morgę magdeburską. Cena więc szacunkowa wynosi w stosunku do ceny wykupu więcej o 400 proc. Uważamy, że w wypadkach podobnych, a takich jest dużo, nie wystarczą zupełnie ani obniżki procentów od pozostałej reszty ceny wykupu, ani też odraczanie rat płatności, jak tego domagały się zgłoszone w Sejmie wnioski. Jedynem wyjściem, zdaniem naszem, jest zmniejszenie samego szacunku. To też zgłosiliśmy na komisji reform rolnych wniosek, który brzmi:

„Sejm wzywa Rząd, aby nabywcom osad, których szacunki dokonane były w latach 1927—1930, t. j. w czasie wygórowanych cen ziemi, przyznał prawo wnoszenia odwołań do specjalnych komisyj odwoławczych, w terminie do dn. 1 listopada 1931 r."

Wniosek ten jest ostrożny, gdyż nie domaga się rewizji szacunków z urzędu, a tylko daje możność urzędom zbadania, w razie odwołania się, czy istotnie danego osadnika nie skrzywdzono i czy jest on w możności wypłacić się z zaciągniętego zobowiązania.

Sądzę, iż jest lepiej, by wobec kryzysu rolniczego, który zapowiada się na dłużej, przewidzieć zgóry, że nabywcy parcel przy zbyt wygórowanych szacunkach nie będą w możności opłacać procentów, ani też spłacać rat reszty szacunku. Zatem lepiej jest dać możność nabywcom osad odwołania się do specjalnych komisyj, które były powołane przy Okręgowych Urzędach Ziemskich, niźli czekać, aż powstaną takie zaległości, które niewspółmiernie obciążą osadników, powodując także wielkie straty dla skarbu państwa.

Bo nie łudźmy się. Jeśli otrzymujemy z całego szeregu miejscowości informacje, iż nabywcy parcel rządowych zalegają już z szeregiem rat, to nie można czekać, aż ten najlepszy płatnik, jakim jest polski włościanin, przestanie być wypłacalny i dlatego też należy dążyć, by już obecnie obmyślić sposoby ratowania osadnictwa w tem ciężkiem przesileniu gospodarczem. Nie można doprowadzić do zniszczenia wieloletnich wysiłków całego narodu w rozszerzaniu i umacnianiu drobnej i średniej własności rolnej. Dlatego też proszę Wysoką Izbę o uchwalenie naszego wniosku, który odnosi się do osadników na terenie całego państwa. (Oklaski na ławach Klubu Narodowego.)

Powrót Piłsudskiego

Gdynia, 30. 3. (Tel. wł.). Wczoraj o godz. 10 przedpoł. zawinął do portu w Gdyni statek wojenny „Wicher", wiozący na swym pokładzie Piłsudskiego. W Gdyni oczekiwali przyjazdu Piłsudskiego m. in. pp. Sławek, Prystor, Kühn i Beck.

Warszawa, 30. 3. (Tel. wł.). Pociąg specjalny, wiozący Piłsudskiego wraz z rodziną i członkami rządu przybył wczoraj w nocy o godz. 12 do Warszawy. Przybycia Piłsudskiego oczekiwali na dworcu przedstawiciele władz wojsk. i cywilnych oraz niektórzy posłowie B. B.

Deficyt w budżecie Anglji.

Londyn, 30. 3. (Tel. wł.) Rok budżetowy, kończący się dn. 31 bm. zamknięty zostanie prawdopodobnie deficytem nie mniejszym, niż 25 milj. funtów szterl. Odpowiedzialność za ten deficyt ponosi Snowden, który włączył do ustawy skarbowej r. ub. zalecenie, by nadwyżki w ciągu roku były kompensowane z funduszu amortyzacyjnego, według deficytu.

Produkcja chemiczna w Sowietach

Moskwa, 30. 3. (PAT.) Tegoroczna produkcja sowieckiego przemysłu chemicznego ma być zwiększona w stosunku do roku ub. prawie dwukrotnie. Zwiększenie produkcji nastąpi tak w dziedzinie fabrykacji nawozów sztucznych, jak i w zakresie fabrykacji różnych innych środków chemicznych, koniecznych dla dalszej przeróbki względnie dla potrzeb wojska.

ŚWIATOWEJ SŁAWY
PUDER
„ŁABĘDZI PUCH"
POLECA
TWO BROCARD & CIE
nw 8121

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Za niespełna miesiąc Targi Poznańskie

Gdy po raz pierwszy ujrzeliśmy na afiszu propagandowym tegorocznych Targów Poznańskich zapowiedź „dopływu 100 miljonów dolarów do Polski w r. 1931-szym“ uśmiechnęliśmy się pod nosem, myśląc sobie, że jednak reklama M. U. T P jest nieco zbyt... amerykańska. 100 miljonów dolarów! Skąd oni je wezmą?! Wzięliśmy ołówek do ręki i zaczęliśmy sumować: pożyczka zapałczana (37 milj dol.) plus pożyczka Schneidera-Creuzot (33 milj dol.), razem okrągło — 70 miljonów. Hm... Dochodzi 10 miljonów z różnych pożyczek przemysłowych i komunalnych, „o których się mówi“. Suma: 80 miljonów. Przy tak znacznym, jak na stosunki polskie, dopływie kapitałów, mogą otworzyć się nowe źródła kredytów towarowych. Być może, że kwota resztujących dwudziestu miljonów dolarów jest nieco duża w porównaniu z możnością dopływu nowych kredytów towarowych, — zawsze jednak zbliżyliśmy się znacznie do owej fantastycznej — zdawałoby się — setce miljonów. A więc jednak szef propagandy targowej nie przesadził!

...Tak, jak i nie przesadza propaganda targowa, zwracając kołom gospodarczym uwagę na szereg znamion, świadczących o pewnej, lekkiej, lekkuteńskiej poprawie położenia gospodarczego... zagranicą. Sami zresztą pisaliśmy niedawno temu o ożywieniu się obrotów giełdowych w Paryżu i na kilku innych giełdach światowych. Rzecz oczywista, że to, co widzimy zagranicą, to jeszcze nawet nie uwertura, a dopiero strojenie instrumentów — żeby się tak muzykalnie wyrazić — ale w naszych czasach, nawet tak blada i daleka jutrzenka oddziałuje krzepiąco na kryzysem sterane dusze. Wprawdzie trudno doszukać się w Polsce znamion zapowiadających poprawę, wprawdzie na naszem położeniu gospodarczem ciąży mnóstwo imponderabiljów pochodzenia czysto-polskiego, ale zawszeć polepszenie się sytuacji gospodarczej zagranicą nie może pozostać bez dodatniego wpływu na naszą konjunkturę.

To też optymizm, jakim tchnie prapaganda targowa, nie jest pozbawiony uzasadnienia. Oby tylko znalazł posłuch wśród zainteresowanych, tak jak np. nas nastroiło „na różowo“ (!): gotowi jesteśmy pójść o zakład, że tegoroczny obraz targów chyba tylko nieznacznie różnić się będzie od dawniejszych targów!

Dla uprawdopodobnienia naszego poglądu, wskazujemy na wyniki tegorocznych targów lipskich: oto, mimo niesłychanego, niebywałego przesilenia w Niemczech, ilość wystawców w Lipsku spadła zaledwie o 5,7 proc. w porównaniu z ub. rokiem! Ilość kupców i przemysłowców, przybyłych do Lipska doszła do 150 000! Jedynym bolesnym ubytkiem, jaki targom lipskim dał się odczuć w r. b., to — nieobecność Amerykan. Poza tem zaś, Lipsk był zadowolony ze swoich targów.

Obyśmy to samo mogli powiedzieć o Poznaniu, za miesiąc!

Stosunki handlowe z zagranicą

W Argentynie, dzięki pomyślnym zbiorom tegorocznym import ziemniaków znacznie się zmniejszył. Jedynie sadzeniaki znajdą zawsze tam zbyt. Spodziewana nadprodukcja już dziś wpływa w znacznej mierze na obniżenie cen i wywołuje dążenie do zorganizowania na większą skalę eksportu ziemniaków argentyńskich do Brazylji.

W Izbie przem.-handlowej w Poznaniu jest do przejrzenia spis ofert i zapytań firm amerykańskich, pragnących nawiązać stosunki handlowe z firmami polskiemi.

W czasie od 2—7 czerwca b. r. odbędzie się wystawa rolnicza w Hannowerze; wystawa obejmie również działy: hodowli bydła, maszyn rolniczych, budownictwa wiejskiego i przemysłu rolniczo-chemicznego.

30 maja do 7 czerwca b. r. odbędzie się wystawa rolnicza w Pradze. Bliższych informacyj udziela „Zamledelska Jednota Ceskoslovenske Republiky, Praha, II, Na Florenci 27.

13—23 września r. b. odbędzie się Międzynarodowy Targ w Salonikach.

1 marca do 30 kwietnia b. r. odbędzie się wystawa wzorów i próbek w Trypolisie. Bliższych informacyj udziela Izba przem.-handlowa w Poznaniu.

Ze stosunków ubezpieczeniowych

Polski stan posiadania w dziedzinie prywatnych zakładów ubezpieczeń coraz bardziej się kurczy. Ostatnio ukazały się pogłoski o wejściu kapitału zagranicznego do jednej z najstarszych polskich instytucyj ubezpieczeniowych, mianowicie do krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń w Krakowie. Okazuje się, że nietylko zakłady ubezpieczeń w postaci spółek akcyjnych nie mogą się ostać wobec zaborczości kapitału zagranicznego, lecz również instytucje oparte na wzajemności, jak krakowskie Towarzystwo, aczkolwiek tem łatwiej się uporać z trudnościami, jakie napotyka u nas branża ubezpieczeniowa.

W chwili obecnej stan posiadania w dziedzinie ubezpieczeń prywatnych jest następujący. Całkowicie w ręku kapitału polskiego znajdują się z dziedziny spółek akcyjnych: Towarzystwo Ubezpieczeń „Europa“ w Warszawie, Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń w Poznaniu (akcje w posiadaniu „Vesty“) i Tow. Reasekuracyjne „Warta“ w Warszawie. Z zakresu zakładów wzajemnych ubywa obecnie krakowskie Tow., a pozostają w rękach polskich: dwie „Vesty“ w Poznaniu, Snop“ w Warszawie, Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni, oraz Warszawskie Tow. Ubezpieczenia Trzody chlewnej. Pozatem w ręku polskiem znajduje się szereg drobnych prowincjonalnych towarzystw wzajemnych.

W posiadaniu kapitału zagranicznego znajduje się lwia część zakładów w postaci spółek akcyjnych: Warszawskie Tow. Ubezpieczeń, „Przezorność“ w Warszawie, „Patria“ w Warszawie, „Polonja“ w Warszawie, „Vita“ w Warszawie, „Piast“ w Warszawie, „Port“, „Przyszłość“, „Orzeł“, „Vistula“ w Tczewie, Europejskie Tow. Ubezp. towarów i pakunków podróżnych i „Silezja“ w Bielsku. Obecnie dochodzi Krakowskie Towarzystwo, które ze wzajemnego przekształca się na akcyjne przy udziale kapitału zagranicznego.

Jak widać z powyższego, prawie wszystkie spółki akcyjne ubezpieczeniowe przeszły w ręce obce. Stan ten spowodowany został z jednej strony agresywnością kapitału zagranicznego, który widzi w naszych ubezpieczeniach dobrą lokatę na dłuższą metę, z drugiej strony wymaganiami naszych władz państwowych co do podwyższenia kapitałów akcyjnych do odpowiednio wysokiego poziomu, co nie mogło być odrazu wykonane z krajowych zasobów kapitałowych. Pozatem szereg innych przepisów z zakresu kontroli ubezpieczeń nakłada na towarzystwa takie ciężary, którym bez pomocy kapitału zagranicznego podołać trudno.

Ciekawą rzeczą jest fakt, że zagraniczny kapitał dąży do owładnięcia naszym krajem wszelkiemi możliwemi środkami. Ostatnio na tem miejscu podaliśmy, że dopuszczono u nas do działalności kilka towarzystw austrjackich. Otóż, okazuje się, że stało się to za cenę pewnych udogodnień dla naszego eksportu hodowlanego do Austrji. W ten sam sposób weszły na nasz rynek towarzystwa włoskie. Polityka tego rodzaju z naszej strony nie ma sensu, ponieważ ulgi handlowe mogą nam być po pewnym czasie cofnięte, tymczasem usunąć towarzystwa ubezpieczeń się nie da ze względu na charakter działalności ubezpieczeniowej.

Nasze władze przy żądaniu koncesyj dla zagranicznych towarzystw nie wzięły pod uwagę faktu, że towarzystwa obce, o które tu chodzi, posiadają już w swem władaniu szereg naszych zakładów, posiadających siedzibę w Polsce, wobec czego dopuszczanie do bezpośredniej działalności tych towarzystw na naszym terenie uważać należało za zbędne. Wiadomą przecież jest rzeczą, że w ręku „Phenix'a“ austrjackiego jest Tow. „Przyszłość“, Tow. włoskie „Generali“ posiada „Polonję“, Warszawskie“ i „Vistulę“, a Tow. „Riunione“ jest właścicielem „Piasta“. Dopuszczenie w tych warunkach działalności zagranicznych towarzystw w postaci polskich ich oddziałów uważać należy z formalnego stanowiska jako niekonsekwencję, z praktycznego zaś jako chęć do tem większego eksploatowania naszego rynku przez zagranicę. Ub.

10-procentowy dodatek

Na marginesie okólnika min. skarbu

Dn. 1 kwietnia wchodzi w życie 10 procentowy dodatek nadzwyczajny do podatku dochodowego od uposażeń, które dotychczas są wolne od tego dodatku. Ministerjum skarbu wydało 17. b m. okólnik, wyjaśniający, że 10 proc. dodatek należy stosować do wszystkich wpłat podatku od uposażeń, dokonywanych od 1 kwietnia, nawet od tych, które dotyczą okresu wcześniejszego.

Zarządzenie to jest niewątpliwie niesłusznie, ponieważ obowiązek opłacania dodatku do podatku od uposażeń powstaje 1 kwietnia i nie może dotyczyć podatku od uposażeń wcześniejszych, np. marcowych. W przedsiębiorstwach prywatnych pensje wypłaca się w ostatnim dniu miesiąca, a podatek należy w myśl ustawy wpłacać do kasy skarbowej w ciągu 7 dni po upływie miesiąca. Wobec tego, że uposażenie marcowe jest wolne od dodatku, więc gdy podatek jest wpłacany po 31 marca, przeto 10 proc. dodatek spada na inkasenta podatku, jakim jest pracodawca. Jeżeli zaś tenże pracodawca wypłaci uposażenie marcowe na parę dni przed upływem b. m. i zdąży wnieść podatek od uposażeń marcowych do kasy skarbowej bezpośrednio lub za pośrednictwem P. K. O. przed 1 kwietnia — to będzie wolny od dodatku. Na tym przykładzie uwidacznia się jak dalece niesłusznem jest wyjaśnienie min. skarbu, stwarzając obowiązek podatkowy dla inkasenta podatkowego tylko za jego bezpłatne czynności poborowe, który znów, gdyby chciał wykorzystać, swoją faktyczną przewagę nad pracownikami i potrącił dodatek od ich uposażeń marcowych, to niewątpliwie postąpiłby nieprawnie, bowiem pracownicy podlegają obowiązkowi podatkowaniu dopiero od 1 kwietnia.

W wyniku powyższego jest niewątpliwie jasną potrzeba zmiany okólnika min. skarbu z 17 bm. i wydanie wyjaśnienia, że 10 proc. dodatkowi podlegają pracownicy dopiero od uposażeń otrzymywanych od 1 kwietnia.

Wprawdzie min. skarbu wyjaśnia, że ustawa wprowadza dodatek od należności podatkowych uiszczanych wogóle po 1 kwietnia, a więc wszelkich należności, niezależnie od czasu ich powstania, jednakże takie tłumaczenie pojęcia „uiszczanie“ w danym wypadku nie jest trafne; oznacza ono nie wpłatę do kasy, a powstanie obowiązku podatkowego. Można tu przypomnieć wyrok N. T. A. w sprawie zmniejszenia udziału samorządu we wpływach z podatku dochodowego; min. skarbu zastosowało zmniejszenie do wszelkich wpłat (takiego terminu użyła ustawa) po 1 stycznia 1926 r., a N. T. A. orzekł, że słowo „wpłaty“ należy rozumieć, jako dotyczące okresów wymiarowych powstałych dopiero po 1. 1. 1926 r., a więc gdy chodzi o faktyczne wpłaty kasowe, w parę miesięcy po tym terminie, wskutek czego wszystkie wymiary dokonane przed tym terminem winny wpływać do kas samorządowych w pełnej wysokości. Na skutek wyroku N. T. A. musiało ministerjum skarbu wszystkie sprawy za kilka lat wstecz poddać rewizji i zwrócić zatrzymane sumy.

Czy i dziś w sprawie 10 proc. dodatku taka procedura leży w sanacyjnych intencjach min. skarbu? a. b.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Bank Spółdzielczy Urzędników Polskich z ogr. odp. w Poznaniu.** W dniu 27 marca br. na sali domu Królowej Jadwigi w Poznaniu odbyło się walne roczne zebranie członków Banku. Zebranie zagaił i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. Kryzan. Sprawozdanie oraz bilans z rachunkiem zysków i strat przedstawili zebranym członkowie zarządu pp. Lewalski i Hoffman, a sprawozdanie komisji rewizyjnej p. Mroczkowski, zaznaczając, że ogólno światowy kryzys gospodarczy nie pozwolił należycie rozwinąć się instytucji. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 365.260,80 zł, rachunek zysków i strat sumą 50,978.57 zł. Zebrani przyjęli bilans oraz rachunek zysków i strat i udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej, a czysty zysk w sumie 5.589.83 zł podzielono w formie proponowanej, tak, że na dywidendę przypada 3 proc. Ustępujących z rady nadzorczej pp. Kapturskiego, Starzonka i Jasieka wybrano ponownie a na miejsce p. Majewskiego wybrano p. Kołacza.

(k) **Dalszy spadek produkcji i konsumcji superfosfatu.** Pod wpływem pogłębiającego się kryzysu w rolnictwie, sytuacja w przemyśle superfosfatowym która już w r. 1929 nie była pomyślna, w r. 1930 uległa dalszemu pogorszeniu. Spadek cen superfosfatu wynoszący w r. 1930 około 10 proc., nie wpłynął na wzrost spożycia, które uległo znacznemu zmniejszeniu z 16.9 kg. na 1 ha ziemi ornej w r. 1929 na 10.4 kg. w r. 1930. W rezultacie zmniejszyły się: sprzedaż wewnętrzna superfosfatu z 304 tys. t. w r. 1929 do 187 tys. tonn w r. 1930, produkcja zaś z 370 tysięcy tonn do 297 tysięcy tonn. Zdalności produkcyjne polskich fabryk superfosfatu, wynoszące ok. 650 tys. t. rocznie, były więc wykorzystane w r. 1930 zaledwie w 45 proc. Rysujący się na całym świecie spadek cen surowców nie sprzyjał eksploatacji fosforytów polskich, których w 1930 r. wydobyto niespełna 10 tys. tonn (w r. 1929 — 38.500 tonn).

(k) **Polskie zakłady „Ferrum“ otrzymały zamówienie zagraniczne.** Polskie zakłady „Ferrum“ w Katowicach, pomimo silnej konkurencji zagranicznej, otrzymały zamówienie na dostawę 1200 tonn rur. Suma zamówienia przekracza miljon złotych. Zamówienie udzieliła fabryka celulozy Oerstrand, należąca do koncernu Kreugera.

Z ZAGRANICY

(z) **Koniec interwencjonizmu na rzecz pszenicy w Stanach Zjednoczonych.** Farm Board zakomunikował producentom pszenicy, iż w roku bieżącym rząd Stanów Zjednoczonych nie będzie interwenjował w sprawie utrzymania cen na pszenicę i w związku z tem żadnych zakupów pozostałych zapasów nie uczyni. Jednocześnie Farm Board zwraca uwagę, iż w rb należy bezwzględnie zmniejszyć obszar zasiewu pszenicy, o ile chce się uniknąć dalszej katastrofalnej zniżki cen.

Zmiana przepisów o funduszu bezrobocia

Rozporządzeniem ministra pracy i opieki społecznej z dnia 20 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. nr. 27, poz. 187) zmienione zostały przepisy finansowe dot. Funduszu Bezrobocia. Mianowicie: z dniem 30 marca 1931 r. wkładki zakładów pracy, zobowiązanych do zabezpieczenia robtników na wypadek bezrobocia, wynosić będą 2 proc. (dotychczas 1,8 proc.) od każdorazowo wypłacanych zarobków robotników, w tych zakładach pracy zatrudnionych, z tem jednakże zastrzeżeniem, że najwyższą normą zarobku, stanowiącego podstawę do obliczenia wkładek, jest 10 złotych.

Równocześnie uległy zmianie normy dot. zasiłków, wypłacanych przez Fundusz Bezrobocia. Uprawnieni do pobierania zasiłku otrzymują na czas swego bezrobocia zasiłek pieniężny z funduszu bezrobocia w stosunku procentowym do zarobku.

Z dniem 6-tym kwietnia r. b. zasiłek ten wynosić będzie:

dla robotnika samotnego 30 proc.,

dla robotnika obarczonego rodziną, złożoną z 1 — 2 osób 35 proc.,

dla robotnika, obarczonego rodziną, złożoną z 3 —5 osób 40 proc.,

dla robotnika, obarczonego rodziną, złożoną z więcej niż 5 osób 50 proc. zarobków.

Pozostałe przepisy nie uległy zmianie. (Aa)

Poświęć trzy dni

na zwiedzenie stolicy!

Wspólne wycieczki do **Warszawy**, jak również wszystkie wycieczki zagraniczne organizuje przez **„Francopol“** przyjmuje zapisy i udziela informacji

Biuro Ogłoszeń „Par“

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11.

Tw 10 161-12.77

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kupuj tylko towar krajowy!

Zorganizowany pod tem hasłem przez Związek Obrony Przemysłu Polskiego dzień propagandy wyrobów krajowych udał się doskonale

Związek Obrony Przemysłu Polskiego powziął bardzo szczęśliwą myśl urządzenia specjalnego dnia propagandy wyrobów krajowych, który udał się doskonale. Niedzielny pochód, zorganizowany z okazji tego dnia, wypadł naprawdę imponująco, a długi wąż barwnie udekorowanych i pomysłowo przybranych wozów, oraz samochodów, sunący poprzez wszystkie ulice naszego miasta, wywoływał powszechne zainteresowanie i nieraz padały nawet odruchowo oklaski, jako wyraz uznania dla efektownego przybrania poszczególnych wozów. Pochód ten był naprawdę imponujący, a brało w nim udział 55 firmowych wozów oraz 3 Związku Obrony Przem. Polskiego, przyczem na tych ostatnich specjalni prelegenci wygłaszali przez megafony krótkie przemówienia, podkreślające konieczność popierania przemysłu krajowego oraz rzucali różne hasła, związane z tem ważnem zagadnieniem.

Pochód rozpoczął się punktualnie o godz. 11. Punktem zbornym był plac Sapieżyński, skąd barwny sznur wozów wyruszył w podróż po Poznaniu następującemi ulicami: Pocztową, Al. Marcinkowskiego, pl. Wolności (od strony Banku Zw. Spół. Zarob.), 27 Grudnia, Fredry, Mostem Teatralnym, Dąbrowskiego, Kraszewskiego, Matejki, Niegolewskich, Marsz. Focha, Mostem Dworcowym, Wierzbięcicami, Rynkiem Wildeckim, Górną Wildą, Półwiejską, pl. Świętokrzyskim, Podgórną, Al Marcinkowskiego, św. Marcinem, Ratajczaka, pl. Wolności, Nową, Starym Rynkiem, Wodną, Garbarami, Wielką, Starym Rynkiem, Zamkową i Pocztową na pl Sapieżyński. W ten sposób objęto niemal całe miasto, a wszędzie — podkreślamy to raz jeszcze — defilujące wozy wywoływały żywe zainteresowanie, wyrazem którego były w poszczególnych miejscach zwarte nawet tłumy publiczności na chodnikach, żywo reagujące na rzucane hasła. Na czele pochodu kroczyła doskonała orkiestra firmy Cegielski pod wytrawną batutą p. Prymasa.

W pochodzie brały p. in. udział następujące firmy: Białkowski (dzwony), Tomaszewski („Centra"), „Balta" (fabryka elementów), „Stomil" (fabryka opon), „Blask", Stempniewicz, Falkiewicz, Żak, Barcikowski, Szafarkiewicz („Orion"), Hartwig Kantorowicz, Strzelczyk, „Akwawit", „Inventia" (rowery), Gaede, Browar Krotoszyński, „Goplana", „Venetia", „Wuka", „Ira" (kawa słodowa), Fangrat, Kamiński, Przybyła, „Standard" (margaryna), Kręglewski, Ziółkowski, Zabłocki (buty firmy „Waza"), Cech szewców, Kałamajski, Schoen (włóczki „Trójkąt w kole"), Szelągowicz, Waligórski, Kupczyk, „Roma" itd Na wszystkich wozach widniały charakterystyczne wyroby poszczególnych firm, ujęte w odpowiednie, bardzo pomysłowe nieraz ramy dekoracyjne.

Podejmując tę akcję, zwrócił się Zw Obr. Przem. Polskiego ze specjalnym apelem do wszystkich kupców, aby w niedzielę, z okazji dnia popierania wyrobów krajowych, dekorowali swoje okna wystawowe tylko rodzimemi wyrobami. Równocześnie Związek wydał specjalną odezwę, którą rozrzucono po całem mieście tak, że dotarła wszędzie. Naogół większość naszych kupców, w zrozumieniu ważności akcji prowadzonej przez Związek zastosowała się do tego apelu, jednak byli niestety tacy, którzy ów apel zlekceważyli, a w ich oknach widniały wyroby zagraniczne, wywołując przykre wrażenie, oraz spotykając się nieraz ze słowami napiętnowania nawet ze strony publiczności.

Zdrowy ten odruch świadczy o tem, że społeczeństwo nasze pojmuje ważność akcji popierania wyłącznie wytwórczości krajowej, oraz że zamierza wprowadzać ją faktycznie w czyn, kupując jedynie i wyłącznie polskie wyroby Kto będzie się uchylać od tego zdrowego odruchu samoobrony gospodarczej — spotka się z powszechnem potępieniem Czas, aby hasło „swój do swego" przestało być tylko pustym frazesem, lecz znalazło również praktyczne zastosowanie na każdym kroku.

Ciekawy odczyt

wygłosił prof. W. Goetel na temat współpracy polsko-czeskiej

W niedzielę o godz. 12 w auli Wyższej Szkoły Handlowej wygłosił prof. dr. Walery Goetel odczyt o współpracy kulturalno - turystycznej Polski i Czechosłowacji.

Na wstępie zaznaczył prelegent, iż powinniśmy przyjaźń obu narodów opierać nie na wzajemnym sentymencie, lecz na realnem ujmowaniu zjawisk, a przez wzajemne poznanie swych problemów państwowych trzeba nadal skutecznie prowadzić wspólną akcję na terenie turystyki, spraw pogranicznych i kulturalno - gospodarczych. Prelegent, który od 11 lat pracuje nad wzajemnem porozumieniem się obu narodów, zna doskonale stosunki, zwłaszcza w sprawach pogranicznych Parków Narodowych. Licznie zebrani słuchacze (wśród których widzieliśmy m. in. pp. prezydenta Cyryla Ratajskiego, konsula Matouska, prof. Hanusa, prof. Grabowskiego i w. in.) dowiedzieli się o całym szeregu pomyślnie rozwiązanych umów wzajemnych w sprawach pogranicza, o dużej liczbie międzynarodowych kongresów naukowych, wreszcie o niezmiernie doniosłych planach na przyszłość.

Bardzo ciekawy i pożyteczny ten odczyt sprawił na słuchaczach niezwykle miłe i dodatnie wrażenie Prof. dr. W. Goetel wyjechał do Leszna, gdzie wygłosił prelekcję z przeźroczami o Parkach Narodowych na pograniczu Polski.

J. Mł.

Klapa zrobił klapę

Przyłapanie rzezimieszka na gorącym uczynku.

U portjera nowego domu akademickiego przy Wałach Leszczyńskiego zgłosił się pewien jegomość z walizką w ręku, oświadczając, że przybył specjalnie do mieszkającego w pokoju 241 p. Stefaniaka, aby mu wręczyć walizkę. Woźny, nie przeczuwając podstępu, zaniechał zwykłych formalności i wpuścił nieznajomego do domu. Po 5 minutach atoli usłyszano w korytarzach przeraźliwe krzyki: „trzymać złodzieja"!

Okazało się, że ów jegomość udał się do pokoju 256, którego lokatorzy przebywają na wakacjach. Mieszkający w sąsiedztwie p. Józef Macichowski zbudzony podejrzanemi szmerami, wstał, aby zbadać, co się dzieje w przyległym pokoju. Zastał tam nieznanego osobnika i zauważył pootwierane szafy. Bezczelny złodziej, nie tracąc przytomności umysłu, oświadczył, że jest nowym lokatorem. P. Macichowski nie dał się jednak oszukać i szybko chwycił za klamkę, aby zamknąć na klucz rzezimieszka. Ten jednak zdołał wyrwać drzwi i zbiegł na korytarz, a stąd na ulicę. Na narożniku ul. Libelta i Wałów Leszczyńskiego uchwycił go jednak portjer domu p. Boliński.

Natychm. zawezwano policję, która stwierdziła, że niebezpiecznym rabusiem jest niejaki Stanisław Klapa z Warszawy, niewątpliwie „specjalista" w tej dziedzinie. Narazie zamknęła się za nim klapa bezpieczeństwa„ pod postacią drzwi aresztu. (z)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 30 marca 1931.

Słońce: wschód 5,33; — zachód 18,21; — długość dnia 12 godz. 48 min.

Księżyc: wschód 13,31; — zachód 4,41; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn: Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska —4 st. Cels. Pogodnie. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa minus 5 st. Cels.

Przepowiednia pogody na wtorek: Pogodnie, lecz zimno z wiatrami północno - wschodniemi.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu wczoraj plus 2,56 m; dziś plus 2,57 m.

Kal. rz.-kat.: Aniela wd.; jutro Balbina.
Kal. słow.: Szukosław; jutro Dobromir.

Bibljoteka im. Konopnickiej mieści się obecnie przy Rybakach 18 a pokój 45 i jest otwarta codziennie między godziną 17 a 19.

Bibljoteka im. I. J. Kraszewskiego (ul. Wrocławska 17) otwarta codziennie od godz. 12—13 i od godz 16—19; w soboty od godz 12—15. Kaucja 3 zł, abonament 1.50 zł, wpis 50 gr.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19, zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Fr. Ratajczaka 12. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz Focha nar. Niegolewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna", ul. Górna Wilda 96.

Apteka przy Bramie Wildeckiej, ul. G. Wilda 3.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

OSOBISTE

— * **Jubileusz p. inż. Górnickiego.** Na intencję 25-lecia pracy zawodowej p. inż. Górnickiego, dyr. oddz. I. F-my H Cegielski i radnego miasta, odprawi ks. prob. Chilomer uroczystą mszę św. we wtorek, 31 bm. o godz. 7 w kościele w Głównej.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **O państwowy fundusz drogowy.** Związek Przedsiębiorstw Autobusowych zwołuje na wtorek 31 bm. godzinę 11 nadzwyczajne walne zebranie do sali „Domu Amarantowego" P. K. E. przy ul. Słowackiego 19-21. Zebranie dotyczy państwowego funduszu drogowego. Ze względu na ważność obrad pożądane jest by udział członków był liczny.

WYKŁADY

— * **Ze Związku Zawodowego Pracowników Bankowych.** W środę, 1 kwietnia r. b. o godz. 20 wygłosi w Auli Wyższej Szkoły Handlowej, Al. Marcinkowskiego nr. 3, p. Jan Jabłkowski, referat o odbytym w Berlinie międzynarodowym kongresie zorganizowanych bankowców, w którym uczestniczył jako delegat Polski. Goście mile widziani. Wstęp bezpłatny.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół", Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 11-go kwietnia o godz. 19 w szatni sokolej. — Przybycie konieczne.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Dyrekcja Kasy Chorych miasta Poznania** podaje do wiadomości, że komisje lekarskie oraz kasa wypłat świadczeń gotówkowych z Alei Chopina nr. 1 a przeniesione zostają z dniem 30 bm. na ul. św. Marcin 59

— * **Związek Towarzystw Uczestników Powstania Okręg I-szy (Poznań)** wzywa dzielnice, by stawiły poczet sztandarowy pod sztandarem jako reprezentację Związku na pogrzeb ś. p. Dzierżanowskiego, weterana z 1863 r. Pogrzeb odbędzie się dnia 31 bm. o godz. 9 ze szpitala (kaplica) wojskowego.

— * **Przyjmowanie kandydatów do Szkoły Podchorążych Sanitarnych.** Podania o przyjęcie do Szkoły Podchorążych Sanitarnych, przygotowującej dla armji oficerów lekarzy i farmaceutów, należy składać w terminie nieprzekraczalnym do dnia 20 czerwca. Warunki przyjmowania kandydatów zostały już wydane i są do nabycia w Bibljotece Centrum Wyszkolenia Sanitarnego, Warszawa, ul. Górnośląska 45. Cena 1 zł.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Studenci czescy w Poznaniu.** W niedzielę o godz. 1,30 przybyła wycieczka studentów farmacji uniwersytetu w Pradze. W skład wycieczki wchodzi 3 profesorów, 5 aptekarzy, 6 studentek i kilkunastu studentów. Na dworcu powitali gości przedstawiciele wydziału zagranicznego Pozn. Kom. Akad. oraz delegaci Koła Farmaceutów. Z dworca wszyscy udali się do nowego domu akademickiego. W ciągu niedzieli zwiedzili Czesi zabytki naszego miasta, m. in. ratusz i zwierzyniec. W dniu dzisiejszym zajmą się goście dalszem zwiedzaniem miasta, m. in. fabryk Cegielskiego i Goplana. — Wieczorem odbędzie się bankiet, wydany przez Towarzystwo Farmaceutów. — W sobotę byli goście w Gdyni, gdzie zapoznali się z miastem i urządzeniami portowemi. (in)

— * **Z okazji 25-lecia pracy zawodowej dyrektora P. K. E. dypl. inż. p. P. Nestrypkego** odbyła się 29 bm. skromna wewnętrzna uroczystość, urządzona staraniem personelu P. K. E. Sala Domu Amarantowego zaledwie zdołała pomieścić wolnych od zajęć pracowników ruchu, warsztatów, urzędników, szefów i licznie przybyłych gości. Panował niezwykle uroczysty i serdeczny nastrój. — Mszę św. odprawił proboszcz parafji jeżyckiej ks. Budaszewski; pienia religijne wykonał chór tramwajarzy pod dyr. p. Fr Olszewskiego. W drugiej części uroczystości przemówił imieniem Tow Wzajemnej Pomocy Prac. Tramw. prezes p. Ziętkiewicz. (Towarzystwo ku uczczeniu Jubilata złożyło 100 zł na biednych parafji jeżyckiej.) Następnie marsz „Poznańczyk" p. Sternalskiego odegrała orkiestra smyczkowa tramwajarzy. Bardzo wzruszający moment był, gdy dzieci z ochronki i ze szkółki składały życzenia swemu kochanemu dyrektorowi i obsypywały go kwiatami. Osobno z życzeniami przybyli urzędnicy, nauczycielki z ochronki i szkółek, żony tramwajarzy, delegaci wydziału robotniczego, a wszyscy z uczuciem radości ofiarowali upominki. Na zakończenie przemówił serdecznie ks. prob. Budaszewski. Za te objawy życzliwości dziękował w gorących słowach p. dyr Nestrypke. Piękna uroczystość zakończyła się fragmentem z „Halki", wykonanym przez orkiestrę tramwajarzy. (z)

— * **Zjednoczenie Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P.** odbyło w niedzielę, 22 bm. w Ostrowie, w sali strzelnicy swój doroczny zjazd delegatów. Porządek obrad, zawierający w 16 punktach bardzo aktualne sprawy, ściągnął na zjazd delegatów licznych bractw. W zjeździe brało udział przeszło 100 osób. Zarządowi udzielono jednomyślnie absolutorjum. — Punktem kulminacyjnym zjazdu był wybór prezesa w miejsce dotychczasowego, br. Jana Łuczaka z Poznania, który urząd swój złożył, i komendanta Zjednoczenia. Przyjęto jednomyślnie kandydatury zarządu a mianowicie wybrano prezesem brata Aleksandra Ratajczaka, najstarszego Bractwa Kurkowego Poznań, komendantem zaś brata Józefa Jankowiaka, por. rez. i b. króla Bractwa Kurkowego Poznań.

— * **Z targu.** Dnia 30 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,80—5.20 zł; masła mleczarskiego 5,20—5.60 zł; twarogu 1,00—1.20 zł; mendel jaj 1,70—1,80 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2.00 do 2.20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2.80 zł; wieprzowiny 1.80—2.00 zł; wołowiny 1.60 do 2,80 zł; cielęciny 1.60—2.80 zł; skopowiny 2,00—2.60 zł; koziny 1.40—1.60 zł; smalcu 2.00—2.60 zł; za drób: kura 3.50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4.00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 4,40—4.80 zł; lina 4,40—4.60 zł; okonia 2,40—3.00 zł; karasia 2.30—3 zł; białych ryb 1,00—2.00 zł; 1 kg. węgorza 5,20 zł; sandacza (mrożonego) 6.00 zł; 1 kilogram suma 4.00 zł. 1 kilogram szczupaka 3,60—4,40 złotych. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg kapusty białej i włoskiej 50—60 gr; modrej 60—80 gr; 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 50 kg 2.00 do 2,50 zł; 1 kg marchwi 40 gr; buraków 20—30 gr; cebuli 60—70 gr; szpinaku 2.00 do 2,40 zł; jarmużu 1.20—1.40 zł; pietruszki 1,00—1,40 zł; 1 kg. bobu 1.20 zł; 1 kilogram brukselki 2,60—3.00 zł; pęczek rzodkiewek 30 do 40 groszy; główka zielonej sałaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg jabłek 1,60—3.00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,90—1,20 zł; wiązka rabarbaru 60 gr. — Targ normalny. Ceny bez zmian, pod koniec targu nieco niższe. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samobójstwo.** Przy ul. Gen. Kosińskiego 8 popełniła samobójstwo wystrzałem z rewolweru w skroń, mieszkająca tam Marta Sikora. Powodem samobójstwa był rozstrój nerowy. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Za niedozwolony zabieg.** W tych dniach aresztowano pod zarzutem niedozwolonego zabiegu, w wyniku którego nastąpiła śmierć, zamieszkałą przy ul. Mateckiego 23 Joannę Wilczyńską. Była ona już karana za niedozwolony zabieg półrocznem więzieniem (k.)

— * **Niedozwolony zabieg.** Pod zarzutem przeprowadzenia niedozwolonego zabiegu chirurgicznego aresztowano w Poznaniu troje osób. (z)

— * **Kradzieże i włamania.** Ubiegłej nocy włamano się do apteki „Pod Gr...

Przy cierpieniach pęcherzyka żółciowego i wątroby, kamieniach żółciowych i żółtaczce, naturalna woda gorzka **„Franciszka - Józefa"** znakomicie ułatwia trawienie. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 8 808

BATA w Gnieźnie.
Jak się dowiadujemy, nastąpi otwarcie nowego oddziału detalicznej sprzedaży obuwia przy ul. Mieczysława 42. Chcąc dać możność zaopatrzenia się najszerszej warstwie ludności w znane z dobroci a przedewszystkiem tanie obuwie już na święta wielkanocne, zdecydowała się firma na prowizoryczne otwarcie magazynu z dniem 1 kwietnia. Powstałe stąd drobne braki usunięte zostaną oczywiście w najkrótszym czasie, a po całkowitem wykończeniu magazynu nastąpi po świętach uroczyste otwarcie i poświęcenie, którego dokładny termin podamy jeszcze oddzielnie.
Pw 10 165-13,25

zdą" przy ul. Kraszewskiego i skradziono kasę ogniotrwałą z niewielką ilością pieniędzy. — Z samochodu, pozostawionego na podwórzu przy ul. Kraszewskiego 16, skradziono p. Lichstaedtowi taksometr wartości około 400 zł. — Włamania dopuszczono się w firmie Tomasz Kujawa przy ul. Dąbrowskiego 1. Łupem złodziei stały się artykuły spożywcze wartości około 1300 zł. — Ubiegłej nocy usiłowano dokonać włamania w warsztacie stolarskim p. Kolińskiego przy ul. Jezuickiej 6. Włamywacze zostali jednak spłoszeni a podczas pościgu ujęto niejakiego Józefa Mańczyńskiego, zamieszkałego przy ulicy Gołębiej 3. — Przy ul. Wrzesińskiej 3 włamano się do mieszkania p. Eugenjusza Płoszaja i skradziono ubranie smokingowe i ubranie popielate, srebrny zegarek męski i zegarek damski, razem wartości około 600 zł. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Broń w ręku chłopców szkolnych.** W Przecławiu w pow. kościańskim jeden z uczniów szkolnych postrzelił przez nieostrożność rewolwerem swego kolegę Edmunda Bartoszaka, raniąc go ciężko w jelita. Ofiarę nieostrożności kolegi przewieziono w stanie ciężkim do szpitala w Szamotułach. (k)

— * **Zastrzelony przez straż graniczną.** Na granicy polsko - niemieckiej w pobliżu placówki Dobrzec (pow. odolanowski) zastrzeliła straż graniczna niejakiego Franciszka Sachera, liczącego lat 21. Postrzał poniżej oka był śmiertelny i zgon nastąpił natychmiast. Sprawą zajęły się władze sądowe. (k)

— * **Nagła śmierć nędzarza.** W Zieleńcu (pow. czarnkowski) zmarł w stogu siana, własności p. Janasa, podczas noclegu mężczyzna nieznanego nazwiska w wieku od 60 do 70 lat. Zmarły miał zniszczone ubranie i wygląda na żebraka. — Przypuszcza się, iż śmierć nastąpiła z wycieńczenia i zimna. (k)

JARMARKI

— * **Dobrzyca, pow. krotoszyński.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się dnia 8 kwietnia 1931. Spęd bydła dozwolony

— * **Czarnków.** Targ wielki dla miasta Czarnkowa, ustalony na dzień 11-ty kwietnia br., przeniesiono na wtorek, dnia 14 kwietnia r. b.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Margonin.** (Z Stow. Pań Miłosierdzia.) W niedzielę, dnia 12 kwietnia br. Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo odegra przedstawienie amatorskie pod tytułem „Prządka pod krzyżem". — Równocześnie odbędzie się zabawa taneczna. Dochód przeznacza się na święcone dla ubogich.

— (Srebrny jubileusz.) W roku 1929 sprowadziły się do naszego miasta Siostry Służebniczki, które to roztaczają swą opiekę nad chorymi i dziećmi w ochronce. W dniu 24 bm. obchodziła siostra przełożona Gertruda 25-lecie pobytu w zakonie. Na jej intencję odbyło się rano nabożeństwo, poczem Jubilatka odnowiła swe śluby zakonne przy ołtarzu. Po uroczystości kościelnej udały się siostry wraz z ks. prob. Napiątkiem do ochronki. Tam odebrała Jubilatka życzenia od sióstr miejscowych i pozamiejscowych oraz od dziatwy, której występy zadziwiały wszystkich obecnych.

— * **Inowrocław.** (Kronika sądowa.) Przed wydziałem karnym sądu w Inowrocławiu stanęli pod zarzutem licznych kradzieży: Jan Okrasiński, Albin Moszczyński, Mieczysław Wiśniewski, Kazimiera Strzyżewska, Stanisława Szymczakowa i Stanisław Wasilewski oraz za paserstwo Julja Wasilewska. W przewodzie sądowym ustalono winę podsądnych, którzy byli już wszyscy poprzednio karani. Sąd skazał: Okrasińskiego na 5 lat, Moszczyńskiego i Wiśniewskiego zaś na 3 lata ciężkiego więzienia, Strzyżewską, Szymczakową i Wasilewskich oboje na karę po 6 miesięcy więzienia.

— (Oddział Ligi Morskiej i Kolonjalnej.) Dnia 24 bm. odbyło się zebranie konstytucyjne oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej, na którem referat propagandowy wygłosił kpt. Cybulski z Warszawy. Po dyskusji postanowiono założyć oddział i przystąpić do pracy. — Zarząd Ligi stanowią pp.: pułk. Zieleniewski — prezes, ks. prob. Jaśkowski — zast. prezesa, sędzia Niedźwiedzki — sekretarz, dyr. Nowak — skarbnik oraz członkowie bez określonych funkcyj pp.: Kutzner, Dziurman, wiceprezydent Juenost, Haczyński, drowa Kaczkowska, major Wojtowicz, kpt. Rogowski i red. Przybylski.

— (Koło Przyjaciół Harcerstwa.) Dn. 22 bm. odbyło się walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa. Przewodniczył ks. prof. W. Dembski, a piękny referat o celach i zadaniach harcerstwa wygłosił ks. prof. D. Wróblewski. Do nowego zarządu wybrano pp.: Bogusławskiego, Janowską, insp. szkolnego Nowakowskiego, Smoczkiewicza, Strachanowskiego, dyr. Tokarską i ks. Wróblewskiego. (em.)

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

tygodnik 8-stronny

bezpłatny

dodatek dla naszych abonentów.

„3 Maja w Poznaniu"

Dnia 1 kwietnia 1931 o godz. 20 w lokalu Towarzystwa Czytelni Ludowych przy ul. Ratajczaka 16 — odbędzie się zebranie organizacyj, które zamierzają wziąć udział w obchodzie rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Zarząd Główny T. C. L. prosi wszystkie zainteresowane organizacje o łaskawe przybycie, choćby przez omyłkę nie otrzymały stosownego zawiadomienia.

Ciekawe badania

walorów cieplnych koksu gazowniczego

W zachodniej Europie dużo uwagi w ostatnich czasach poświęca się badaniom, jakie przeprowadzane są przez fachowców w celu należytego wyświetlenia zjawisk, zachodzących przy spalaniu koksu w kotłach niskoprężnych dla centralnych ogrzewań. Zwłaszcza szeroko omawiana jest w pismach specjalnych kwestja używania dla powyższego celu koksu, jaki produkują gazownie.

Do niedawna koks t. zw. hutniczy posiadał tak niezaprzeczone zalety, że wyższość nie ulegała wątpliwości. Z chwilą jednak, gdy wielkie gazownie zmieniły swój dawniejszy pogląd, iż wyłącznym celem ich produkcji jest przeróbka węgla na gaz i przyszły do przekonania że równie ważnym produktem zbytu przy fabrykacji gazu może być koks dla celów ogrzewniczych, zaczęto zwracać baczniejszą uwagę na gatunki przerobionego węgla i dobierać takie, które oprócz dużej ilości części lotnych miałyby własności nadające się do otrzymania dobrego koksu. Również i metody stosowane przy destylacji węgla, a w związku z tem i same konstrukcje pieców koksowych uległy poważnym przeobrażeniom. Najważniejszą zaletą, jaką posiada koks hutniczy, jest zwięzłość jego budowy, skutkiem czego posiada on dostateczną wytrzymałość dla transportów wzgl. przeładowań, nie krusząc się przytem i nie rozpadając.

Tę własność koks gazowniczy posiada w mniejszym stopniu i skutkiem tego użycie jego jako paliwa ograniczone jest jak dotychczas miejscem jego produkcji. Poza tem jednak inne jego cechy każą przypuszczać, że zwłaszcza przy zastosowaniu odpowiedniego sortymentu oraz właściwego sposobu prowadzenia palenia, koks ten może być również z powodzeniem używany do opalania kotłów niskoprężnych.

Korzystając z okazji odbioru nowego wielkiego urządzenia centralnego ogrzewania w gmachach uniwersyteckich w Poznaniu przy ul. Grunwaldzkiej przeprowadzono na tym objekcie doświadczenia mające na celu porównanie pod względem cieplnym wyników otrzymanych przy opalaniu kotłów jednym i drugim rodzajem koksu. W rezultacie, po skrupulatnych badaniach przez Stow. Dozoru Kotłów w Poznaniu, wysnuli ze wspomnianych doświadczeń delegaci tego Stowarzyszenia następujące wnioski:

1) wartość cieplna koksu gazowniczego jest wyższą (o 173 cpł/kg); 2) odparowalność koksu gazowniczego (czyli ilość odparowanej wody przez 1 kg spalonego koksu) osiągnięto wyższą o 0,475 kg, co jest niezmiernie ważne dla sprawności kotła; 3) współczynnik tej sprawności przy opalaniu koksem gazowniczym okazał się również wyższym o 2,09 proc; 4) współczynnik nadmiaru powietrza był znów mniejszy, skutkiem czego przy normalnych warunkach pracy otrzymała się, wyższa zawartość dwutlenka węgla, inaczej kwasu węglowego w spalinach za kotłem; 5) ze względu na niższą temperaturę zapalności koksu gazowniczego niż koksu hutniczego oraz nieco wyższą zawartość części lotnych — do rozpalenia koksu gazowniczego potrzebna jest mniejsza ilość drzewa.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Fr. B.** Musi Pan płacić. Po zabudowaniu uzyska Pan ulgę podatkową. (K.)

— **P. Jankowska, Główna.** Zasadniczo odziedziczył mieszkanie po rodzicach Pani wnuk i gospodarz nie miał prawa robić umowy z Panią, chyba, że uważał Panią za opiekunkę. Tak przedstawia się sprawa według prawa ścisłego. W danym razie w procesie możnaby ew. stanąć na stanowisku, że jesteście współlokatorami, w żadnym jednak razie, że Pani jest lokatorką wyłączną, a wnuk sublokatorem. Procesu nie radzimy. (aK.)

— **E. K. T.** W pierwszym wypadku należy spowodować wywołanie wierzycieli. Niech Pani odda sprawę adwokatowi. Co do drugiej hipoteki, prosimy donieść, kiedy była zapisana, również, czy syn wierzycielki był upoważniony do podjęcia spłaty i czy przyjął ją z zastrzeżeniem, czy też na całkowite zaspokojenie. (aK.)

— **Emeryt państwowy.** Do dwóch piątych. (aK.)

— **A. Rychter.** 1) Zasadniczo wystawca, jednak we wszystkich typowych kontraktach poznańskich jest postanowienie, że płaci lokator. Wobec tego nie można odmówić zapłaty. 2) Obniżenia nie można żądać, można natomiast żądać naprawienia wad. Jeżeli właściciel domu mimo wyznaczonego czasokresu napraw koniecznych nie wykona, może lokator kazać je wykonać na własny koszt i zapłacony należności domagać się od gospodarza Ponieważ jednak kontrakt prawdopodobnie wyklucza prawo potrącania tych należności z czynszu, trzeba o zapłatę potem wnieść skargę i ściągnąć w drodze wyroku. W kompetencję policji budowlanej sprawa ta nie wchodzi. (aK.)

— **W. Z. 100.** Mieszkanie nie podlega ochronie lokatorów. Czynsz nie jest więc ustawowo ograniczony. (aK.)

— **M. W.** 1) Od podatku budynkowego. 2) Zasadniczo może Pan żądać t. zw. renty za nadbudowę, jednak będzie ona prawdopodobnie tak niska, iż nie opłaci kosztów. O ile Pan ma w tem interes, może Pan również żądać usunięcia. 3) Musi Pan odczekać orzeczenia. Niema na to rady. Dopiero potem może Pan wnieść skargę do NTA. (aK)

— **W. M.** Obowiązek utrzymywania spada na magistrat. Niech Pani zwróci się do biura ubogich przy magistracie. (aK.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Ucz. Powstania Wlkp. Poznań-Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 2 kwietnia r. b. o godz. 19 w lokalu posiedzeń u p. Zawadkowej, Górna Wilda 75.

— **Stow. Porządku Publicznego dzielnicy VI. Jeżyce - Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 3 kwietnia o godz. 20 na sali p. Jaszyka, ulica Kraszewskiego 16.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: R K. 5 zł; — J. L. M. 1 zł; — Nowiccy zamiast wieńca na trumnę śp. Władysława Stańskiego 10 zł; — N. N. 5 zł; — A. T. z podziękowaniem za wyzdrowienie syna 2 zł; W. St. z prośbą o otrzymanie posady i o zdrowie dla żony 2 zł; — W. S. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o zdrowie 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 2 084,85 zł.

Na chleb św. Antoniego: R. St. z prośbą o otrzymanie posady 2 zł; — Jadwiga B. 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 129 zł.

Na Tow. „Caritas": Rodzina Ansion zamiast wieńca dla śp. Józefa Nikodemowicza 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 750,50 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi": W związku z uchwałą Walnego Zebrania Koła Farmaceutów S. U. P., odbytego w dniu 14 marca 1931, przesyłają 100 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 4 307,02 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, dnia 30 bm. oryginalne dzieło Różyckiego p. t. „Młyn djabelski" z pp. Żmigród-Fedyczkowską, Drabikiem, Majchrzakówną, Święcicką, Polańską, Czekotowskim, Zatheyem, Majem, Royem, Sendeckim, Szpingierem i Warchalewskim oraz całym baletem; kierownictwo muzyczne dyr Wojciechowskiego. We wtorek, dnia 31 bm. „Holender tułacz" z pp. Bojar - Przemieniecką, Majem, Urbanowiczem i Tarnawskim na czele; dyryguje p. Tyllia. W środę opera Offenbacha „Opowieści Hoffmana" w najlepszej obsadzie. W czwartek piątek i sobotę teatr zamknięty.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par", ul. 27 Grudnia 18 od godziny 10 do 17.

— * **Z Teatru Polskiego.** Przemiła, pogodna i wesoła komedja Adolfa Nowaczyńskiego „O żonach złych i dobrych" odegrana będzie dziś, w poniedziałek. — „O żonach złych i dobrych" dzięki wesołej i pogodnej treści, wybornym typom, niezrówn. dowcipom i powiedzeniom, jak i koncertowej grze całego zespołu stała się jedną z największych atrakcyj bieżącego sezonu — We wtorek i w środę dwa ostatnie przedstawienia w okresie przedświątecznym, które wypełni „Ulica" E. Ricea. — W czwartek, piątek i sobotę Teatr zamknięty.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś i jutro wyborna komedja znakomitego autora węgierskiego W. Fodora p. t. „Wieczne pióro", która zdobyła duże powodzenie ze względu na swą wesołą, tryskającą przednim dowcipem i humorem akcję, pełne farsowych powikłań sytuacje i doskonałą grę wykonawców z pp. Piaskowską, Koronkiewiczówną, Bystrzyńskim, Kadenem i Rudnickim na czele. Dekoracje p. Al Kobrynia.

„Syn Boży" — widowisko pasyjne. Dziś o godzinie 4,30 po południu wzruszające widowisko religijne p. t. „Syn Boży", które wśród szerokiej publiczności cieszy się ogromnem powodzeniem. Przepiękna treść, barwne sceny i znakomita gra wszystkich wykonawców składają się na całość pełną nastroju. Ceny miejsc znacznie zniżone.

REQUIEM MOZARTA.

W Wielki Czwartek, dnia 2 kwietnia, wieczorem o godzinie 8-mej, w auli uniwersyteckiej, wykonane zostanie z inicjatywy Poznańskiego Towarzystwa Oratoryjnego (kierownik artystyczny prof. Stan. Wiechowicz), wielkie Requiem Mozarta na chór, orkiestrę i sola. Udział w wykonaniu biorą: **Chór Pozn. Tow. Oratoryjnego, orkiestra Filharmonji Poznańskiej** oraz soliści pp.: **Linda Kamieńska — sopran, Marja Trąmpczyńska — alt, Stanisław Roy — tenor i Roman Heising — bas.** Dyryguje **prof. Władysław Raczkowski z Warszawy.** Powyższe nazwiska dają pełną gwarancję, że piękne Requiem Mozarta, które starannie przygotował prof. Stan. Wiechowicz, wykonane zostanie z największym pietyzmem.

Spodziewać się należy, że wzniosłą inicjatywę wystawienia przez Pozn. Tow Oratoryjne wartościowych dzieł, znajdzie należyte zrozumienie u naszej publiczności, która wypełni aulę do ostatniego miejsca.

Mimo olbrzymich kosztów, połączonych z wystawieniem tego wielkiego dzieła, **ceny biletów bardzo niskie 2 do 5 zł,** które nabyć można w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 28 413

Ostatnie 3 dni

t. j. do środy włącznie, idzie w teatrze rewji **„Dobry Wieczór"** przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g wspaniała rewja wiosenna p. t. **„Marzec, koty i zaloty"** z udziałem niezrównanej MELI GRABOWSKIEJ, która w kilku piosenkach czaruje widownię swym pięknym głosem. Huragany śmiechu wywołuje Michał Danecki w swych kapitalnych skeczach, zaś Szerszyński świetnym wykonaniem piosenek usprawiedliwia w całej pełni opinję jednego z najlepszych wykonawców piosenki w Polsce. A że nad baletem czuwa baletmistrz J. Fabian, więc rewja cieszy się stuprocentowem powodzeniem i każdy widz opuszcza teatr z tem przekonaniem, że naprawdę dobrze spędza się wieczór tylko w „Dobrym Wieczorze". Codziennie dwa przedstawienia o godz. 7.15 i 9.15 wieczorem. Przedsprzedaż biletów w kolekturze Loterji Państwowej J. Langera, ul. Fredry nar. Sew. Mielżyńskiego. zw 28 596

Teatr Wielki

DZIŚ — „Młyn djabelski".
Wtorek, 31. 3. „Holender tułacz".
Środa, 1. 4. „Opowieści Hoffmanna".
W czwartek, piątek i sobotę teatr nieczynny.
Niedziela, 5. 4. „Lady Chic".
Poniedziałek, 6. 4. po południu „Piękna Helena".
Poniedziałek, 6. 4. wieczorem „Opowieści Hoffmana".
Wtorek, 7. 4. „Carmen".
Środa, 8. 4. „Lady Chic".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par", ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „O żonach złych i dobrych".
Wtorek, 31. 3. „Ulica".
Środa, 1. 4. „Ulica".
W czwartek, piątek i sobotę Teatr nieczynny.
Niedziela, 5. 4. „O żonach złych i dobrych".
Poniedziałek, 6. 4. po południu „Pani ministrowa" (ceny zniżone).
Poniedziałek, 6. 4. wiecz. „Ulica".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — o godz. 4,30 po południu „Syn Boży". — Wiecz. „Wieczne pióro".
Wtorek, 31. 3. „Wieczne pióro".
Środa, 1. 4. „Wieczne pióro".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Obóz Wielkiej Polski

Placówka Wilda

Zebranie Młodych odbędzie się w czwartek, dn. 2 kwietnia o godz. 20-tej w lokalu p. Kasprzaka przy ul. Kilińskiego 15.

Obecność wszystkich obowiązkowa!

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

POLONICA WŁOSKIE

Odczyty prof. Mavera w Turynie. Na zaproszenie Instytutu kultury polskiej im. A. Begeya w Turynie, wygłosił prof. Maver cykl odczytów poświęconych naszej poezji od powstania styczniowego do zmartwychwstania Polski. Jeden odczyt poświęcił Asnykowi i Konopnickiej, dalej mówił o Kasprowiczu, i o Wyspiańskim. Z zadowoleniem należy powitać coraz szersze zainteresowania rzymskiego polonisty, który wyszedłszy od studjów nad Słowackim sięgnął najpierw do źródeł naszego romantyzmu, potem zajął się Sienkiewiczem, w roku zeszłym intensywnie pracował nad Kochanowskim a teraz wnika w najwyższe przejawy literatury Młodej Polski. (P)

NAUKA

Z Polskiego Tow. Filologicznego. Koło Wileńskie odbyło posiedzenie z odczytem dr. J. Safarewicza pt. „Komunikaty naukowe".

Z Pol. Tow. Tatrzańskiego' Oddział wileński odbył posiedzenie z pogadanką dr J. Kruszyńskiego pt. „Wrażenia z wycieczki w Czarnohorę w r. 1929".

LITERATURA

Uczony na rozdrożu. Znane to dobrze rozdroże — wiary i wiedzy. Temat odwieczny, pociągnął znanego powieściopisarza i nowelistę Zygmunta Kisielewskiego, który wydał nakł. Domu Książki Polskiej w Warszawie powieść p. t. „Doktór Paweł". Bohaterem jej jest młody uczony, docent uniwersytetu Stański, który pod wpływem wstrząsającego przeżycia osobistego — (śmierć młodej żony, która nie mogła znieść ciężaru macierzyństwa) popada zrazu w melancholję, stopniowo jednak budzić się zaczyna w nim refleksja, usiłująca rozwiązać szereg najbardziej palących problematów, obracających się koło wielkich spraw ducha: nieśmiertelności, przeznaczenia człowieka, Boga, stosunku ducha do materji. Doktór Paweł kształtuje w sobie nowy, spirytualistyczny pogląd na świat. Prowadzi go to do konfliktu z władzami uniwersyteckiemi. Spirytualizm młodego docenta ściąga na niego zarzut „nienaukowości". W rezultacie docent dostaje dymisję, co go jednak bynajmniej nie łamie moralnie. Zbogacony nowemi przeżyciami i nową, w cierpieniu zdobytą wiedzą, będzie dążył do osiągnięcia syntezy filozoficznej, której spragniony jest duch ludzki. Jak we wszystkich utworach Kisielewskiego, tak i tutaj dominuje wysoka nuta etyczna. Powieść, fabularnie uboga, pociąga jednak szczerością, entuzjazmem i walorami psychologicznemi. Strona filozoficzna jest uproszczona, antagonizm między światem nauki i wiary potraktowany schematycznie. Ekspresja uczuciowa jednak wyraźnie bierze górę, zapewniając książce powodzenie. (J. E. S.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Zamczysko krzyżackie. Ciekawy artykuł o zamku obronnym, którego szczątki do dziś dnia zachowały się w Golubiu przynosi ostatni zeszyt „Jlustracji Polskiej". Zamek ten wybudował w roku 1294 komtur krzyżacki Konrad Zack, sprowadzony tutaj przez biskupów chełmińskich na pomoc przy nawracaniu mieszkańców na chrześcijaństwo. Różne koleje przechodził ten zamek. W jego okolicach toczyła się w roku 1422 t. zw. wojna golubska, w której magnaci polscy odebrali Zakonowi zamek w Golubiu wraz z innemi zamkami. Żona Stefana Batorego, Anna Jagiellonka mieszkała tutaj. Kazała wtedy odnowić zamek, zamieniając przy tem styl z gotyckiego na renesans, i przybudować okrągłą basztę. Obecnie w zamku mieści się muzeum, założone przez obywateli golubskich, i stanowiące ich dumę. Znajdują się tu różne, przeważnie z okolic Golubia pochodzące pamiątki jak: cenne skrzynie, obrazy starożytne, urny z popiołami z przed 2000 lat, chiński amulet, porcelana, kryształy itp. Ciekawy artykuł zdobią widoki zamku i miasta. (tk)

VARIA

Szlakami Filomatów. Najbardziej wystawioną na działalność germanizacyjną dzielnicą był w okresie zaborów Górny Śląsk. Studenci Górnoślązacy, rozproszeni po niemieckich uniwersytetach narażeni byli na wpływy obcego środowiska. Skutecznie przeciwdziałały temu organizacje polskie, na dłuższy lub krótszy czas powstające w tych środowiskach akademickich, gdzie tylko większa ilość studentów Polaków się zebrała. Mimo prześladowań władz tajnie lub legalnie istniały takie towarzystwa, choć często rozpraszane i rozwiązywane. Ośrodkiem polskiego ruchu organizacyjnego studentów był zawsze uniwersytet wrocławski. Kilka kart z dziejów organizacji polskich studentów znajdujemy w artykule pt. „Szlakami Filomackiemi", zamieszczonym w jednodniówce korporacji akademików ślązaków w Poznaniu „Silesia". Jednodniówka ta wyszła z okazji 10-letniej rocznicy plebiscytu na Górnym Śląsku i przynosi prócz powyższego artykułu, kilka wierszy patrjotycznych, wspomnienie pt. „Z okresu zmagań" oraz artykuł wstępny pt. „W dziesiątą rocznicę". (sz)

ZGON JÓZEFA ZUBATYEGO

Niepowetowaną stratę poniosła nauka czeska. Zmarł dr. Józef Zubaty, prezydent czeskiej Akademji Umiejętności, profesor Uniwersytetu Karola w Pradze.

Józef Zubaty urodził się w Pradze 20 kwietnia 1855 r. Ukończywszy gimnazjum, poświęcił się na uniwersytecie praskim filologji klasycznej, słowiańskiej oraz staroindyjskiej i językoznawstwu porównawczemu. R. 1891 został profesorem nadzwyczajnym, z r. 1896 zwyczajnym indologji i językoznawstwa porównawczego uniwersytetu czeskiego w Pradze. Wśród filologów słowiańskich był wtedy jedynym, który w tej mierze zajmował się filologją staroindyjską.

Przeprowadzając badania języków indoeuropejskich, doszedł rychło do przekonania, że językoznawstwo porównawcze (szczególnie filologja słowiańska) bez dokładnej znajomości języka litewskiego, łotewskiego i staropruskiego obejść się nie może. Pogrążywszy się w studjum tych języków, wybił się pośród ich badaczy w krótkim czasie na czołowe miejsce. Języków słowiańskich wtedy w gramatyce porównawczej na zachodzie dostatecznie jeszcze nie uwzględniano. Zubaty rozpatrywał i rozwiązywał z wielkim sprytem i powodzeniem rozmaite, często zawiłe kwestje fonetyki, fleksji, etymologji i składni języków słowiańskich. Założył też z czeskimi uczonymi Niederlem, Pastreckiem i Polivką „Vestnik slovanské filologie i starozitnosté", w którym pragnął systematycznie przedstawiać wyniki badań filologji słowiańskiej.

Oddawał się też z zapałem badaniom języka ojczystego, został więc także bohemistą. W ostatnich latach zabrał się Zubaty do tekstów staroczeskich i do rozmaitych zagadnień czeskiej gramatyki i słownika, a zdobył sobie i na tem polu wybitne zasługi, będąc po J. Gebauerze (1838—1907) autorze obszernej naukowej gramatyki języka czeskiego, duchowym przywódcą całej szkoły naukowej i skutecznym obrońcą czystości języka ojczystego. Założył też czasopismo p. t. „Nase rec" (Nasz język), które spełnia u nas podobne zadanie jak „Język polski" u bratniego narodu polskiego.

Wszystkie prace prof. Zubatego, umieszczane w różnych czasopismach czeskich i zagranicznych, cechuje dokładna znajomość przedmiotu, przenikliwy rozsądek, delikatne zrozumienie ducha języka i odczuwanie subtelnych różnic znaczeniowych. Niestety nie zdołał Zmarły wydać większego dzieła, któreby zawarło choćby najważniejsze wyniki jego badań. Mimo to był chlubą czeskiej nauki i zajmował pośród czeskich uczonych przodujące stanowisko. Historja czeskiej kultury zaliczy śp. Zubatyego do mężów, którzy położyli trwałe zasługi około kulturalnego rozwoju narodu czeskiego, szczególnie jego języka.

Zasługom prof. Zubatyego oddała hołd także zagranica. Był on członkiem licznych towarzystw naukowych, np. Philological Society w Londynie, Łotewskiego Związku filologicznego w Rydze, Akademji Umiejętności w Krakowie, Officier de L'Iinstruction publique itd. Liczni uczniowie z wdzięcznością wspominają jego zajmujące wykłady, szczególnie zaś skromność i szlachetne serce, które pociągało ku sobie wszystkich, którzy się raz z Nim zetknęli.

Chociaż prezydent Zubaty wyraził życzenie, aby ostatnia posługa mu oddana była zupełnie skromna, zgromadziło się 24 marca w Pantheonie Narodowego Muzeum w Pradze liczne grono reprezentantów rządu, urzędów, zakładów naukowych itd., aby oddać należny hołd jednemu z największych synów i kulturalnych działaczy czeskiego narodu.

Kończąc to pobieżne wspomnienie, poświęcone pamięci wielkiego czeskiego uczonego, przytoczę jeszcze piękne słowa wybitnego ucznia Zmarłego prof. Uniwersytetu w Pradze Hujera, w których tak się żegna z wielkim swoim nauczycielem: „Zakończył się jego żywot doczesny, wszelako vita mortuorum i memoria vivorum; w pamięci tych, którzy się z nim zetknęli, będzie żył Zubaty długo, tak długo, póki oni sami będą żyć. W pamięci ich nie wygaśnie piękny obraz wielkiego uczonego, wzorowego obywatela i człowieka złotego serca. Ave anima candida!"

Ignacy Hanus.

Poznań.

DLA OPERY — DOBRZE NIE DLA OPERETKI

Warszawa, 28 marca.

Wystawienie niefortunnego „Króla-Kochanka" stało się punktem wyjścia do nowej dyskusji nad zwinięciem w Warszawie opery. Tym razem kwestje budżetowe w grę nie wchodzą. Rozprawa toczy się nie o to, czy zlikwidować operę, bo za wiele kosztuje, a za mało daje korzyści kulturalnych, lecz o to, czy opera przypadkiem nie likwiduje się.. sama, a to przez zboczenie ku operetce.

Pozornie wydawaćby się to mogło bezpodstawnem. Ostatecznie opera warszawska z operetek wystawiła tylko „Orfeusza w piekle", który jest raczej operą komiczną. „Król-Kochanek", od którego się to wszystko na nowo rozpoczęło, ma znów nazwę „komedji dla (?) muzyki". A jednak i te dwie dawki wydały się nadmiernemi ludziom, patrzącym poważnie na sztukę. Wystarczy przytoczyć przestrogę, jaką rzucił pod adresem operetkującej opery prof Piotr Rytel. Zapoznajmy się z jego argumentami, które w głównych momentach brzmią tak:

Jeżeli przemawiamy i walczymy o egzystencję opery, jeżeli zgadzamy się na ponoszenie ciężarów podatkowych, robimy to rzecz jasna, w celu utrzymania przy życiu poważnej placówki kulturalno-artystycznej. Jeśli jednak opera odrzuca cele wyższe, przeistacza się powoli w operetkę (gwoli ratowaniu podobno kasy), jeśli wprowadzi na swą scenę girlsy (też dla „kasy"), a dzieła o wartości większej odsunie całkiem na bok, uzasadniając swe postępowanie tem, że nie wytrzymują one konkurencji z muzą podkasana — to proces umierania opery odbędzie się bardzo szybko — bez wniosków magistratu.

Nic słuszniejszego. Wymownym jest zwłaszcza ten nawias w jakim prof Rytel stawia rzekomą kasowość operetki. Bo jest przecież jasnem, że kasowość ta — to fikcja. Od dziesięciu lat wszystkie nasze przedsiębiorstwa operetkowe bankrutowały i bankrutują. Dla czego miałyby dawać dochód w zarządzie miejskim, skoro w prywatnym dają deficyt? Niedorzeczność takiego przypuszczenia bije w oczy, skoro się wie, że przedsiębiorstwa etatystyczne mają zawsze szanse gorszego prosperowania, niż prywatne, a to z powodu ciężkiej i kosztownej administracji. Rację zaś ma prof. Rytel i dalej, gdy stwierdza, że operetka, to równia pochyła, po której łatwo ześliznąć się na najniższy poziom:

Pamiętać trzeba, że jeżeli ktoś zaczął staczać się z góry w dół, to nie zatrzyma się, aż spadnie całkiem nisko. Tocząc się po pochyłości, z oczyma wlepionemi w uciekającą gotowiznę, łatwo po offenbachowskich kankanach zejść na girlsy, a z girls'ów może i na walki atletów.

Czy to będzie jednak opera?

Tutaj tkwi sedno rzeczy. Prof. Rytel ma najzupełniejszą słuszność. Nie można ciągle mówić o operze, o kulturze muzycznej — która w teatrze śpiewanym jest zresztą na dalekim planie — o ambicjach artystycznych w muzyce itp, a pokrywać temi wielkiemi słowami operetkę, która już ani z kulturą muzyczną, ani z kulturą wogóle nic wspólnego nie ma, zwłaszcza w swoich dzisiejszych „arcydziełach". Pieniądze podatkowe na operę — nad tem można jeszcze dyskutować. Ale pieniądze podatkowe na operetkę — to już nie dyskusja, ale operetka.

Warto będzie śledzić dalej te rozprawy, jakie się wywiązały. Godne są one zwłaszcza uwagi tych miast-stolic dzielnicowych (Katowice, Lwów i Poznań), które utrzymują z pieniędzy gminnych teatr śpiewny obejmujący nietylko operę, ale i operetkę. Stosunek liczbowy przedstawień jednych i drugich jest bardzo ciekawy. Po zestawieniu go okazałoby się, co jest utrzymywane z funduszów publicznych: „dramat liryczny", czy girlsy?

W. M.

Książki nadesłane

H. Cichoszewska: „Cmentarzysko w Poczerninie" z 2 rycinami w tekście i 16 tablicami. Toruń 1931. Nakł. Towarzystwa Naukowego.

Tadeusz Dzieduszycki: „Sociotechnicum Polonorum" czyli Polska Akademja Pracy Racjonalnej: Precedensy zagraniczne i projekt organizacji". 1931. Nakł. Kom. Przyg. Pol. Akad. Pracy.

LUD JAKO ARTYSTA

SKOCZYLAS O NASZYCH DRZEWORYTACH LUDOWYCH

Niedawno przypomnieliśmy sobie dopiero o naszych drzeworytach ludowych, które przechowały się do dzisiaj, w nielicznych coprawda okazach, a stanowią bardzo ciekawy przejaw naszej sztuki ludowej. Dobrze się więc stało, że taki znawca drzeworytu, jak Władysław Skoczylas zabrał się do ich objaśnienia w warszawskiej „Grafice". Przedmiot jest istotnie ciekawy.

Przedewszystkiem: co to jest drzeworyt ludowy? Skoczylas charakteryzuje go jako dzieło graficzne, narysowane i wyryte w drzewie „przez człowieka z ludu, który żadnych studjów artystycznych ani fachowych nie odebrał, wyuczywszy się tego rzemiosła od swego ojca, krewnych lub był samoukiem. Przeważna ilość tych ludowych artystów była analfabetami, o czem świadczą napisy prawie zawsze umieszczone pod obrazami, z literami często opacznie narysowanemi i z bardzo kiepską ortografją". Drzeworyt jest techniką graficzną, służącą do drukowania odbitek z wyrzeźbionej deski gruszkowej lub lipowej. Powstał on w XIV wieku i jest najstarszą techniką graficzną. Do wycinania drzeworytu używa się noży i dłótek. Większość drzeworytów była wycinana dłótami, wyżłobionemi półokrągło w stali. Że drzeworytnicy nasi posługiwali się takiemi dłótkami, dowodzi charaker linji bardzo płynnej i charakter ornamentu zwłaszcza tam, gdzie na czarnem tle występuje jako biały, przyczem odruchy płynące z użycia narzędzi tj. dłóta, doskonale tę technikę charakteryzują.

Technika rysunkowa naszych drzeworytów ludowych polegała na silnie i lapidarnie nakreślonym rysunku konturowym, wzbogaconym cieniami powstałemi z zastosowania równoległych kresek, które służą do podniesienia plastyki formy.

Drzeworyty ludowe były przeważnie kolorowane. Kolorowanie odbywało się ręcznie zapomocą pendzli i użycia patronów, farbami wodnemi, klejowemi lub temperowemi. Farby były jaskrawe i bardzo często kryjące, co powodowało niejednokrotnie zakrycie rysunku zakolorowanej części. Celem tej jaskrawej kolorystyki były niewątpliwie względy dekoracyjne, gdyż obrazki te obok roli służenia kultowi religijnemu miały również i zastosowanie dekoracyjne jako ozdoba ścian, skrzyń i innych sprzętów.

Papier używany do druku był na owe czasy „lichy" bo zrobiony z gałganów. Otóż dzięki temu drzeworyty te przetrwały do naszych czasów. Gdyby były drukowane na papierze drzewnym, do naszych czasów zostałaby z nich tylko garść próchna. Z oszczędności jednak (drzeworyty były sprzedawane po kilka groszy) używano papieru najtańszego, który nigdy prawie nie był biały, lecz sino-szary. Ten wzgląd przyczyniał się również do kolorowania ich farbami jaskrawemi i kryjącemi, aby ożywić szarość papieru a bardzo często i blady ton rysunku, drukowanego dla oszczędności zbyt rozcieńczoną farbą drukarską.

Kompozycje drzeworytów rzadko są oryginalne. Tematem ich są przeważnie znane obrazy i figury rzeźbione Cechą drzeworytów jest lapidarność rysunku, unikanie szczegółów i wypełnianie tła ornamentem, przy czem wyraźna jest dążność do wypełnienia całej płaszczyzny obrazu. Przeważnie drzeworyty ludowe mają treść religijną. Zachowało się zaledwie kilka treści świeckiej.

Ciekawe rozważania kończy autor uwagą: „Mimo wielkich często błędów, jakie można w drzeworytach wykazać ze stanowiska akademickiego rysunku, posiadają one wybitne wartości artystyczne, polegające na monumentalnej kompozycji, czystości i śmiałości w ciągu linij i kresek i zmyśle dekoracyjnym w użyciu niewielkiej ilości kolorów. Niejednokrotnie w dziełach tych, barbarzyńskich w pojęciu i wykonaniu, tkwi więcej wartości artystycznych, niż w bardzo wielu obrazach, zapełniających nasze wystawy sztuki".

P. W.

Polska statystyka sądowa

Aparat sądowy, prowadzący w Polsce walkę z przestępczością obejmuje: sędziów których liczba wraz z sędziami śledczymi wynosiła według ostatnich danych oficjalnych 3.107 osób, prokuratorów w liczbie 385, adwokatów i aplikantów adwokackich w liczbie powyżej 6.000 osób, nadto urzędniczy personel sądowy, policyjny i więzienny. Ogółem organizacja stojąca na straży porządku prawnego, liczy ponad 50.000 osób.

W dniu 1 stycznia br. przebywało według danych Głównego Urzędu Statystycznego w więzieniach 30.219 osób, z czego około jedną trzecią stanowili więźniowie pozostający pod śledztwem. Z ogólnej liczby więźniów było 2.785 politycznych, 126 wojskowych, 899 nieletnich, 478 administracyjnych. Zaludnienie więzień przekraczało ich pojemność w dwóch okręgach apelacyjnych: w Lublinie i we Wilnie (112 proc., 117 proc), najrzadziej zaludnione więzienia znajdują się w okręgu katowickim (59 proc.). Ogólna liczba więzień wynosiła w tym czasie 335, ich pojemność wyrażała się cyfrą 35.102 osób; 17 z pośród nich przeznaczonych jest wyłącznie dla mężczyzn, 1 — wyłącznie dla kobiet. Zakładów wychowawczo — poprawczych państwowych istnieją 3, pozatem są takie zakłady utrzymywane przez instytucje prywatne.

Liczba adwokatów wynosiła w r. 1928 — 4.171 osób, w r. 1930 — 4.656, a zatem wzrosła w tym czasie o blisko pół tysiąca. W związku z ostatnią decyzją rządu o przesiedlaniu się adwokatów, interesującą jest kwestją stan liczebny adwokatów małopolskich, o nich bowiem to chodzi. Na 4.565 adwokatów w całym kraju, było w Małopolsce (Kraków—Lwów) 2.547; na 1.561 aplikantów adwokackich przypadało 1.031 na b. Galicję.

W związku z przepełnieniem kadrów adwokatury warto zaznaczyć, iż na wydziałach prawnych uniwersytetów naszych wydano w ciągu 10 lat (1918—1928) — 7.986 dyplomów prawniczych, w r. 1929-30 studjowało na uniwersytetach na wydziale prawnym ponad 10.000 osób, w roku 1930-31 liczba słuchaczy-prawników uniwersytetu warszawskiego, tylko na pierwszym kursie, wunosiła około 1 i pół tysiąca.

Na podstawie raportów policyjnych zostaje ułożona statystyka przestępstw Najwięcej dokonano ich w r. 1929 w dziedzinie naruszenia przepisów administracyjno-sanitarnych (466.210), przeciwko prawu własności (192.380), następnie w dziedzinie handlowo-administracyjnej (164.753), wreszcie na tle konsumcji alkoholu (przestępstw opilstwa było 106.424). Pewne ustawy z czasów wojennych obowiązują jeszcze, np. za paskarstwo oskarżono w r. 1929 — 10.024 osób, za spekulację walutą 33 osoby, wyrokiem sądów doraźnych skazano na śmierć 1 osobę. Sądy doraźne obowiązywały w r. 1929 tylko w nielicznych okręgach np. w Rzeszowie, i w niektórych okręgach sądu apelacyjnego we Lwowie.

Wysoka cena spirytusu zachęca do zakładania tajnych gorzelni. W r. 1927 stwierdzono przestępstw na tem tle 987, w r. 1928 — 841, w r. 1929 — 613.

Grupa przestępstw popełnionych głównie przez kobiety przedstawia się następująco: oskarżono o stręczenie do nierządu 395 osób, o spędzenie płodu — 1.293, o handel żywym towarem — 8, o bigamję 117, o podrzucenie, względnie porzucenie dziecka — 1.462 osoby.

Liczba najcięższych przewinień karnych tj.. morderstw rośnie. W r. 1925 oskarżono o morderstwo około 1.800 osób, w r. 1929 około 3.000 osób. I. A.

Korespondenci zagraniczni w Sowietach

Nowojorskie pismo „Times" zamieściło zajmujący artykuł swego korespondenta Waltera Durantyego, w którym autor opisuje życie i pracę korespondenta zagranicznego w Z. S. S. R.

Stanowisko korespondenta kapitalistycznego pisma w Z. S. S. R. — to oryginalne zatrudnienie — pisze Duranty. Jest ono bardzo podobne do polowania na lisów, które wywołuje tyle wzruszeń co wojna, ale przynosi tylko dziesięć procent wojennego ryzyka. Chociaż jestem przekonany o trwałości reżimu sowieckiego, czuję, że panuje tam atmosfera nietrwałości i wszyscy, zdaje się, żyją niby na wulkanie. Na kierunki kapitalistyczne zapaturją się w Z. S. S. R. wprawdzie teoretycznie z nieprzyjaźnią, ale w praktyce odnoszą się do przedstawicieli prasy, zasłaniającej kapitalizm, z pewnym szacunkiem, tak jak dobre duchy do ulubieńców szatana.

Do różnych trudności, charakteryzujących sowiecką rzeczywistość zaliczyć należy ostrą cenzurę, aczkolwiek trzeba przyznać, że nie jest znów tak ostrą, jak to myślą za granicami. Wszystkie telegramy muszą być przed wysłaniem przedłożone cenzorowi, podczas gdy rękopisy mogą być wysyłane bez cenzury z zastrzeżeniem, że autor może zostać wezwany przez władze do przedłożenia rękopisu dla zatwierdzenia jego treści, z wyjątkiem tych wiadomości, w których donosi się o aresztowaniach w samej partji komunistycznej, o czem najpierw podaje sprawozdanie prasa komunistyczna, oficjalna i nikomu nie wolno wysyłać informacji przed wyjaśnieniem wypadków przez kompetentne władze.

Służbowo podlegają cenzorowie komisarjatowi spraw zagranicznych. Często zdarza się, że artykuł korespondenta nie odpowiada ich życzeniom, wobec czego korespondentowi pozwalają podać informację w umiarkowanem oświetleniu, nie chcąc, aby wiadomości o gwałtach i terrorze dostały się za granice. Cenzurę sowiecką uważam — powiada dziennikarz amerykański — za ulgę w pracy korespondenta, bowiem odpowiedzialność za wysłane sprawozdanie ponosi cenzura sama.

Na największe trudności napotyka dziennikarz przy zyskiwaniu nowości. Istniej ątu cztery główne źródła: prasa, instytucje rządowe. informacje prywatne i własne spostrzeżenia z sądów sowieckich, kongresów, zgromadzeń i różnych konferencyj. Wszyscy, którzy zaznajomili się z prasą sowiecką wiedzą, że np. z punktu widzenia czytelnika amerykańskiego ich informacje nie mają żadnego znaczenia, a „wypadki", które zapełniają prasę zagraniczną, są tu tak witane jak biała wrona. Najbardziej zajmujące pismo sowieckie, jak „Prawda" i „Izwiestja", przynoszą często wiadomości, które raczej prędzej można znaleźć pomiędzy wierszami, aniżeli materjałem drukowanym. Do instytucyj rządowych należy zaliczyć banki, domy handlowe, fabryki, czyli jednem słowem wszystkie gałęzie gospodarczego życia sowieckiego. Oczywiście, że zainteresowanie wzbudzić mogą wszystkie dokumenty, dotyczące ich czynności, ale uzyskanie tych dokumentów nie jest tak łatwe, ponieważ do korespondenta zagranicznego odnoszą się z nieufnością.

Każdy zagraniczny korespondent posiada legitymację, zaopatrzoną w fotografię, a wydaną przez komisarjat spraw zagranicznych. Posiadanie tej legitymacji nie ułatwia jednakowoż zyskanie potrzebnych informacyj i świeżych wiadomości. Wszędzie przywitają korespondenta bardzo przychylnie i powiedzą, że „jutro otrzymacie wszelkie wiadomości". To „jutro" ciągni esię do nieskończoności, wobec czego korespondent zmuszony jest nawiązać znajomość z osobami, któreby mogły mu dostarczyć potrzebnych informacyj. Jednakowoż w ZSSR przenoszone są z miejsca na miejsce nietylko osoby ale i różne instytucje z takim pospiechem, że trudno dowiedzieć się, gdzie w danej chwili znajduje się dana instytucja lub osoba. Niekiedy taka osoba, informująca zagranicznego dziennikarza nagle ocknie się gdzieś w Charkowie lub w dalekich krajach wschodnich.

Informacje od osób prywatnych są niekiedy niedorzeczne a często niebezpieczne. Oprócz trudności przy uzyskiwaniu wiadomości, korespondent zagraniczny musi pokonywać wielkie trudności przy wysyłaniu materjału na miejsce przeznaczenia. Musi bowiem uprzytomnić sobie to, jakie stanowisko zajmie wobec tych wiadomości cenzura, co o nich pomyślą czytelnicy, a wreszcie, jak na nie zapatrywać się będą bolszewicy.

Stanowisko korespondentów zagranicznych w Z. S. S. R. jest rzeczywiście niełatwe i trzeba, by korespondenci postępowali zawsze ostrożnie.

Genjalny wynalazek

Przerwany obiad. — Wizja miljardów. — Sprytny woźny.

Wilson Street jest poprzeczną ulicą Broadway'u. W czterdziestopiętrowym niebotyku znajdują się biura znanej firmy eksportowej Gilliam i Co. Gabinet prywatny szefa firmy wielki trójokienny pokój, położony jest na jednym poziomie z ubikacjami „Uniwersalnej fabryki aparatów dźwiękowych", posiadającej w przeciwległym „drapaczu" swe sale demonstracyjne. Przed tygodniem u Mr. Gilliama zadźwięczał telefon, a ponieważ była to pora obiadowa i szef firmy Gilliam i Co, zajęty był właśnie spożywaniem posiłku, który mu stale podawano w gabinecie (czas — to pieniądz), więc niechętnie schwycił za słuchawkę. Telefonujący, jak gdyby przeczuwając złe usposobienie swego rozmówcy, jął przedewszystkiem przepraszać go za deranżowanie i zabieranie czasu — „ale gra jest warta świeczki — kontynuował — i sprawa bez wątpienia będzie pana interesować! Oto udało mi się dokonać doniosłego wynalazku! Tylko proszę pana, nie przeszkadzaj pan sobie w jedzeniu i konsumuj w dalszym ciągu stojącą przed panem gęsią pieczeń, jak również czerwoną kapustę i kartofle!"

Słowa te wprawiły Gilliama w najwyższe zdumienie. „Skąd u djabła pan wie co ja jem?"

W aparacie telefonicznym rozległ się śmiech: „Ja przecież to widzę!" brzmiała odpowiedź! — „Teraz widzę jak pan bierze nóż do ręki i bębni nim po biurku. Teraz odkłada pan nóż, chwyta za widelec i rozpoczyna ten sam koncert. Teraz otwiera pan pudełko od cygar..."

— „Dosyć!" — krzyknął Gilliam w największem zdenerwowaniu — „czyś pan jest przez djabła opętany? Co to wszystko ma znaczyć?

— To jest właśnie mój nowy wynalazek „telefon-telewizor"!

Umysł Mr. Gilliama począł szybko pracować i wyliczywszy, ile miljardów dolarów możnaby na takim wynalazku zarobić postanowił interes ubić szybko, sprawnie po amerykańsku. Po upływie godziny, wynalazca, inżynier Garran, zjawił się w gabinecie Gilliama i po półgodzinnej rozmowie, pertraktacje posunęły się tak daleko, że już następnego dnia sprawa kupna patentu miała być przed notarjuszem formalnie załatwiona.

O godzinie 9 rano strony spotkały się w hotelu „Broadway", gdzie inżynier Garran chwilowo zamieszkiwał. Po zdeponowaniu przez Gilliama do rąk notarjusza kaucji w wysokości trzydziestu tysięcy dolarów, wynalazca, rozłożywszy na stole rysunki, począł wtajemniczać nabywcę w techniczne szczegóły „telefonu-telewizora". W tym czasie notarjusz wezwany został do telefonu, a wkrótce potem, Mr. Garran, w celu przygotowania swego aparatu dla demonstracji udał się do sąsiedniego pokoju. Kiedy pół godziny upłynęło, i ani wynalazca ani notarjusz nie powracali, szef firmy Gilliam i Co. zaniepokoił się i niestety — obawy jego były ze wszech miar uzasadnione, gdyż jak się następnie okazało, padł on ofiarą wyrafinowanego oszustwa.

Władze policyjne przeprowadzając w tajemniczej tej sprawie dochodzenia, zdołały ustalić, że owym „wynalazcą" inżynierem Garran'em był nie kto inny, tylko woźny biura „Uniwersalnej fabryki Aparatów Dźwiękowych", mającej swą siedzibę naprzeciwko biura Gilliama, tak że osobnik ów z łatwością mógł z okna wszystko co się działo w gabinecie Gilliama dokładnie obserwować i przez telefon podawać. Pomysłowy woźny, po swej tak brzemiennej w następstwa rozmowie telefonicznej z Gilliamem, do zajęcia już nie wrócił. Jak donoszą pisma, władze śledcze na ślad jego dotąd nie natrafiły, jak również nie udało się im ustalić osobistości wspólnika jego „notarjusza". Lekkomyślna transakcja szefa przyprawiła firmę eksportową Gilliam i Co o poważną stratę, zaś cały Nowy Jork — pęka ze śmiechu. Kr.

Jak odżywiano się 400 lat temu

Ciekawe uwagi szwedzkiego uczonego.

Norma życia pod względem wartości pożywnej pokarmów nie wykazuje zmian na przestrzeni 400 lat, aczkolwiek skład spożywanego jadła zmienił się znacznie z biegiem czasu.

Niedawno szwedzki uczony prof. Eli Heckscher porównał wartość odżywczą jedzenia spożywanego w 1555 roku przez służbę królewską w pałacu Gripsholm, w pobliżu Stockholmu na podstawie zachowanych dokumentów, — oraz strawy wyznaczonej przez królewską szwedzką komisję wojskową dla armji w 1930 r. Z zestawienia tego wynika, że ilość kaloryj w pożywieniu pozostaje prawie ta sama i waha się między liczbami 4.275 a 4.376. Jednakże około 1.500 r. odznaczało się jadło nieznaną nam dzisiaj jednostajnością. Polegało ono na pięciu zasadniczych składnikach, jako to: żyto, ryba, masło, wieprzowina, oraz jedyny napój — piwo. Zupełnie nie było w użyciu cukru, jarzyn, mleka, sera, jaj, ani tak powszechnych dzisiaj kartofli. Dziennie spożywano około 850 gramów chleba na osobę, gdy tymczasem podczas wojny światowej dzienna porcja chleba w Szwecji wynosiła 250 gramów.

Dzienne spożycie ryby było osiem razy większe niż dzisiaj. Co do piwa, mierzonego wkalorjach, to przed 400 laty wypijano go 50 razy więcej niż obecnie. Mówi o niem skarga wojska szwedzkiego z 1558 roku, użalająca się na zbyt małe porcje, oraz rozkaz dzienny z tegoż roku, zezwalający na zdumiewającą ilość piwa, gdyż około czterech litrów na osobę w dzień powszedni, a pięć litrów na niedzielę.

Innym znamiennym punktem w uwagach prof. Heckschera jest fakt, że 400 lat temu nie było w zwyczaju jeść świeżego mięsa. Pod koniec żniw wszystkie świeże produkty, jak: mięso, rybę czy masło solono i gromadzono w spiżarniach do następnego roku, podczas, gdy ludność spożywała zawartość śpiżarni i piwnic z roku ubiegłego. Można więc sobie wyobrazić, jaką masę piwa trzeba było szykować na cały rok i wiele go zużywano codziennie przy posiłku, by zapić zawsze słone a częstokroć zepsute jadło. Taki sposób życia doskonale tłumaczy wielką rolę, jaką odgrywały podówczas towary kolonjalne i sól.

Około 1550 r. sól stanowiła czwartą część całego szwedzkiego importu, podczas gdy dzisiaj wynosi jedną czterechsetną, a towary korzenne, tak nieodzowne przy spożywaniu zeszłorocznych zapasów, czyniły w owym czasie sprawę dróg handlowych do Indyj pierwszorzędnym a palącym politycznym problemem.

Świątecznym uroczystościom, tak charakterystycznym dla owych czasów, odpowiadały stosowne zmiany i przepych w jedzeniu.. Zwykle spożywała wówczas szlachta na biesiadach 16 potraw, jednak w dni szczególnie uroczyste, jakim był np dzień podpisania pokoju westfalskiego w Norymberdze w 1650 r., nie mniej jak 120 potraw następowało po sobie.

Prof. Heckscher na to jeszcze wskazuje, że t. zw. skorowidz wydatków na utrzymanie, używany dzisiaj jako podstawa przy ustalaniu płac, może być przystosowany jedynie na krótsze okresy czasu, wobec tego, że poglądy na marnowanie życia zmieniają się całkowicie z wieku na wiek. Żadna statystyka nie może wyrazić takiego np. przejścia od żyta do pszenicy, od mięsa do jarzyn, ani wszystkich zmian, jakie zachodzą w ubiorze i w rozrywkach ogółu ludności.

„Osobiście uważam, kończy profesor, że Szwedzi 16 wieku daleko lepiej i racjonalniej żyli i odżywiali się, niż ich potomkowie w ciągu całych następnych dwóch stuleci".

Śmierć motyla

Ostatni numer „Świata Zwierzęcego" przedrukował ze starych roczników londyńskiego „The Review of Reviews" przedziwnym czarem owianą opowieść o motylu:

Pewnego wyjątkowo zimnego, październikowego poranka — opowiada w niej Mrs. Goulee, — spacerując po parku, zobaczyłem dużego motyla o pięknych, czarnych skrzydłach z mocnemi na nich żółtemi centkami, rozpostartego bez ruchu na trawniku. Pomimo zupełnie martwego wyglądu był tak piękny, że nie mogłem się oprzeć chęci zabrania go ze sobą do pokoju. Włożyłam go ostrożnie w dużą kopertę i położyłam u siebie na biurku.

Po upływie kilku godzin silny szelest papieru zwrócił moją uwagę. To motyl, widocznie tylko omdlały od pierwszych chłodów jesiennych, ożył w cieple pokoju i starał się wydostać z zamknięcia. Wypuściłam go na pokój i od tej chwili zyskałam w mojej samotni pełnego niewysłowionego wdzięku towarzysza.

Początkowo miałam pewne trudności z karmieniem go. Rozpuściłam dla niego w małej ilości wody trochę miodu i cukru, wzięłam mego nadzwyczajnego gościa leciutko za skrzydełka i cieniutką tutką z papieru napuściłam kilka drobniutkich kropelek tego słodkiego pokarmu na jego trąbę, w którą zaopatrzone są główki motyle. Widziałam, że wypił. Postawiłam go na stole i obserwowałam radośnie, jak ostrożnie i zręcznie strzepywał sobie resztki pokarmu ze swej trąbki łapeczkami — przyczem miał wygląd istoty, zadowolonej z życia.

Zabiegi takiego odżywiania robiłam wielokrotnie w ciągu doby, aż po trzech dniach mój śliczny gość, gdy wyciągnęłam po niego rękę, sam usiadł mi na niej i wysunął trąbkę do pokarmu. Od tej chwili jadał już samodzielnie, bez mojej pomocy. Przyjaźń nasza się zacieśniła. Każdy dzień zbliżał nas do siebie i umacniał moje obserwacje co do tego, jak bardzo ten owad zbliżony był do człowieka. Postawiłam w pokoju trochę roślin, które obrał sobie za sypialnię, a gdy słońce po porzez szyby rozświecało pokój, fruwał po nim swobodnie i wesoło, jak po parku.

Kiedy wchodziłam do pokoju, podfruwał natychmiast do mnie, siadał mi na ramionach, na piersiach lub rękach. Czynił to samo, gdy czytałam, pisałam lub szyłam. Zauważyłam, że uważnie zawsze obserwował przygotowywanie mu pokarmu, z którego zwykle chętnie zaraz korzystał. Kiedy go sadzałam na stole i podstawiałam mu palec, siadał na nim natychmiast wchodząc na niego zręcznie na swoich długich, cienkich, pajęczych nóżkach.

Po pewnym czasie tak doskonale poznał rozkład mieszkania i tryb mego życia, że brałam go śmiało ze sobą z pokoju do pokoju, a nawet prezentowałam go gościom w salonie. Budził ich podziw rozumem swoim i urodą.

Mój piękny motyl miał pewien dziwny zwyczaj. Jak tylko zapaliłam światło, budził się, przyfruwał do mnie, szukał trąbką jedzenia i nie ustąpił, póki go nie nakarmiłam. Nasycony, odfruwał zadowolony spać dalej na liściach doniczkowych kwiatów.

Po trzech tygodniach wystąpiły niepokojące, pierwsze zwiastuny jego zbliżającej się starości. Kolory skrzydeł zaczęły blaknąć, a po kilku dniach zarysowały się na nich lekkie zmarszczki. Apetyt się zmniejszył, siły słabły. Ostatnie dziesięć dni jego życia, musiałam go karmić jak dziecko, puszczając mu znów kropelki jedzenia na trąbkę, poczem jednak sama obmywałam jego trąbkę i łapki watą, maczaną w letniej wodzie, nie miał już bowiem sił ich sobie oczyścić.

Nie chciał mnie teraz opuszczać i czepiał się stale moich ramion i rąk. Ostatnie trzy dni jego życia musiałam go trzymać bez przerwy na ręku... Czy to było dla ciepła, czy z miłości?... nie wiem, ale zasnął na zawsze... w moich dłoniach"...

Kącik prawniczy

Czy handlujący z chwilą złożenia do sądu podania o odroczenie wypłat może uzyskać wstrzymanie wyznaczonej już licytacji swego majątku?

W praktyce sądowej zdarza się często, iż handlujący prosi o odroczenie wypłat w momencie, gdy ma już nóż na gardle w postaci wyznaczonej za kilka dni licytacji jego majątku. Sąd może rozpoznać takie podanie o odroczenie wypłat w ciągu miesiąca, tymczasem zaś przeprowadzona przez wierzycieli licytacja mogłaby zrujnować petenta, w zupełności i uczynić nierealną kwestję odroczenia wypłat.

Jak z powyższego wynika, wstrzymanie licytacji jest dla handlującego w tej sytuacji kwestją kapitalnej wagi.

Materję tę reguluje artykuł 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1927 roku o zapobieganiu upadłości. „Prezes sądu, głosi cytowany artykuł, na wniosek dłużnika, może zabezpieczyć podanie o odroczenie wypłat decyzją zarządzającą wstrzymanie wyznaczonej już sprzedaży przez licytację majątku petenta, o ile złożone dowody dostatecznie uzasadniają okoliczności, przytoczone w podaniu".

A zatem przed wyrokiem, udzielającym odroczenia wypłat, handlujący uzyskać może wstrzymanie wyznaczonej już licytacji je»o majątku.

„BACZ, BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM"

SPORT

Hokej na trawie

Turniej błyskawiczny o nagrodę K. H. „Czarni" rozegrany w niedzielę na boisku w San Domingo zakończył się zwycięstwem „Warty". W turnieju tym wzięło udział 6 drużyn; wyniki były następujące: „Lechja" i „Czarni" 0:0; „Berger" i „Lechja" 0:0; „Czarni" i „Berger" 1:0; „Warta" I. i „Warta" II. 3:1; „Warta" I. i „Czarni" 2:0; „Warta" II .i „Czarni" 0:0. Finał „Warta" I. i „Czarni" I. 1:0 (0:0). (in.)

Lekka atletyka

W drużynowym okręgowym biegu na przełaj K. S. „Warta" zwyciężył „Sokół" 18 pkt., przed „Wartą" 21 pkt., 3) „SMP." 42 pkt., 4) „Warta" II. 53 pkt. Indywidualnie: 1) Jakubowski (S.) 16 m. 8,6 s., 2) Miałkas (W.), 3) Janowski (S.), 4) Bartkowiak (S.), 5) Robiński (W.), 6) Nogaj (W.), 7) Płotkowiak (SMP.), 8) Olszewski (W.), 9) Maciejewski (SMP.), 10) Muszyński (S.), 11) Stróżyk (W. II.), 12) Kamiński (SMP.), 13) Kaźmierczak (W. II.), 14) Ganchott (W. II.), 15) Tomczak (W. II.), 16) Szumiński (SMP.) (ig).

Bieg na przełaj na przestrzeni 3 000 m. ŁOZLA wygrał Berłowski (Widz. Man.) w czasie 10:0.2, 2) Krawczyk (Geyer) o 2 m., 3) Starosta (Zjedn.) o 15 m. w tyle; 4) Pollak (Zjedn.), 5) Wróblewski (ŁKS). Bieg dla niestow. na dystansie 2 500 m. wygrał Młotkiewicz w czasie 8:53. Startowało ogółem 78 zawodników. (tel. wł. — wk).

Bieg na przełaj GOZLA w kategorji senjorów wygrał Hartwig (Stadjon) w czasie 18:54.8, 2) Grzesik (Stadjon), 3) Kulej, 4) Sitko, 5) Rakoczy. W kat. junjorów na dystansie 2 klm. pierwsze miejsce zajął Szkolik w czasie 5:51.4, 2) Stubała (wszyscy Stadjon). Bieg pań na przestrzeni 1 500 m. wygrała Szwacówna (Pogoń-Kat.) w czasie 5:34.4, 2) Grzesikówna (Stad), 3) Peronówna (Pog.) W ogólnej punktacji pierwsze miejsce zajął „Stadjon" 45 przed „Pogonią" 10 p. (tel. wł. — ek.)

Pięściarstwo

„Warta" II. i „Olimpja" (Grudziądz 7:7. W sobotę pięściarze „Warty" walczyli na dwa fronty i gdy pierwszy zespół występował w Gdańsku — drugi równocześnie startował w Grudziądzu. Wyniki poszczególnych spotkań (od muszej do półciężkiej są następujące: Rogalski (W) bije wysoko na pkt. Golińskiego (O); Polus (W) i Klamer II. (O), walka nierozstrzygnięta; Wdowicki (W) i Neumann (O), wygrywa zdecydowanie pierwszy na pkt.; Smarszczew (W) i Napierała (O), zwycięża wyraźnie drugi na pkt.; Forlański II. (W) i Szempliński (O), wygrywa bardziej rutynowany i silniejszy Szempliński; Glessmann (W) i Werner (niest.), zwycięża W. przez techniczne k. o. w 3 starciu w spotkaniu towarzyskiem, gdyż „Olimpja" nie miała w tej kategorji zawodnika; Cähler (W) i Lubański (O), wygrał L. W ringu sędziował p. Mazur, na punkty pp. Czerniak i Matczak. (ig.)

Mistrzostwa Wielkopolski kl. B. rozegrane w hali „Ośrodka" przyniosły w sobotę następujące wyniki: w. papierowa: Romański (Sok) poknał po pięknej walce Witkego (HCP); kogucia — Wolski (W) zwyciężył Kandulskiego; piórkowa — Chmielewski II. (Gopl.) uległ na punkty Zbierskiemu (W); Czyż (Bł.) pokonał Wolnego (Sok.), a Kamzol (W) — Kręgielskiego (W) w towarzyskiem spotkaniu; lekka — Pierard (Sok.) pokonał wysoko na pkt. Nowaka (W) zdobywając tytuł mistrza tej kategorji; ponadto poza konkursem Wąsiewicz (W) bije na pkt. Omastę (W).

W dalszym ciągu w niedzielę odbyły się dwa spotkania finałowe o mistrzostwo kl. B. W koguciej Golak pokonał na pkt. Polusa, a w piórkowej Czyż — Zbierskiego. Dalej odbyły się walki eliminacyjne w kl. A, które przyniosły następujące wyniki: musza Misiorny (HCP) pokonał na pkt. Wyrzykiewicza (W); kogucia Kajnar (W) zwyciężył na pkt. Koniecznego (Bł.); piórkowa Żórawka (W) wygrał nieznacznie na pkt. z Wojewodą II. (HCP) i Czerniak (HCP) pokonał Sipińskiego (W); półśrednia Misiurewicz (Sok.) poknał w 2 m. Nowickiego (Bł.) przez techniczne k. o.; półciężka Zieliński (Gopl. - Inowrocław) zwyciężył na pkt. z Hoffmannem (HCP). Sędziował w ringu p. Iwański, na pkt. pp. Kolasiński, Janusz i Siwkowski.

Na zakończenie trudno pominąć milczeniem conajmniej dziwne wydarzenia. Oto z niewiadomych przyczyn wyznaczono walki eliminacyjne Sipińskiemu i Kajnarowi z Warty. Obaj ci zawodnicy mieli poza sobą 48 godzin podróży i ciężkie spotkania w Gdańsku, gdzie Sipiński pokonał wysoko na pkt. Englera a Kajnar uległ nieznacznie Biandze, posyłając go nawet w 1 starciu do 3 na deski. Nie wchodzimy w to, kto w danym wypadku ponosi winę, stwierdzamy jednak, że wyznaczanie walk zawodnikom, którzy przyjechali zaledwie przed paru godzinami i to po dwóch nieprzespanych nocach jest z punktu widzenia sportowego niedopuszczalne i zasługuje na napiętnowanie Dzisiaj odbędą się o godz. 20 dalsze walki o mistrzostwo kl. A.

Finały mistrzostw ŁOZB. przyniosły w niedzielę następujące wyniki (podajemy według kolejności wag): Pawlak (IKP) bije na punkty Piestrzyńskiego (Sok.); Młynarski (Krusze-Ender) zwycięża na punkty Bicera (Union): Cyran (Zj.) wygrywa na punkty z Szczepańskim (Sok.) Chmielewski (IKP) zwycięża w 2 kole przez k. o. Pisarskiego (Sok.); Seweryniak (Sok.) wygrywa po dodatkowem starciu z Garncarkiem na punkty. Seweryniak był w pierwszem starciu zupełnie oszołomiony i tylko gong uratował go od k. o.; przeciw orzeczeniu założył IKP. protest, który dotychczas nie został rozstrzygnięty. W średniej Trzonek w drugiem starciu pokonał przez k. o. Kuclaka (Geyer); Rosław (Zj.) zwyciężył w pierwszem starciu przez k. o. Ulężałkę (Sok.). Stibbe pokonał Kłodasa po bardzo słabej walce na punkty. (tel. wł. — wk.)

Piłka nożna

Niedzielne spotkania ligowe. Poznań. „Polonja" i „Warta" 1:0 (0:0). Gra do przerwy toczyła się pod znakiem nieznacznej przewagi gości, którzy w 34 min. zdobywają bramkę przez Kaczanowskiego. Kilka chwil później Ałaszewski schodzi z boiska i „Polonja" dłuższy nawet czas gra w dziesiątkę. Po zmianie stron „Warta" atakuje zawzięcie, jednak świetnie broniące tyły gości likwidują nawet najniebezpieczniejsze sytuacje. W 25 min. po przerwie Radojewski opuszcza boisko do końca meczu. W „Polonji", grającej bez Malika wyróżniła się obrona (Miączyński i Bułanow), oraz Korniewski w bramce. Zespół „Warty" wykazał brak skoordynowania, zwłaszcza w ataku; słabo również spisywała się obrona, u której raziła zbyt ostra gra. Sędziował słabo p. Hanke . (fl.)

Łódź. „Ł. K. S." i „Legja" 3:1 (0:1). Mimo niepogody spotkanie wzbudziło duże zainteresowanie, gromadząc przeszło 3 000 widzów. Do przerwy „Legja", grająca z wiatrem, uzyskuje prowadzenie przez Ciszewskiego. Po pauzie sytuacja zmienia się, przyczem inicjatywę ujmują gospodarze, grając bardzo dobrze, zwłaszcza w ataku Wyrównanie dla „ŁKS" uzyskuje w 6 min. Herbstreich, drugą bramkę strzela w 15 min. Tadeusiewicz, trzecią — w 35 min. Król. „ŁKS" nie wykorzystał karnego za kopnięcie Herbstreicha. Oba zespoły spisywały się doskonale, a zwyciężyła lepsza drużyna gospodarzy, którzy, grając do przerwy defensywnie, po zmianie stron potrafili zdobyć się na wspaniałą akcję ofensywną. Sędziował p. Rettig. (tel. wł. — wk.)

Kraków. „Cracovia" i „Czarni" 3:1 (2:0). Spodziewane zwycięstwo odniósł mistrz Polski, który górował przez cały czas. Prowadzenie uzyskuje w 12 min. Muszyński; on również w 8 min. później strzela drugą bramkę. Po zmianie stron „Czarni" dochodzą więcej do głosu i zdobywają przez Rejmana honorową bramkę. Jednakże nadal góruje „Cracovia" i strzela niebawem przez Zbroję trzecią bramkę. Wyróżnili się w niej: Lassota w obronie i Mysiak w pomocy a w drużynie gości — Pilat, lecz tylko do przerwy. Doskonale sędziował p. Nawrocki z Poznania. (tel. wł. — ks.)

Warszawa. „Wisła" i „Warszawianka" 5:2 (0:1). Do pauzy gra naogół wyrównana, przyczem „Warszawianka" z nielicznych akcyj podbramkowych zdobywa prowadzenie przez Junga. Po zmianie stron „Wisła" opanowuje zupełnie boisko, strzelając w mniej lub więcej krótkich odstępach pięć bramek przez Balcera i Adamka (po dwie) oraz Kisielińskiego. Drugi punkt dla Warszawianki uzyskuje również Jung . Sędziował p. Otto. Publiczności około 2 500. (tel. wł.)

Lwów. „Garbarnia" i „Lechja" 8:0 (5:0). Zawody odbyły się jako towarzyskie Panująca w czasie meczu silna zamieć śnieżna utrudniała znacznie grę, mimo to „Garbarnia" łatwo uporała się ze słabą i nienadającą się zupełnie do ligi „Lechję". Bramki uzyskali Pazurek trzy, Bator i Mauer po dwie, oraz Smoczek jedną. (tel. wł.)

Tabelka spotkań ligowych przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1) „Cracovia" 3 p. (2, 5:3); 2) „Polonja" 3 p. (2, 3:2); 3) „Garbarnia" 2 p. (1, 4:1); 4) „Wisła" 2 p. (1, 5:2); 5) „ŁKS" 2 p. (1, 3:1); 6) „Warta" 0 p. (1, 0:1); 7) „Legja" i „Czarni" 0 p. (1, 1:3); 9) „Warszawianka" 0 p. (1, 3:9).

O mistrzostwo klasy A PZOPN. Poznań. „Legja" i „Ostrovia" 4:3 (1:3). „Legja" dopiero w drugiej części przy wybitnej pomocy wiatru zdołała wyrównać i strzelić zwycięską bramkę. „Ostrovia" do pauzy górowała nad gospodarzami pod każdym względem i na porażkę nie zasłużyła. Po zmianie stron, goście zastosowali fałszywą taktykę ograniczając się więcej do obrony, to też „Legja" w ostatnich 10 min. górowała zupełnie. Bramki uzyskali dla niej: Konopa dwie, Dawczyński i Chmielewski: dla „Ostrovii" — Skoczylas i Wąchała. Sędziował b. dobrze p. Tomaszewski.

„Warta" i „Stella" 0:0. „Warta" miała więcej z gry, jednakże jej słaby atak nie umiał wykorzystać wielu dogodnych pozycyj. Goście stawiali zacięty opór i często zagrażali „zielonym", jednak również bez skutku. Wynik odpowiada stosunkowi sił, bowiem braki techniczne, cechujące gości nadrabiali oni dużą dozą ambicji. Sędziował p. Perzak.

„Olimpja" i „H. C. P." 3:1 (2:0). Wynik odpowiada zupełnie przebiegowi meczu. U „HCP" zawiódł kompletnie atak a zwłaszcza skrzydłowi. „Olimpja" pokazała bardzo ładną grę kombinacyjną i szybką, przyczem wyraźnie górowała w pierwszej części. Po pauzie gra jest wyrównana i nieco ospała, a dopiero po bramce uzyskanej przez „HCP" ożywia się. W końcowych minutach znów przeważa „Olimpja". Bramki uzyskali dla zwycięzców: Pośpieszny, Skrzypczak i Zugehoer; dla „HCP" — Nowak. Sędziował p .Paczkowski. (fl.)

Ostrów. „Sokół" i „O. K. S" 1:0 (1:0). Siły były naogół niemal równe. Zwycięską bramkę dla „Sokoła" uzyskał Markiewicz. Sędziował p. Rosala. (tel. wł.)

Leszno. „Polonja" i „Sparta" 2:1 (0:0). Niespodziankę sprawiła „Sparta", która po swych ostatnich dobrych grała znacznie słabiej. „Polonja" ponadto przestrzeliła karnego. Bramki uzyskali dla zwycięzców: Zgorzalewicz i Kwiatkowski. Honorowy punkt dla „Sparty" strzelił Pawlak. Sędziował dobrze p Brzeziński.

Tabela rozgrywek przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1) „Warta" 7 p. (4, 9:4); 2) „Olimpja" 5 p. (3, 7:4); 3) „HCP" 5 p. (4, 10:10); 4) „Ostrovia" 4 p. (4, 13:9); 5) „Sokół" 4 p. (4, 7:5); 6) „Legja" 4 p. (4, 10: 8); 7) „Sparta" 3 p. (7:6); 8) „OKS" 3 p. (4, 6:6); 9) „Polonja" 2 p. (4, 5:11); 10) „Stella" 1 p. (3, 4:8).

Mistrzostwa kl. B PZOPN. „Polonja" i „Warta" II. 4:1 (1:0); „Cybina" i „HCP" Ib 2:2; „Polonja" II. (Leszno) i „RKS" (Rawicz) 2:1; „Unja" (Kościan) i „Sokół" II. (Leszno) 3:0.

Mistrzostwa klasy A. Śląsk. „IFC" i „AKS" 4:4; „Naprzód" (Lip.) i „Śląsk" (Święt.) 2:0; „Orzeł" (Wełnowiec) i „BBSV" 3:0.

Łódź. „ŁKS" Ib i „Kaliski K. S." 1:1; „Hakoah" i „PTC" 6:1; „ŁTSG" i „Burza" 2:2; „WKS" i „Widzew" 2:0; „Orkan" i „Bieg" 3:2.

Warszawa. „Skra" i „Świt" 6:0; „Legja" Ib i „Gwiazda" 2:1; „Warszawianka" Ib i „Marymont" 2:1. (tel. wł.)

Ligowa drużyna „Ruchu" z Wielkich Hajduk bawiła w niedzielę na Śląsku niemieckim, gdzie rozegrała w Raciborzu spotkanie towarzyskie z miejscowym zespołem „Racibórz" 03 bijąc go zdecydowanie w stosunku 8:1 (5:0). (tel. wł. — ek.)

Śląski OZPN. wydał z okazji swego 10-lecia amnestję dla wszystkich graczy, których kary nie sięgają poza 22 marca. (tel. wł. — ek.)

Zawieszenie graczy. Riesner (dawniej „Policyjny") oraz Igla (dawniej „Mysłowice") z których pierwszy przeszedł do „Garbarni", a drugi do „Czarnych" zostali zawieszeni na wniosek Śl OZPN. po poczynionych dochodzeniach przez PZPN. Wskutek rewelacyjnego materjału przesłanego przez Śl. OZPN. w sprawie t. zw. kaperowania graczy śląskich PZPN. poczynił daleko idące dochodzenia, których szczegóły dotąd nie są znane. (tel. wł. — ek.)

Pływanie

Komisja sportowa P. O. Z. P. na ostatnim posiedzeniu zatwierdziła sędziami w pływaniu nast. kandydatów: Wtorkowski, Czerwiński, Grzęsiecki, Michalski, Jüngst, Łopaczyk, Fortuniak, Wojtasik S., Schendel i Meyer. Kandydatami zostali uznani: Fechnerowa, dr. Fechner, Kosicki, Lisewski i Tomiakowski. Czterech sędziów poza tem zawieszono. Wreszcie komisja ustaliła, że egzamin na sędziów w skokach i piłce wodnej odbędzie się w maju. (wz.)

Na międzynarodowych zawodach w Brukseli na 100 m. zwyciężył Taris w czasie 1:01.4; Bocheński był dopiero na czwartem miejscu. (tel. wł.)

Różne

Pokaz metodycznego nauczania gier sportowych i ruchowych, lekkiej atletyki, boksu oraz walki bagnetem odbył się w ośrodku wych. fizycznego dla obwodwych i powiatowych komendantów p. w. i w. f. W obecności około 50 oficerów pokazy poszczególnych gałęzi sportu wykonywały zespołu kursistek ośrodka, 57 p. p. i 58 p. p. przyczem szczegółowo objaśniał ćwiczenia komendant ośrodka por. Łapiński. (wz.)

Szermierka

Mistrzostwa Polski przyniosły w poszczególnych broniach następujące wyniki: panowie: floret: 1) kpt. Segda, 2) Friedrich, 3) porucznik Małyssko, 4) Mirowski (Łódź). Szpada: zwyciężył por. Laskowski po walce finałowej z Friedrichem, który zajął drugie miejsce przed kpt. Szemplińskim, por. Małyssko i kpt. Segdą. W szabli wskutek zgłoszenia się 12 zawodników, wszystkich podzielono na dwie grupy eliminacyjne, z których do finału zakwalifikowali się: Pappée, Friedrich ,Segda, kpt. Dobrowolski, por. Laskowski, por. Lubicz-Nycz, por. Suski, oraz por. Makomaski.

Mistrzostwo pań zdobyła we florecie Gronowska (AZS.-Poznań), przed Duchówną (Pol.), Lanżanką (Poznań), Polomską (Łódź) i Laskowską (AZS.-Warsz.) (tel. wł. — ts.)

Życie organizacyjne

Walne zebranie Związku Związków odbyło się w niedzielę pod przewodnictwem płk. Ulrycha. Reprezentowane były 13 związków. Uzupełniające wybory do zarządu dały następujący wynik: prezes — płk. Ulrych, wiceprezes — dr. Orłowicz, sekr. — radca Foryś. W wyborach ściślejszych powołani jeszcze zostali do zarządu pp. Szymczyk i kpt. Sosnicki. Płk. Bobkowskiego mianowano członkiem honorowym związku. Do komisji rewizyjnej weszli pp. mjr. Dudryk, Szlachciak i Papée. Ustalono też progr. działalności. Na obradach obecny był dyrektor PUWF, który przyrzekł interwencję w min. oświaty w celu zmiany przepisu o należeniu młodzieży szkolnej do klubów sportowych. (tel. wł. — ts.)

Czy już wszyscy?

Bezrobocie nie ustaje. a nawet z dnia na dzień się wzmaga, dosięgając już 370 tysięcy. Drożą się choroby do wielu mieszkań, coraz natarczywiej kołacze głód.

Komitet niesienia pomocy bezrobotnym czyni co może, by tę straszną nędzę złagodzić, ale jakże niewiele może zdziałać. Wciąż brak funduszów. Wiele osób już ofiarowało mniejsze lub większe sumy, ale to jeszcze znikoma część tych, którzy dać mogą i powinni.

Nie można zasłaniać się niedostatkiem czy trudnościami. Musimy dać wszyscy. Pamiętajmy bowiem, jeśli mamy okrasę, to są tacy, co jej nie mają, jeśli mamy tylko chleb, to są tacy, co i chleba nie mają.

Pierwszym przecież obowiązkiem musi być zaspokojenie najelementarniejszych potrzeb naszych bliźnich

Pamiętajmy, że „kto Chrystusowi w ubogich udzieli ze swego, otrzyma nader obfitą nagrodę od Pana, kiedy świat przyjdzie sądzić, kto postąpi inaczej, poniesie karę."

Ofiary przyjmuje stale Komitet Wykonawczy N. P. B., Nowy Rynek 13, tel. 55-88, 16-80, P. K. O. 213 005. (z)

W sprawie urzędów katastralnych

Z kół zainteresowanych otrzymujemy poniższe zdania z prośbą o zamieszczenie:

W latach 1920 — 1923 skasowano cały szereg powiatowych urzędów katastralnych z powodu braku wykwalifikowanego personelu. Ludność tych powiatów odczuła bardzo przykro brak urzędów w miastach, do których stale przybywa na targi i przy tej sposobności miała możność zasięgania kompetentnych informacyj w sprawach gruntowych i granicznych. Jak wielką wagę przywiązywano do stworzenia kontaktu między drobną własnością a urzędem katastralnym, dowodzi fakt, że kiedyś przepisy katastralne zmuszały kierownika urzędu, by w dniu targowym (urzędowym) nie wyjeżdżał na pomiary, lecz osobiście przyjmował strony i udzielał informacyj. Przepis ten zapobiegał niejednokrotnie niepotrzebnemu pieniactwu na tle sporów granicznych.

Z chwilą przydzielenia kilku powiatów do jednego urzędu ustał z konieczności kontakt bezpośredni, i ludność wiejska pozbawiona została kompetentnego źródła informacyjnego i wydana na żer nieodpowiedzialnych pokątnych doradców. Należy również nadmienić, że przy komasacji urzędów nie brano należycie pod uwagę trudności komunikacyjnej. I tak mieszkaniec Niepruszewa czy Otusza — miejscowości położonych w pobliżu Poznania a przydzielonych do urzędu w Wolsztynie — musiałby odbyć do swego urzędu podróż 60-kilometrową. W tych warunkach, tylko w wyjątkowych i koniecznych wypadkach, korzysta wieś z swego urzędu katastralnego.

Obecnie, gdy posiadamy dostateczną ilość wykwalifikowanego personelu należy starać się o ponowne otwarcie skasowanych urzędów. Nie spowoduje to większych wydatków dla skarbu państwowego, ponieważ urzędy katastralne pobierają za swe czynności odpowiednie opłaty.

Z uwagi na interes publiczny jak również z powodu ścisłego związku katastru z sądami powiatowemi (hipotecznemi) należy podnieść życzenie pod adresem kompetentnych czynników, aby niezwłocznie przywrócono stan z roku 1919. I.

239 kolejarzy w ciągu roku poniosło śmierć przy łączeniu wagonów.

W Międzynarodowem Biurze Pracy przy Lidze Narodów w Genewie odbyło się z udziałem przedstawicieli kolei polskich posiedzenie specjalnej komisji, powołanej do rozpatrzenia sprawy sprzęgieł kolejowych. Z uwagi na wielką ilość śmiertelnych wypadków przy ręcznym łączeniu wagonów, zarządy kolejowe przywiązują do uregulowania tej sprawy dużą wagę.

Na posiedzeniu komisji Międzynarodowy Związek zarządów Kolejowych przedstawił zebrane przez siebie dane statystyczne, z których wynika, że w ciągu roku 1929 na kolejach europejskich poniosło śmierć podczas łączenia wagonów 239 pracowników kolejowych.

W wyniku obrad komisja uchwaliła rezolucję, podkreślającą konieczność wprowadzenia na wszystkich kolejach sprzęgieł automatycznych, celem zapobieżenia strasznym wypadkom, na jakie narażony jest personel kolejowy. Jednocześnie wystosowano do wszystkich zarządów kolejowych pisma o możliwe szybkie wprowadzenie automatycznych sprzęgieł na poszczególnych kolejach.

22-ga Loterja Państwowa

(Bez gwarancji)

W siedemnastym dniu ciągnienia 5-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

20.000 zł na nr. 11392.

10.000 zł na nr 27567 145284.

5000 zł na nr. 29175 61058 155182.

3000 zł na nr. 4786 110088 114390 125166 130081 139467 150658 161684.

2000 zł na nr. 151663 33895 43402 55835 58418 64986 79392 108173 118365 161749 168751 173633 182166 195427 200411.

1000 zł na nr. 5507 6605 10454 21675 22693 23155 27177 27188 29597 52957 56726 65248 106249 107959 110433 124217 126299 129 580 138609 147874 161520 164549 171317 172565 175001 191614 191844 198806 199421 206265.

500 zł na nr. 408 2959 4696 8540 12214 12274 13510 13818 19315 19502 22816 24983 25080 25088 25373 25526 25742 29724 30194 30905 31705 32650 33089 35130 37239 37544 38423 39062 40470 44521 44731 48228 48608 50136 50264 51096 52301 53478 53988 53990 55773 57220 58750 59011 59713 60429 64000 66439 66491 68253 72833 74176 76132 76345 77026 78220 80043 30875 81234 81453 82603 86010 86375 86918 87776 88123 88909 53351 95101 95612 96700 97214 97925 99072 99810 103379 103532 105755 106030 106051 107775 109970 111072 113201 114090 114692 118059 118611 119224 120620 121270 121460 121980 124800 125249 127335 128723 129609 130935 133074 134657 136059 137528 138717 140546 142677 1447703 145488 146852 147715 151854 153576 154074 157425 158231 162350 162416 162416 162733 163005 163472 166561 168274 171415 174704 175525 177267 181188 182605 183922 184034 184129 184174 184446 184490 184824 186153 187734 188070 188724 188772 189846 191689 191843 193973 198060 198346 201625 201740 202220 202489 204037 205024 205502 205892 207435 208310 208931.

Po 250 zł wygrały numery następujące:

185 306 14 96 479 565 693 722 1125 54 85 88 224 754 808 68 **2124** 41 49 71 233 99 401 11 69 95 516 51 93 694 30 37 74 818 **3046** 214 419 507 57 37 74 666 770 884 971 76 **4041** 52 213 20 35 467 535 674 957 **5038** 115 294 590 646 760 819 910 **6009** 46 103 504 9 32 626 35 710 846 917 26 **7112** 346 47 444 51 92 94 659 897 961 **8072** 104 89 228 37 57 310 448 64 504 724 807 13 20 56 969 72 **9054** 108 26 268 496 583 749 **10070** 101 6 29 37 209 11 349 420 47 524 626 76 859 983 **11030** 199 224 336 403 99 645 91 720 894 982 **12028** 44 45 63 90 153 439 531 84 818 980 **13006** 37 73 140 250 339 516 60 827 975 **14050** 117 20 247 465 502 53 74 97 655 871 92 983 **15000** 282 354 71 404 549 614 802 40 59 83 **16127** 249 301 10 28 427 548 84 654 61 750 95 97 802 44 49 **17051** 83 220 28 83 318 54 427 567 631 76 88 93 750 945 **18047** 101 56 203 390 481 622 82 99 800 2 937 **19056** 143 72 90 261 358 68 432 47 516 600 81 722 36 91 907 55 7 982 **20093** 120 21 52 232 430 527 604 713 **21052** 72 78 112 42 63 344 414 552 673 703 8 79 879 939 **22003** 109 41 204 8 321 93 513 664 737 904 5 54 75 **23276** 469 510 33 71 728 65 **24018** 29 177 323 72 324 27 95 483 579 623 41 700 9 843 965 98.

25010 22 56 115 21 46 218 353 402 49 75 80 613 59 790 818 34 990 **26295** 491 570 610 761 848 51 78 905 29 77 88 **27023** 185 227 87 313 411 35 39 504 85 95 664 742 63 801 14 52 73 88 89 923 36 69 **28027** 114 96 296 450 551 610 72 735 947 62 93 **29210** 16 35 63 373 408 700 58 855 957 **30072** 98 138 291 381 555 59 705 46 99 894 **31001** 41 247 66 80 345 65 79 473 533 818 23 61 913 **32069** 77 170 274 338 67 89 459 591 651 93 740 78 859 **33009** 221 551 70 681 817 **34174** 94 389 478 638 940 **35082** 160 276 347 66 455 548 648 86 969 **36145** 54 58 370 95 411 61 544 53 762 67 83 810 30 31 910 **37088** 121 87 215 63 385 495 622 702 809 **38131** 214 29 323 36 555 662 716 926 93 **39006** 159 74 269 98 543 76 504 97 677 78 743 848 935 55 **40020** 66 189 530 68 623 96 754 87 844 **41013** 43 49 148 63 218 91 363 79 88 466 509 **42159** 210 391 504 345 813 22 53 67 **43009** 14 115 30 67 88 217 95 97 453 84 605 67 776 79 957 **44037** 99 185 262 342 415 27 82 636 738 65 802 47 **45013** 192 324 42 49 403 11 88 556 86 630 93 760 80 **46008** 62 322 60 451 644 45 787 807 32 58 75 926 **47023** 175 290 571 689 788 815 29 952 72 **48186** 92 95 202 22 23 56 594 657 862 **49110** 52 231 55 510 99 656 68 723.

50008 24 69 82 135 426 90 664 88 774 82 859 72 **51007** 107 19 80 317 23 37 67 460 529 38 57 632 40 90 730 877 958 **52188** 205 28 87 390 551 682 793 857 944 71 93 **53099** 189 286 416 56 563 99 871 **54058** 81 278 630 82 724 912 83 98 **55066** 282 452 73 745 829 82 995 **56012** 149 53 62 233 59 333 480 565 74 88 641 87 89 742 **57155** 62 216 17 316 51 96 480 504 33 674 785 886 906 45 70 95 **58031** 65 161 94 250 76 471 553 603 727 992 **59166** 264 78 79 365 99 413 58 679 971 **60174** 421 626 85 807 86 92 906 76 **61224** 420 41 511 80 82 691 747 811 48 80 84 911 55 **62056** 165 266 438 72 843 **63015** 163 298 312 60 416 51 96 683 730 **64016** 182 206 96 358 528 54 79 623 88 866 96 973 **65102** 219 386 89 93 458 75 584 753 890 **66012** 110 71 438 599 670 93 852 944 **67185** 265 92 528 60 790 755 63 802 971 **68026** 140 223 48 393 504 61 631 81 738 75 881 991 **69062** 70 92 344 63 95 425 93 634 83 949 **70322** 74 78 415 33 503 10 20 623 873 95 902 18 **71032** 99 155 247 358 416 24 50 601 52 769 70 860 945 **72167** 227 48 98 533 63 765 92 847 53 90 **73151** 349 67 416 31 48 503 26 88 602 86 807 12 32 86 956 **74152** 212 38 379 99 456 521 87 652 848 950.

75179 92 210 43 85 498 505 15 56 84 704 97 900 **76043** 67 90 187 342 455 629 41 53 94 714 47 66 900 3 83 **77014** 85 115 58 204 17 331 414 71 544 670 97 766 914 57 84 **78030** 130 75 300 73 451 507 25 737 50 **7953** 88 89 610 69 829 902 68 **80079** 110 90 212 7[illegible] 303 [illegible] 58 565 76 **81002** 243 343 86 415 67 513 26 738 39 843 972 **82039** 246 88 388 528 678 833 93 94[illegible] 65 **83003** 45 82 115 224 97 301 589 713 33 936 **84133** 212 49 57 440 86 593 745 918 67 **85024** 95 182 237 413 67 [illegible]09 92 994 **86387** 591 99 679 90 810 922 **87167** 266

Losy do I. klasy 23-ciej Polskiej Państw Lot. Klas. są już do nabycia w najszczęśliwszej kolekturze

Juljana Langera

Tel. 16-37. Tel. 31-41.

Centrala Poznań, Wielka 5.

Filja: Poznań, Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) nw 8381

¼ losu à zł 10.—

89 335 90 543 699 707 47 93 802 9 46 88344 48 410 91 523 660 933 **89040** 124 53 299 363 70 600 50 75 834 52 **90000** 46 107 17 220 89 99 300 46 409 524 71 796 941 **91121** 41 207 73 306 67 76 420 27 60 509 28 62 676 719 49 84 89 885 918 **92014** 51 62 130 66 407 510 33 91 609 97 712 42 63 809 58 68 944 **93098** 124 38 207 424 525 82 690 790 **94102** 86 287 345 416 563 609 937 **95151** 72 83 86 690 790 94102 86 287 345 416 563 609 937 **95151** 72 83 86 233 38 452 97 507 47 627 34 50 758 67 **96092** 386 450 506 637 98 719 82 922 75 **97005** 111 78 278 81 393 98 664 946 **98119** 236 56 360 84 529 38 52 625 72 757 867 72 99090 197 293 439 95 625 782 98 886 926.

100015 157 70 96 213 434 88 527 613 78 788 866 **101287** 90 310 88 573 686 749 **102011** 89 94 126 6[illegible] 21 170 407 531 45 64 656 798 897 903 24 26 68 **103058** 141 220 89 312 1316 402 30 **104041** 72 80 116 404 10 519 24 661 806 86 968 71 **105044** 59 97 [illegible]38 74 80 438 704 844 976 **106095** 205 48 313 35 447 574 841 918 35 **107085** 244 564 638 88 804 **108064** 74 143 208 55 61 510 612 34 780 938 **109148** 74 96 426 541 94 693 765 72 860 69 71 74 900 **110078** 138 76 230 64 356 85 654 69 87 705 62 68 820 70 76 946 **111117** 57 250 59 456 517 36 603 41 713 17 915 42 50 63 **112061** 72 144 45 74 323 404 522 17 52 74 732 47 57 800 14 20 901 55 77 **113294** 425 547 603 67 706 85 **114157** 346 77 607 709 89 813 76 906 **115017** 49 318 54 415 22 556 75 688 741 62 814 58 **116026** 89 99 125 48 240 435 59 60 77 860 78 646 70 742 80 977 **117109** 55 66 262 423 25 68 511 35 41 49 720 54 66 812 969 **118007** 14 18 17 76 384 97 99 435 37 544 78 [illegible]23 48 808 **119023** 189 254 60 329 628 41 764 826 925 **120084** 96 127 51 201 25 586 45 47 86 612 61 725 53 971 **121004** 138 56 227 76 314 471 724 897 934 [illegible] 76 **122034** 271 483 888 **123004** 148 238 51 304 80 456 522 39 73 672 76 79 751 77 **124526** 746 878 950 61 78.

W najszczęśliwszej kolekturze

A. KĘDZIORY

w Poznaniu - Sieroca 5/6

padają co dzień

WIĘKSZE WYGRANE.

Nie zwlekaj! Kup los jeszcze dziś! ZDOBĘDZIESZ GOTÓWKĘ!

zw 28 440

125136 93 209 18 330 36 50 89 496 **126014** 30 85 111 26 30 37 71 229 301 439 41 527 941 85 **127038** 53 90 210 310 32 514 21 55 647 75 **128**[illegible]06 72 276 394 519 75 91 600 680 948 **129016** 85 101 19 65 275 88 359 67 70 455 576 609 23 714 21 51 73 851 966 **130011** 46 67 258 69 306 62 465 519 21 633 93 792 807 20 73 906 19 97 **131**[illegible]65 169 82 622 47 50 782 872 932 69 98 **132060** 206 72 310 47 460 97 324 630 60 742 866 **133057** 89 192 308 56 446 90 91 640 730 82 933 **134046** 61 293 369 445 90 529 52 730 77 819 59 939 69 96 **135009** 79 17 206 6 323 576 642 710 45 89 863 72 927 71 76 78 87 **136012** 147 263 393 95 99 484 537 718 63 833 **137027** 41 114 34 240 72 312 623 93 718 80 962 68 **138200** 22 416 30 680 753 61 64 836 90 964 **139045** 127 31 88 349 520 37 639 771 915 **140047** 140 95 240 329 454 709 38 49 89 90 866 904 71 **141021** 44 100 10 25 233 65 78 385 92 425 534 650 53 99 714 82 861 **142045** 57 94 285 308 465 599 684 734 967 **143045** 263 83 553 778 813 74 913 **144027** 154 74 217 24 304 423 527 60 667 741 61 **145048** 224 444 4[illegible] 518 38 50 79 600 720 94 **146010** 48 207 13 516 824 90 939 53 84 **147004** 112 233 344 74 432 539 641 42 80 746 48 901 15 57 **148049** 98 119 68 436 51 75 583 634 732 885 90 929 30 86 96 **149006** 42 153 74 215 367 469 527 636 64 716 84 824 30 925 64.

150338 51 602 732 90 992 **151015** 34 120 72 207 456 521 44 83 657 70 785 813 70 930 38 67 **152024** 173 328 890 996 **153089** 693 934 63 81 89 **154006** 11 39 61 68 170 76 252 75 400 22 69 530 79 644 88 871 95 963 85 **155190** 203 18 41 78 333 74 453 538 74 757 812 15 **156201** 349 72 490 636 51 76 703 811 66 95 957 **157076** 204 91 330 39 424 543 648 71 721 856 77 94 98 919 **158067** 71 304 57 439 668 759 93 845 48 56 60 91 **159020** 78 154 218 320 561 87 696 754 55 97 807 29 46 **160039** 145 305 22 65 97 414 53 74 92 598 626 65 775 77 94 889 914 61 **161033** 134 48 70 85 294 301 24 424 556 96 676 918 **162023** 2 640 61 72 233 85 357 92 533 753 884 917 41 **163095** 197 229 63 430 642 763 69 **164019** 59 66 90 233 303 18 448 49 551 81 661 708 862 927 70 **165079** 167 289 96 99 484 503 44 623 24 713 93 839 63 **166344** 48 408 65 625 758 86 820 **167144** 65 224 383 468 514 601 746 86 944 70 72 **168069** 81 90 170 216 21 63 98 320 54 431 51 90 511 600 93 701 35 64 80 803 41 71 92 915 47 58 82 **169035** 57 74 120 40 387 433 56 533 78 611 96 711 34 893 **170231** 95 399 583 604 715 96 831 **171058** 179 418 46 62 617 946 76 **172039** 47 131 232 33 8 990 345 61 71 536 626 41 796 898 935 **173120** 219 54 58 98 383 487 513 77 97 696 812 83 **174229** 58 345 67 406 76 702 03 876 83 88 93 906 54 65.

175206 59 71 439 506 94 602 963 74 **176016** 299 361 418 506 677 80 700 81[illegible] 63 900 1 884 **177032** 117 229 322 64 435 41 615 43 61 838 908 **178286** 326 61 451 719 **179018** 102 623 66 88 90 99 729 54 55 908 38 **180021** 29 36 38 55 63 127 59 216 344 496 503 66 635 758 900 99 **181019** 67 87 284 391 504 654 761 [illegible]27 **182218** 348 54 96 485 512 21 60 607 28 43 54 708 833 47 48 53 930 **183128** 45 336 98 404 22 32 46 617 47 708 13 976 **184051** 67 93 167 228 63 390 452 60 757 869 933 **185125** 41 65 290 380 446 49 525 605 06 820 76 955 95 **186097** 181 84 297 306 32 45 458 78 519 748 71 854 71 74 88 959 **187005** 32 112 69 204 372 97 407 47 766 948 **188064** 277 433 551 90 650 80 93 765 833 905 23 **189**[illegible]25 73 155 76 213 51 69 395 436 49 55 71 619 71 764 817 39 919 23 **190011** 6 578 650 52 90 879 933 **191092** 389 437 98 552 81 631 709 16 20 36 834 920 26 88 92 **192120** 48 79 204 329 472 86 588 92 617 58 945 **193062** 176 201 315 77 674 96 868 909 **194049** 641 793 854 61 963 **195248** 95 316 17 850 **196147** 219 28 491 652 71 735 62 69 813 29 46 72 957 81 82 **197179** 262 77 347 410 566 618 62 65 779 828 **198001** 238 311 22 77 457 505 18 22 61 79 719 805 980 92 **199108** 55 218 70 322 37 71 72 478 620 702 49 52 72 934 49.

200218 323 408 568 630 35 65 81 89 755 917 86 **201117** 56 200 03 91 303 79 406 648 757 **202045** 308 497 550 641 66 719 54 951 **203175** 344 485 697 737 856 931 57 **204051** 272 75 323 431 68 610 44 75 77 701 75 88 817 53 905 69 **205069** 136 50 52 77 342 497 631 55 730 834 71 914 51 **206059** 114 67 95 98 325 34 637 885 **207032** 99 123 58 299 313 66 [illegible]12 502 664 730 808 909 70 87 **208062** 99 120 26 82 86 204 467 566 635 736 913 15 **209009** 376 438 828 703 67 889 900 11.

Ciągnienie od 10 marca do 18 kwietnia 1931 roku.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Wtorek. dnia 31 marca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna; godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **13.05** koncert południowy; godz. **14.00** komunikaty; godz. **17.30** „W walce o zasady" — referaty etyczne org. przez Stow. Mł. Akad. „Juventus Christiana"; godz. **17.45** koncert popołudniowy z Warszawy; godz. **18.45** kronika europejska; godz. **19.00** „Droga Krzyżowa" Claudel'a; godz. **19.15** kurs elem. języka franc.; godz **19.30** higjena słowa; godz. **20.00** odczyt muzyczny (transmisja z Warszawy); godz. **20.30** koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godzina **22.00** sygnał czasu. komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** muzyka gramofonowa; godz. **14.00** (dla maturzystów): „Jan Kochanowski" — prof. Konrad Górski; godz. **15.00** (dla maturzystów): „Unja Litwy z Polską" — prof. Henryk Mościcki; godz. **15.35** „Chwilka lotnicza" (Polski lot dookoła Afryki) — kpt. Kretowicz; godz. **15.30** „Bitwy pod Wawrem i Dębem Wielkim" — Adam W. Englert; godzina **16.10** komunikat dla żeglugi i rybaków; godz **16.15** muzyka z płyt gramofonowych; godz. **17.45** koncert symfoniczny popularny w wyk ork. Filharmonji Warszawskiej pod dyr. Adama Dołżyckiego; godz. **19.30** płyty gramofonowe; godz. **20.00** odczyt muzyczny; g. **20.30** koncert kwartetu smyczkowego (I. Dubiska. M. Fliederbaum. M. Szalewski i Z. Adamska), Matylda Polińska - Lewicka (sopran) i prof. L. Urstein (akomp.); godz. **21.05** kwadrans literacki: Opowiadanie Konopnickiej „U źródła"; godz. **22.00** Cezary Jellenta: Feljeton: „Krzyk nagich ścian"; godz. **22.15** koncert.

Z życia Towarzystw

Ze zjazdu delegatów Stow. Urzędników i Funkcj. Miejskich Wojew. Poznańskiego. W dniu 1 bm. odbył się w ratuszu pozn. na sali posiedzeń doroczny walny zjazd delegatów Stow. Urzędników i Funkcj. Miejskich Wojew. Poznańskiego. W zjeździe brali udział delegaci urzędników miejskich z miast: Poznania, Pleszewa, Swarzędza, Kostrzyna, Pobiedzisk, Buku, Opalenicy, Zdun i Mosiny oraz przedstawiciele władz, Związku Okręgowego Stow. U. P. S i K. i bratnich organizacyj. Liczba uczestników wynosiła 52. Po przemówieniach i złożeniu życzeń pomyślnych obrad wygłosił wicestarosta krajowy dr. Hubert interesujący referat na temat „Rozporządzenie Prezydenta R. P. o ustroju miasta Gdyni jako etap w rozwoju samorządu miejskiego w Polsce". Następnie zatwierdzono protokół z poprzedniego zjazdu, a po wysłuchaniu sprawozdań rocznych, przedstawionych przez sekretarza Kaczmarskiego i skarbnika Finkego, oraz po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, wybrano nowy zarząd Stow., w którego skład weszli pp.: Ruczkowski Wiktor — prezes, Cieśliński Wojciech — wiceprezes, Kaczmarski Edward — sekretarz, Finke Ignacy — skarbnik, Rell Ryszard — bibljotekarz, a jako ławnicy pp. Kędzia (Swarzędz), Pluta (Buk) i Buczyński (Zduny). Komisję rewizyjną tworzą pp. Jarzembowski (Pleszew), Dubisz (Kostrzyn), Owsianny (Mosina) Wszelką korespondencję w sprawach organizacyjnych oraz zgłoszenia na członków Stow. kierować należy do rąk sekretarza Ed. Kaczmarskiego, Poznań, ul. Wspólna 59. I ptr.

W dniach 7. i 8. bm. odbył się w Poznaniu zjazd delegatów Zrzeszenia Związków Zawodowych Automobilistów Ziem Zach. Rzpl. Polskiej. Zjazd delegatów Okręgu Poznań w sobotę wieczór jak i Centralny Zjazd Delegatów Zrzeszenia zagaił prezes kol. Czyż z Poznania. W dniu 8 bm. o godz. 9 zebrali się delegaci w lokalu zebrań p. Kasperkowej, skąd wyruszyli wspólnie na solenne nabożeństwo do kościoła na Jeżycach. O godz. 11.30 odbyło się drugie zebranie. Przewodniczącym zjazdu wybrano kol. Domańskiego z Bydgoszczy, protokólantami kol. Mańczaka i Barańskiego, ławnikami kol. Jeckla i Praczyka. Po wygłoszeniu sprawozdań rocznych udzielono zarządowi absolutorjum. Po wspólnym obiedzie wydanym przez Poznań przystąpiono do wyboru zarządu głównego, w którego skład weszli jako prezes kol. Czyż z Poznania, wiceprezes kol. Domański z Bydgoszczy, sekretarz kol. Smul, skarbnik kol. Sypniewski, ławnicy kol. Kurek, Jeckel i Szymański. Do komisji rewizyjnej weszli kol. Gaj, Marcinkowski i Mańczak. W pośród ważniejszych uchwał należy wzmiankować: posunięcie wprzód porozumienia z Związkiem Zaw. Automobilistów R. P. i uchwalenie regulaminów dla okręgów.

Z Tow. Powstańców i Wojaków we Lwówku. Obradom dorocznego walnego zebrania Tow. Powstańców i Wojaków we Lwówku przewodniczył zasłużony członek towarzystwa p. Jan Bukiewicz. Sprawozdania z rocznej działalności przedłożyli członkowie zarządu. Ze sprawozdań rocznej działalności wynika, iż Tow. Powstańców i Wojaków we Lwówku okazuje wielką żywotność W wyborach jednogłośnie wybrano zarząd w składzie następującym pp.: Leon Bukiewicz — prezes, Przybylak — I wiceprezes. Leon Jura — II wiceprezes, Stanisław Walich — komendant, Stanisław May — sekretarz, Roman Leopold — skarbnik, Antoni Mroczyński — kierownik oddziału młodzieży przedpoborowej i Maksymiljan Burdajewicz — dyrygent kółka muzycznego.

Należy zaznaczyć, że pomimo trudnych warunków rozwojowych towarzystwo lwóweckie wzrasta na sile i zyskuje sobie pełne zaufanie obywatelstwa. dzięki pełnej świadomości pracy członków a szczególniej zarządu, pojmujących tak, jak w chwili powstania, także i dziś jeszcze swe hasło „za Wolność". (k.)

IV. Zjazd delegatów okręgu gnieźnieńsko-poznańskiego Katolickiego Związku Abstynentów odbył się w niedzielę, 8 bm. w Poznaniu poprzedzony mszą św i kursem dla zarządów. Ze sprawozdania wynika, iż mimo ok[illegible]esu ciężkiego przesilenia gospodarczego i innych trudności zewnętrznych, praca w kołach okręgowych odbywa się normalnie i prawidłowo. Nadwyżkę członków wykazują koła w Ostrowie i Pleszewie. a w Poznaniu w kole jeżyckiem. Przeważają w kołach rzemieślnicy, następują urzędnicy i biuraliści, wreszcie robotnicy. Zebrań plenarnych urządziło 10 kół Okręgu w ciągu roku ubiegłego 118 z 123 wykładami. Najliczniejsze jest koło w Inowrocławiu, liczące 108 członków, przeważnie młodzież. Wielką żywotnością wykazały się koła w Gnieźnie. Ostrowie i Poznaniu-Śródmieściu Cały związek liczy obecnie w 29 kołach 1 389 członków. Do zarządu okręgowego wybrano 6 delegatów z 3 kół poznańskich, z Gniezna, Inowrocławia i z koła żeńskiego w Gostyniu. Ożywioną dyskusję wywołały 2 wnioski zarządu okręgowego, które uchwalono jednogłośnie w tej formie, iż koła winne w przeciągu 2 lat dokonać podziału na męskie i żeńskie, o ile mają lub mieć będą najmniej po 25 mężczyzn i kobiet. Drugą uchwałą wezwano zarządy koła, aby urządzały co miesiąc wspólną Komunję św. dla członków, a to w związku z zaliczeniem do Akcji Katolickiej. Ponadto uchwalono znamienną rezolucję następującej treści: Zjazd okręgowy wyraża p. prof. Kostrzewskiemu, członkowi honorowemu Związku, wyrazy głębokiej czci i szczerego uznania za nieustraszoną obronę zasad etyki katolickiej. W podniosłym nastroju zakończono obrady odśpiewaniem hymnu akcji katolickiej „My chcemy Boga".

Pryw. Lecznica Chirurgiczna

Dr. Parczewskiego

Poznań ul. Mickiewicza 22 tel. 18-99.

nw 8182

W spa RAB (Arbe) DALMACJA

PALACE HOTEL PRAHA i HOTEL BRISTOL czołowe hotele

Kompletne utrzymanie (z wszelkiemi podatkami i obsługą) według położenia pokoju od zł 13.— do 20.—. Żądajcie ilustr. prospektów. nw 8094

Skleroza, Artretyzm, Reumatyzm

żółciowe kamienie. choroby wątroby, obstrukcja, nadmierna otyłość, bezsenność, są niedomaganiami złej przemiany materji.

Radykalnym naturalnym środkiem na **przemianę materji są zioła „NOWATOZA" J. Biegańskiego.**

Dostać można w aptekach i drogerjach.

nw 7701

Na sezon wiosenny i letni polecamy:

KAPELUSZE damskie i męskie

w wielkim wyborze. najnowszych fasonach i kolorach oraz wszelkie dodatki

Wszelkie reparacje wykonujemy akuratnie szybko i tanio.

TOMASEK i S-ka

zał. 1910 POCZTOWA 9 telefon 51-40

Jedyny specjalny magazyn kapeluszy damskich i męskich. nw 8961

Dnia 28 bm. zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 77, nasza najdroższa matka, babka, siostra i teściowa, ś. p.

Bronisława z Zawidzkich Laudowiczowa

o czem donoszą

w smutku pogrążeni

dzieci, wnuki i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 31 marca o godz. 9 rano z kościoła parafjalnego w Sulmierzycach.

Poznań, Sulmierzyce, Kruszwica, Odolanów.

zw 28600

---

†

Dnia 29 b. m., o godz. 16.30, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

Stanisława z Jurgów voto Pusz Biskupska

w 61 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 1 kwietnia, o godz. 17-tej, z domu żałoby, o czem zawiadamiają wszystkich Krewnych i Znajomych.

w ciężkim smutku pogrążone

dzieci.

Kórnik, Poznań, Grodzisk - Pozn. zw 28 598

Dnia 28 marca 1931 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po ciężkiej i długiej chorobie, moja najukochańsza i najtroskliwsza matka, ś. p.

z Koszutskich

Marja Czystjakow

I. voto Giżycka

Pogrzeb odbędzie się w Warszawie we wtorek, 31 marca.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 28 595 **córka.**

Warszawa, Senatorska 8, mieszk. 5.

Poprawka.

Pogrzeb ś. p.

Franciszka Andrzejewskiego

mistrza kominiarskiego

odbędzie się we wtorek dnia 31. III. 1931 r. o godz. 5 po poł. z Zakładu św. Józefa.

Poznań, ul. Wodna 27. dw 3184

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim tym, którzy tyle dowodów współczucia złożyli z powodu zgonu ukochanego męża i ojca, ś. p.

Stanisława Jaxa

składamy tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

Żona z córkami.

Poznań, w marcu 1931 r. zw 28 597

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci, ś. p.

Wacława Bielawskiego

odbędzie się w dniu 31 marca 1931 r.

msza św. żałobna

w kościele OO. Franciszkanów o godz. 8-mej o czem zawiadamia

rodzina.

zw 28607

Zwapnienie żył. Zdenerwowanie, osłabienie. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od **Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2.**

Pw 9202-11.31

ś. p.

z Bejgów Balbina Poltyniak

I. voto Sobecka

nasza najukochańsza matka, teściowa, babka, ciotka i bratowa opuściła nas na zawsze po długich i z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, kilkakrotnie opatrzona Sakramentami św. w sobotę, 28 marca 1931 r., o godz. 14.30, przeżywszy lat 80.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok na wieczny odpoczynek odbędzie się we wtorek, dnia 31 marca r. b., o godz. 17 (5 po poł.) z domu żałoby ul. Pocztowa 31 na cmentarz św. Wojciecha; nabożeństwo żałobne odprawi się w środę, o godz. 9 w kościele parafjalnym św. Wojciecha.

W imieniu w ciężkim smutku pogrążonej rodziny

Pw 10162/3-13.28/9 **Kaźmierzostwo Koczorowscy.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

---

†

Dnia 27 marca 1931 r., zasnęła w Bogu, nasza kochana matka, babka, ciotka i siostra, ś. p.

Marja Świetlikowa

z domu Bartkowiak

przeżywszy lat 79. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 31 b. m., o godz. 16.30, z kostnicy cmentarza Jeżyckiego.

W smutku pogrążona

zw 28566 **rodzina.**

Poznań, d. 30 marca 1931 r.

Dom

masywny, czteroubikacyjny, chlewy, stodółka, ogród owocowy, 4 morgi ziemi buraczanej w dominjalnej kościelnej wsi blisko stacji pod Poznaniem, cena 7.900, wpłaty 5.000. Bartkowiak, Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. Poznań. Znaczek załączyć.

zd 77 286

KAWA Świąteczna

ZNAK TOWAROWY ZASTRZ. U. PATENT. Nr 18851.

1/2 kg **6.00 zł**

DLA ZNAWCÓW

WIELKA NOWOCZESNA PALARNIA KAWY

St. Milachowski

POZNAŃ

UL. FR. RATAJCZAKA 40.

ROK ZAŁ. 1904 — TEL. 1604

Pw 9865-12.97

WINA

RZETELNE SMACZNE NIE DROGIE

dostarczają

Nyka & Posłuszny

Skład Win, Poznań, Wrocławska 33/34, telefon 11-94.

Przysięgli dostawcy WIN MSZALNYCH.

Pw 9984-12.00

Dobrze prowadzona książkowość

to: dokładny obraz stanu przedsiębiorstwa, zabezpieczenie przed stratami, ochrona przed nadmiernemi a niesłusznemi obciążeniami podatkowemi, drogowskaz wskazujący właściwy — kierunek rozwoju —

Wszystko to w sumie zwiększenie dochodowości przedsiębiorstwa.

Dobrze prowadzona książkowość wymaga

dobrych ksiąg handlowych

które wykonuje znana z solidności swych wyrobów wytwórnia

Drukarnia Polska

Sp. Akc. w Poznaniu, Oddział Bydgoszcz

ul. Marszałka Focha 10 - Tel. 352

UWAGA!

Wobec zbliżających się Świąt Wielkanocnych, polecam wszystkim, znane **pierwszorzędne prima jakości, świeże i trwałe**

wyroby mięsne

Kto zatem chce mieć **na stole smaczne święcone, zakupi szynkę, kiełbasy itp. specjalności wielkanocne** w firmie

Ignacy Knopiński

Fabryka wyrobów mięsnych

św. Marcin 32 telefon 3276 **Poznań,** **Pocztowa 26** telefon 5096

zw 13580

Od 1 maja wakuje posada

dyrektora Banku Ludowego w Zninie.

Zgłoszenia z życiorysem i warunki wynagrodzenia prosimy nadesłać najpóźniej do 10 IV. rb. do prezesa Rady Nadzorczej p. Ignacego Kokochy, Daronice, poczta Żn n.

dw 8174

Dancing! „APOLLO" Dancing!

Restauracja — Kabaret. Telefon 11-92.

Niniejszem podajemy wielce zacnym naszym Gościom i Sympatykom, iż z powodu wielkiego tygodnia, przedsiębiorstwo nasze **zamknięte będzie od 1 kwietnia do 5 kwietnia 1931.**

We wtorek, dnia 31 marca 1931

Wieczór Pożegnalny zespołu artystycznego jak i orkiestry kapelm. p. KARBOWIAKA.

Wstęp wolny! Niespodzianki!

Hallo! Otwarcie nastąpi dnia 6 kwietnia 1931 po południu o godz nie 5, to jest w 2-gie święto wielkanocne na **Hallo!**

„Five o'clock" familijny

z całkowicie nowym, sensacyjnym programem i słynną, najlepszą Jazz-Orkiestrą pod batutą kapelm. Sperbera.

Z poważaniem

zw 28594 **DYREKCJA.**

Mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż w dniu 31 marca r. b. rano o godz. 11-tej otwieram przy ul. 27 Grudnia 17 (Hotel Victoria)

Zakład Fryzjerski

dla pań i panów.

Uprzejmie polecam się łaskawym względom Szanownej Publiczności zapewniając skorą i fachową obsługę.

Tuszę, że zdołam zdobyć zaufanie Klientów przez sprostanie nawet najwybredniejszym wymaganiom.

Z poważaniem

zw 28586 *Feliks Nowicki.*

Na nadchodzące święta Wielkanocne poleca znane ze swej dobroci

szynki, kiełbasy i wszelkie inne mięsa

w największym wyborze

Fabryka Konserw i Wyrobów Mięsnych

K. PRZYBYŁA, Poznań,

Pw 10157-13.3 **Skład hurtowy: św. Marcin 24, tel. 16-87**

Filje: św. Marcin 22, Pocztowa 31, Wielka 22, Przecznica 2.

Łaskawe zlecenia przyjmuję i wysyłam na życzenie w dom.

Szkło

okienne, **ogrodowe,** katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe, djamenty, kit szklarski itp., lustra i

szyby wystawowe

poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Sp. z o. o. — Poznań

Małe Garbary 7a, telefon 28-63.

Bardzo tanio!

Pończochy damskie:

rodzaj Macco, bardzo trwałe	2.50
jedwab do prania, „Standard"	3.25
jedwabny flor „Kotonowe"	3.50
prima „Filsd'ecosse"	4.35
prawdziwy jedwab do prania	4.75
angielski jedwab „Szarotka"	6.75
najprzedniejszy Bemberg „Róża"	8.50

Kałamajski

Pw 10 155/156-13.6/7

Pw 9966-13.10

DROGERJA

dobrze urządzona z mieszkaniem, w dobrym punkcie handl. w poznańskiem **do sprzedania.** Do objęcia potrzeba 10 do 15 00 zł. Oferty do Kurjera Pozn. pod **zw 28 599**

Kino RENAISSANCE

ul. Kantaka 8 9

Podwójny program:

„W sidłach Szantażystów"

wielkomiejska sensacja i

Pamiętka od Szlagierów"

w roli głównej

CORINNE GRIFFITH

Na święta najnowszy

KEN MAYNARD

p. t. „ZŁOTO KALIFORNJI"

Pw 10 173-13.30

Walne Zgromadzenie

członków podpisanej Spółdzielni odbędzie się w czwartek, dnia 9 kwietnia 1931 r., w lokalu Restauracji Zamkowej, św. Marcin 40, o godz. 7 wiecz.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie z czynności Spółdzielni za rok 1930:
   a) Zarządu,
   b) Rady Nadzorczej.
3. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystego zysku.
5. Zmiana częściowa par. 48-b.
6. Wybór 4 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
7. Wnioski bez uchwał.

Bank Spółdzielczy Młodych Przemysłowców

z odpowiedzialnością ograniczoną w Poznaniu.

zw 28 590 Rada Nadzorcza: (—) Wł. Zakrzewski, prezes.

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku od żywczego „PLENUSAN". W krótkim czasie znaczny przyrost wagi kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów 1 pud 6.— zł, 4 pud. 20 — zł Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 10 151-11,64

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 42.

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Biegła stenotypistka

pisząca również szybko i bezbłędnie na maszynie Continental, władająca poprawnie językiem polskim, potrzebna zaraz.

Drukarnia Polska S. A.

Poznań, św. Marcin 70.

zp 28591

Pierwsze śląskie Stowarzyszenie hodowli kanarków i ochrony ptaków, Opava (Troppau) poleca pod gwarancją i po niskich cenach prawdziwe

harceńskie kanarki

z hodowli nagrodzonych jak również samiczki do chowu. Zgłoszenia uprasza się na ręce sekretarza

Raimunda Nop, Opava (Troppau) Č. S. R.

Pw 10154 12. 46

Drzewka owocowe

morele, brzoskwinie, porzeczki i agresty krzaczaste i drzewkowe, winorośla, bzy, róże krzaczaste i pnące w najpiękniejszych kolorach, magnolje, drzewa iglaste i krzewy ozdobne polecają: dw 3 164

A. J. JESKE, Szkółki drzew, Jelonek

poczta i stacja kolejowa Złotniki koło Poznania. Telefon 3. Dojazd do naszych szkółek autobusami z placu Sapieżyńskiego w kierunku Obornik. Cenniki wysyłamy na żądanie.

Podróżującego

(przedstawiciela)

dzielnego, obeznanego w branży maszyn biurowych poszukuje na miasto Poznań i prowincję

PRZYGODZKI i HAMPEL, POZNAN

Skład urządzeń biurowych — Sew. Mielżyńskiego nr. 21.

nw 8 725

---

2 uczni

z odpowiedniem wykształceniem szkolnem poszukuje zaraz

W. KONKIEWICZ

Mechaniczna Fabr. i magazyn odzieży męskiej,

Poznań — Stary Rynek 8.

Pw 10 170-13.27

TARTAK Majętność Laski, pow. Kępno

(stacja kolejowa Mroczeń)

sprzeda korzystnie z zeszłorocznych zapasów następujący suchy materjał:

około 200 m³ szalówki 20 mm.
około 40 m³ szalówki 26 mm.
około 100 m³ podłogówki 26 i 30 mm. surowej lub hebl.
około 150 m³ kantówki
około 250 m³ towaru budowl. 30, 33, 40 i 50 mm.
około 50 m³ czystych boków kr. od 1 do 2,5 m.
około 60 m³ stolarki wybr. i środków 24 i 30 mm.

Zapytania uprasza się skierowywać pod adresem: Nadleśnictwo Laski, pow. Kępno. Tartak wykonuje i dostarcza również kantówkę i belki ze świeżego drzewa podług podanych rozmiarów. zw 28 511

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W czwartek, dnia 2 kwietnia r. b., o godz. 4 po poł., w Zajączkowie sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę: **2 żniwiarki, kosiarkę, 2 wozy robocze i motor do orania Fordson.** Zbiórka 10 minut przed licytacją przed restauracją w Zajączkowie n 8 677

Juja, komornik sąd. w Pniewach.

OGŁOSZENIE.

Następną licytację

niewykupionych zastawów od nr. 31.408 do nr. 39.988 i niewykupionych prolongat od nr. 100.876 do 104.579

rozpoczynamy w sobotę, dnia 11-go kwietnia 1931-go roku od godz. 2-giej (14) do 6-tej (18) na sali p. JAROCKIEGO przy ul. Masztalarskiej 8. np 8 737/8

Prolongaty przyjmować będziemy tylko do czwartku, dnia 9 kwietnia 1931 r.

Lombard Miejski.

Licytacja zastawu.

W środę, 1 kwietnia, o godz 10-tej, sprzedawać będę w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20, z pol. i na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającemu za gotówkę:

Agregat na wozie do wytwarzania prądu elektrycznego

pozatem **szafy, szyfonierkę, kanapy, stoły, krzesła, meble kuchenne, skrzynię kamieni do ostrzenia 58 kg. i inne różne przedmioty.** Pw 10 166-13.18

Brunon Trzeczak

zaprzys. i ustanowiony publ. rzeczoznawca i aukcjonator na województwo Poznańskie ul. Dominikańska 3. tel 21 26.

PRZETARG PUBLICZNY

W czwartek, dnia 2 kwietnia b r., o godz. 10 30 przed poł., sprzedawać będę w firmie Poznański Dom Komisowy, Poznań, ul. Dominikańska 3, najwięcej dającemu za gotówkę:

samochód 6-osobowy, 3 pokoje jadalne, 3 saloniki, pokój męski, 3 garnitury klubowe w gobelinie, fortepian, kasa National z zap. elektrycznym, 2 kasy żelazne, 3 biurka, 3 stoły okrągłe, szafy, stojaki do garderoby, 2 lampy stojące z abażurami, meble antyczne, obrazy i inne przedmioty. Pw 10 171-13 23

Przedmioty obejrzeć można 15 minut przed licytacją.

Krawczyk, kom. sąd. Poznań, Dąbrówki 14.

Przy losowaniu **7% obligacyj stoł. miasta Poznania** z roku 1924 wylosowano następujące numery:

Litera A. Nr. 1—10, 176—180, 328—330, 431—440, 481—490, 751—760, 1061—1070, 1161—1170, 1241—1250, 1351—1360, 1431—1440, 1471—1480, 1581, 1582, 1806—1810, 1961—1970, 2151—2160, 2421—2425, 2771—2780, 3011—3020, 3141—3150, 3631—3640, 3656—3660 = 185 sztuk po 100.— zł. — 18 500.— zł.

Litera B. Nr. 1—6, 8—50, 166—200, 501—550, 551—600, 601—650, 801—850, 1001—1050, 1270—1300, 1351—1363, 2451—2500, 2651—2700, 3061—3100, 3551—3600, 4201—4250, 4701—4750, 4651—4669, 4918—4950, 5001—5050, 5201—5250, 5301—5350, 5501—5550 = 918 sztuk po 50.— zł. — 45 900.— zł.

Litera C. Nr. 1501—1600, 1901—2000, 2501—2600, 2801—2851, 2901—3000, 4101—4129, 6801—6900, 7501—7600, 7601—7700, 8201—8300, 8701—8800, 9301—9400, 9601—9700, 10501—10600, 11501—11600, 12401—12500, 13001—13100, 13101—13200, 14001—14100 = 1780 sztuk po 20.— zł. — 35 600.— zł. Razem 100 000.— zł.

Wylosowane obligacje wypowiada się niniejszem ich właścicielom do spłaty w dniu 1 lipca 1931 r. i wzywa się do odebrania kapitału gotówką w nominalnej wysokości w złotych przeliczonych po przeciętnym kursie franka szwajcarskiego notowanym na giełdzie warszawskiej w dniu płatności.

Razem z obligacją należy także przedłożyć kupony do niej należące mianowicie kupony od nr. 16—20.

Za nieprzedłożone kupony odlicza się odpowiednią kwotę.

Z dawniejszych losowań nie odebrano jeszcze:

Litera A. 388—390, 411—420, 461—470, 711—720, 771—775, 1021—1029, 1093—1100, 1151—1160, 1221—1230, 1371—1380, 1401—1410, 1411—1420, 1441—1450, 1561—1570, 1571—1580, 1761—1762, 1781—1783, 2316—2320, 2321—2325, 2381—2390, 2391—2400, 3461—3470, 3651—3655, 3681—3690, 3711—3720, 3741—3747.

Litera B. 231—250, 1402—1405, 1430, 1451—1457, 1459—1462, 1464—1470, 3501—3529.

Litera C. 6—9, 12—13, 22, 28—31, 43, 45—52, 57—59, 501—600, 9101—9200, 10201—10300, 10501—10400, 10801—10900.

Właścicieli tych obligacyj uprasza się o odebranie odnośnych kwot, gdyż nie oprocentowujemy. nw 8 812/13

Poznań, dnia 26 marca 1931 r.

MAGISTRAT XII/2.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 1 kwietnia b. r., o godzinie 12-tej, sprzedam w Nekielce pow. średzki najwięcej dającemu za gotówkę: **2 tuczniki, 4 warchlaki, 4 prosięta i powózkę.** Zbiórka u gospodarza Surdyka. nw 8 676

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

Licytacja zastawu

W środę, dnia 1 kwietnia, od godz. 15-tej począwszy, sprzedawać będę przy ulicy Wronieckiej 4 z polecenia i na odpowiedzialność interesowanych najwięcej dającemu za gotówkę: Pw 10 167-13,21

około 3000 butelek perfum, wód kolońskich oraz różne kosmetyki.

Brunon Trzeczak

zaprzysiężony i ustanowiony taksator i aukcjonator na województwo Poznańskie, ul. Dominikańska 3 tel 21 26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, 31 marca r. b., o godzinie 9.30, sprzedam w Kostrzynie na rynku najwięcej dającemu za gotówkę: **maszynę do szycia „Singera" i umywalkę.** nw 8 675

Br. Grzesiak, kom. sąd z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, 31 b. m., o godz. 10.30, sprzedam w Wiktorowie per Kostrzyn najwięcej dającemu za gotówkę: **maszynę do szycia.** Zbiórka u robotnika Nowaka. nw 8 674

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Uwielbiasz

pan wybraną, kup jej ślubną obrączkę, pierścień, zegarek. — Ceny już od 6 zł. Własna pracownia Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 77 185/6

Meble

wszelkiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, maga vn mebli. Tel. 64-25. Pw 9015-5.99

Gramofony Płyty — Przybory

Sprzedaż po najniższych cenach. F. Bałoń, Woźna 12 Pw 9539-10.53

Maliny

wyborowy gatunek 8 zł setka sadzonek za zaliczeniem sprzeda Majątek Laskownica Mała p. Grylewo, powiat wągrowiecki. zdw 76 229

Płaszcze

damskie czarne beż, tanio na sprzedaż. Górna Wilda 3, I wejście, I. piętro, prawo. zdw 76 190

Samochód osobowy

Fiat 505 prima maszyna na nowych oponach sprzedam korzystnie, nadaje się też dla rzeźnika. Zgłoszenia u Maciejewski, Dąbrowskiego 18. zdw 75 733

Stary Rynek 37

poleca kapelusze najnowsze fasony. Pw 10 006 12.94

Brzoskwinie

morele, róże krzaczaste, jabłonie i węgierki pienne sprzedaje po cenach bardzo przystępnych Zakład Sadowniczy „Glinka" (własność Krakowskiego Towarzystwa Ogrodniczego) w Prądniku Czerwonym p. Kraków. nw 8748

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 9508-1.65

Wózków

dziecięcych wybór, Światek dziecięcy, Kraszewskiego 11 zdw 75 838

Renaissance

zegar, kandelabry, bronz francuski, zegar „Bull", kandelabry „Empir", świeczniki staro hebrajskie i inne okazyjnie tanio. Antykwarjat Antoniego Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 10 017-12.135

Na sprzedaż

buty damskie do konnej jazdy, wanna, 2 stoły kuchenne, pralka systemu Podowskiego, koń na biegunach, rowerek, łóżko dla lalki i inne meble i zabawki, ul. Konopnickiej 6. zdw 77 000

Duży

wózek dziecięcy jak nowy do sprzedania, Górna Wilda 86, I. ptr., mieszkanie 5. zdw 76 997

Plusz

meblowy oraz gobelin w największym wyborze po cenach najniższych poleca Pieczyński, Poznań, Pocztowa 11. zdw 77 026

Samochód

2 tonnowy, gotów do jazdy sprzedam. Rynek Łazarski 18. zdw 77 052

Regały okazyjnie

oraz lustro-tremo sprzedam. — Pocztowa 11, parter, skład pończoch. zdw 77 140

Ogródek działkowy

im. Chociszewskiego na sprzedaż Cukiernia „Słowiańska" Marsz. Focha 70. zdw 77 284

Skład

kolonjalny z towarem, urządzeniem, przyległe 2 pokoje kuchnia przedpokój Bydgoszczy, sprzedam natychmiast 5.000 z powodu wyjazdu. Adres Kurjer zdw 77 133

Skład

kolonjalny towar, magiel i pokój. Adres Kurjer zdw 77 160

Rower

męski nowy sprzedam. Ul. Marszałka Focha 15a, Zgoła. zdw 77 143

Spodobasz

się każdemu mając kapelusz modny a tani z firmy A. Pietrzykowski, Wielka 8. Pw 10 152-9.15

Kapelusze

piękne i tanie (bo prywatnie). Wodna 15, mieszk. 2. rw 13 601

Mereżkarkę

Singera za gotówkę. Stanisz. Nowa 2. rw 13 606

Gramofon

szafkowy i rower tani osprzedam. Słowackiego 48, mieszkanie 6. jw 5768

Płaszcz

damski, wiosenny. Wierzbięcice 39a, parter, prawo. zdw 77 190

Pianino

stołowe tanio. Kraszewskiego 4, II prawo. zdw 77 249

Meble

używane tanio sprzedam. Siedlewski, Św. Marcin 8. zdw 77 287

Różne

meble z pięciu pokoi, powodu wyjazdu, spiesznie korzystnie sprzedam, handlarze wykluczeni. Marcina 66/67, front, mieszkania 8. zdw 77 157

Wózek

elegancki dziecięcy sprzedam. — Cieszkowskiego 7, mieszkanie 11. zdw 77 281

Skład

z pokojem sprzedam zaraz. Długa 4. zdw 77 271

Bufet

z kioskami, skład kolonjalny i rzeźnicki na boisku Klubu Sportowego „Warta" do odstąpienia. Wiadomości na miejscu: ul. Rolna 37, obok koszar saperów. zdw 77 270

Używana

sporkta na sprzedaż. Sienna 7, parter, lewo, zgłoszenia 17—19. zdw 77 276

Wózek

dziecięcy sprzedam. Rolna 62, parter, prawo. zdw 77 179

Rower

na sprzedaż. Kurc. Rybaki 31. zdw 77 356

Najtaniej!

Płaszcze oraz kapelusze damskie. Olbrzymi wybór — nowości sezonu. Ceny rewelacyjnie niskie Na raty na asygnaty Kredyt poleca P. Szczawińska i S-ka. ul. Wodna 1 Pw 9 855/6-12.31/2

Folwark

400 mórg okazyjnie i bardzo korzystnie do nabycia, inwentarz żywy i martwy kompletny budynki masywne, wpłata podług ugody. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 328

Maneż

2 śrutowniki, sieczkarnia, 400 worków, 18 wozów roboczych i szory, 4 windy, liny drutowe, piece żelazne, basen żelazny, kafle szprychy, pompa ogrodowa na sprzedaż. Eggebrecht, Wieleń n/Notecią. zdw 77 327

Lisy

ciemne, jasne. Wiersbięcice 18, parter, prawo. zdw 77 318

Suche

30 36, 43, 52, 80 m/m sosnowe deski odziemkowe, 23 i 26 m/m deski olszowe, 4×6 m łat dachowych, dyle klonowe, brzozowe bukowe na sprzedaż. Eggebrecht, Wieleń n/Notecią. zdw 77 326

Samochód

mały „Renault" otwarty, 4 osob. na chodzie sprzedam zł 1 800 lub zamienię na dobry motocykl. tokarnię lub gryzarkę. „Montan" Ostrów Pozn., Raszkowska 26. zdw 77 325

Nastrój świąteczny

podnosi przedewszystkiem porcelana, dlatego sprzedaje Hurtownia Porcelany Wronicka 24 bez wyjątku każdemu ładny serwis stołowy 12 osób za 59 złotych: Serwis kawowy 8.50; ½ tuzina alpakowych noży i widelcy 28,— Szklanka tylko 10 groszy. Po porcelanę wszyscy do Hurtowni! zdw 77 134

Najtaniej

noże, łyżki, widelce, grubo srebrzone 12 łyżeczek 7 zł. 12 dużych łyżek tylko 18 zł sprzedaje F. Staszewski, 27 Grudnia 5, skład porcelany i platerów. zdw 77 215

Kanapy, leżanki, materace

sprzedaje bardzo tanio M. Kowalski, zakład tapicerski. Woźna 14, za Garbarami. rw 13 559

Ryż

Burma ½ kg 0.40 zł. Centrala Spożywcza Trawiński, ul. Wronicka 12, tel. 27 43. rw 13 595

5 KUPNA

Motor

na 1—1½ KM na 220 volt kupię. L. Żuchowski, Rawicz. Pw 10 001-54.91

Kupuję i przyjmuję

w komis antyki piękne, stare srebro, złoto, bronzy, perskie dywany etc. Firma F. Tarkowska Poznań, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 9530-9.90

Kupię

konia pod wierzch i do powózki. Adres z podaniem ceny Helena Kaczmarek, Puszczykówko. zdw 76 549

Szukam

składu kolonialnego tylko dobrym punkcie mieszkaniem Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 016

Kupię

okazyjnie maszynę do pisania. — Oferty z podaniem marki i ceny Kurjer zdw 77 013

Fortepian

kupię. Oferty cena Kurjer zdw 77 151

Kinoaparat

kupię (Ernemann) pierwszeństwo opis do Kurjera zdw 77 005

Szukam

składu papieru z pokojem lub próżnego składu. Oferty Kurjer zdw 77 292

Objektu

nadającego się na urządzenie letniska względnie domu wypoczynkowego poszukuje organizacja urzędnicza. Pośrednictwo wykluczone. Oferty z podaniem ceny, wysokości spłaty, sposobu spłaty reszty należności (amortyzacja) oraz z bliższem określeniem objektu uprasza się składać do ekspedycji niniejszego pisma dw 3187

6 KAMIENICE

Kamienica

nowoczesna duży ogród w Gnieźnie przy ul Dalkowskiej okazyjnie do sprzedania, Razniak, ul. Warszawska 19. zdw 76 979

Kamienicę

3 piętrową, nowowybudowaną, centralne ogrzewanie, elektryczność, gaz, i kanalizacja w powiatowem mieście, wyższe szkoły, blisko Poznania, sprzedam 185 tys. zł., wpłaty 85 tys. hip. amort. Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 328

Dom

nowy, przynosi 500 zł. miesięcznie sprzedam. Cichocki, Oborniki, Rynek. rw 13 603

7 PIENIĄDZ

Akcje

8 procentowe, listy dolarowe (stare) Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego kupię. Oferty z ceną pod „Akcje" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 9 964-63.124

Przystąpię

jako wspólnik do solidnego przedsiębiorstwa z kapitałem do 30 tysięcy złotych. Oferty Kurjer zdw 76 734

Pożyczki

osiągnąć mogą urzędnicy państwowi, komunalni wojskowi, oficerowie i d. za odnotację na pensji. Zgłoszenia osobiste lub pisemne Bank Oszczędnościowo-Kredytowy, Poznań, Podgórna 7. Pp 9996-12.101

Gdynia

poszukuję wspólnika lub wspólniczkę do zakładu fryzjerskiego z gotówką 3.000 tys zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 76 586

65 000 zł

poszukuję na I. hipotekę dochodowej realności miejskiej korzystnie dla kapitalisty. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 988

Poszukuję

urzędnika gospodarczego z kaucją zaraz wspólnictwo niewykluczone. Oferty Kurjer zdw 76 975

Wspólnika

rzutkiego z kapitałem 5000—6000 do intratnego interesu poszukujemy. Oferty do Kurjera zdw 77 291

3 000 zł

ulokuję pod gwarancję hipoteczną Oferty Kurjer zdw 77 333

8 DO WYNAJĘCIA

Cztery

pokoje komfort oraz meble na sprzedaż Mickiewicza 3, właścicielka. zdw 76 592

Do wynajęcia

16—18 dużych pokoi centralne ogrzewanie, 3-piętrowy dawny Hotel Francuski, ceny niskie. Wiadomość F-a Stanisław Juracki & S-ka. Aleje Marcinkowskiego 13, telefon 25 47. zdw 76 507

2 mieszkania

słoneczne nowoczesne 3 pokoje, kuchnia, 2 pokoje kuchnia w nowowybudowanej willi przy Aleji Szelągowskiej do wynajęcia. — Oferty Kurjer zdw 77 021

Dwupokojowe

trzypokojowe, pięciopokojowe za dzierżawę centrum zaraz wolne, Mroczkowski, Wały Królowej Jadwigi 11, skład. zdw 77 146

Mieszkania

za dzierżawę wskaże. Blicharski, Półwiejska 26. zdw 77 078

Po

przebudowaniu wynajmę pokój oficynie, pobliżu Parku Wilsona dzierżawa 2 lata, Oferty Kurjer zdw 77 041

Pokój

kuchnia duży pokój do wynajęcia. Świerczewska 24, Dębiec. zdw 77 076/7

1 700

dwupokojowe mieszkanie zgóry dzierżawa. Agencja Kurjera Przecznica 1a, skład. zdw 77 290

500

10 miesięcy dzierżawa pokój kuchnia. Agencja Kurjera Przecznica 1a, skład. zdw 77 289

2 pokoje kuchnia

przedpokój, pokój służącej, zaraz nowej willi tuż dworzec Luboń, wodociągi, elektryka, czynsz 140 miesięcznie, rok zgóry bezdzietnemu Państwu. Oferty zdw 76 755

Pokój

słoneczny, duży, gazowa kuchenka, osobne wejście, czynsz za rok zgóry, ul. Wiersbięcice 58, mieszkanie 2. zdw 77 236

Mieszkanie

2 pokoje i kuchnia z szopami nadające się na wszelki interes od zaraz do nabycia, Górna Wilda 108, Piasecki zdw 77 329

Mieszkanie

pokój kuchnia 1 500 wskaże Sulecki, Strumykowa 3. zdw 77 342

2

pokoje kuchnia, komfort urządzone 2.500, remont, w tem dzierżawa do wynajęcia gospodarza. Adres Kurjer zdw 77 361

Ubikacja

jasna na warsztat, nadaje się na każde przedsiębiorstwo, objęcie 250. Blicharski, Półwiejska 26. zdw 77 209

Mieszkanie

2 pokojowe i kuchnia w Luboniu od 1. 4. za miesięcznym czynszem wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 208

6

pokojowe, 27 Grudnia, słoneczne. Oferty Kurjer zdw 77 308

Mieszkanie

3 pokojowe kuchnia, łazienka, nadające się na skład. Górna Wilda rocznym czynszem, ewtl. z meblami. Oferty Kurjer zdw 77 196

Mieszkanie

pięciopokojowe komfortowe zaraz Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 77 347

9 SZUKA MIESZK.

3—4 pokoi

poszukuje bezdzietne małżeństwo, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer zdw 77 116

Szukam

pokoju z kuchnią lub jednego dużego najchętniej suterenowe dla szewca, płacę zgóry. Oferty Kurjer zdw 76 992

Pokoju

od gospodarza szukam cena 500. Oferty Kurjer zdw 76 989

3 lub 4

pokojowego mieszkania na cele biurowe, mieszkalne przy Starym Rynku, Szkolna pl. Świętokrzyskim, Podgórnej Św. Marcinie. Nowej, poszukuje. Oferty Kurjer zdw 77 295

2 pokoi

lub 1 z kuchnią, czynsz miesięczny poszukuje. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 77 174

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Stosowne

(dla dentysty) 6 pokojowe, przy 27 Grudnia, zamienię na 3—4. Oferty Kurjer zdw 77 309

11 POKOJE UMEBL.

Pokój

spokojnemu panu Śniadeckich 6a parter, prawo, dom ogrodowy. zdw 77 042

Ładny

pokój do wynajęcia elektryka od 1 4. Kreta 24 III prawo. zdw 76 943

Pokój słoneczny

dla 2 panów wolny. Wielkie Garbary 36, m. 22 Zgłoszenia od 5—7. zdw 71 579

Z utrzymaniem

przyjmę na wspólny pokój z młodym urzędnikiem ubezpieczeniowym. Pocztowa 15, I. m 3. Zgłoszenia 2—4 zdw 76 966

Młodzież

wyższych uczelni przyjmę, zapewniam opiekę, pomoc w naukach. Ogrodowa 10, m 4. zdw 77 349

Pokój

umeblowany 1—2 osobom. Ulica Dąbrowskiego 52, front, I. piętro mieszkanie 5 zdw 75 913

Pokój

duży umeblowany słoneczny wynajmę. Zacisze 2, narożnik Jasnej, III. zdw 76 905

Pokój

dla 2 panów do wynajęcia. Ul. Kanałowa 7, I. piętro, prawo, front. zdw 76 925

Pokoje

osobne wejście, elektryczność, panom. Wierzbięcice 13 III. lewo, zdw 75 829

Panu

lub dwom wynajmę. Staniszewska, Dolna Wilda 64. zdw 76 578

Pokój

frontowy niekrępujący. Wielka 16, mieszkanie 4. zdw 77 014

Pokój

dla inteligentnego. Śniadeckich 24, mieszkanie 1. zdw 77 008

Pokój

do wynajęcia zaraz Spokojna 5a zdw 77 007

Pokój

dla pani, Matejki 60, m. 3. zdw 76 999

Pokój

do wynajęcia Strusia 9 III ptr. prawo. zdw 77 109

Pokój

frontowy osobny wchód 2 panom Chwaliszewo 5, II. lewo, zdw 77 085

Wspólny

pokój dla pana. Półwiejska 8, II. ptr., lewo. zdw 77 087

Pokój

frontowy, słoneczny, Plac Nowomiejski 6a, I. zdw 77 088

Pokój

dwom panom (paniom) wynajmę, Strzelecka 20, III. prawo. zdw 77 089

Umeblowany

lepszy pokój jednemu lub dwom panom. Mostowa 16, III., lewo. zdw 77 046

Pokój

mały większy, ładne, tanio. — Wrocławska 38, m. 32, dom boczny. zdw 77 058

Odnowiony

pokój wydzierżawię dwom panom. Marszałka Focha 27, wchód 6, III. p., mieszkanie 51. zdw 77 057

Pokój

osobne wejście, także małżeństwu. Plac Sapieżyński 3, III., lewo. zdw 77 056

Śródmieście

dwuosobowy. Wrocławska 3, II., prawo. zdw 77 071

Pokój

dla panienek. Winklerowa, Grobla 6. zdw 77 070

Pokój

frontowy panu. Plac Nowomiejski 10b, I. zdw 77 069

Pokoik

paniom. Grunwaldzka 23, Pogorzelska. zdw 77 065

Mały

pokoik. Kochanowskiego 1, IV., prawo. jw 5767

Pokój

dla panienek, Strzelecka 28a, parter, lewo II., drzwi. zdw 77 092

Niekrępujący

elegancki, elektryczność, Wały Jana III. 11, mieszkanie 4. zdw 77 124

Dwuosobowy

lub 1 osobę. Wierzbięcice 46, front, III., lewo (Rynek Wildecki). zdw 77 122

Niekrępujący

pokoik 40 zł. Kopernika 2, I., lewo. zdw 77 121

Pokój

elektryczność. Kwiatowa 3, I., lewo. zdw 77 120

2

czyste z używaniem kuchni, fortepian. Jackowskiego 31, Tomkowiak. zdw 77 119

Pokój

słoneczny, balkon, elektryczność, Wierzbięcice 10, I. zdw 77 137

Pokój

umeblowany 1 lub 2 osobom, ewtl. z utrzymaniem zaraz Bukowska 9, II. zdw 77 136

Pokój
umeblowany frontowy do wynajęcia. Szewska 9, mieszkanie 8. zdw 77 155

Pokój
elektryczność, łazienka, telefon Przecznica 5, parter zdw 77 154

Pokój
dwuosobowy. Półwiejska 34, I., prawo. zdw 77 153

Dwuosobowy
trzyosobowy, Józefa 9, parter, lewo. zdw 77 150

Skromny
27 Grudnia 9, III. zdw 77 149

Elegancki
z klatki schodowej. Różana 23, I. ptr. zdw 77 147

Niekrępujący
frontowy, elektryczność. Stroma 7, I., prawo. zdw 77 145

Pokój
1—2 panom utrzymaniem pianino. Półwiejska 2, m. 6. zdw 77 144

Dobrze
umeblowany, pokój wolny. Wały Królowej Jadwigi 1, II., lewo zdw 77 142

Dwuosobowy
małżeństwo niewykluczone. Skryta 10, mieszkanie 1 zdw 77 195

Słoneczny
czysty, światło elektryczne. — Wszystkich Świętych 8, I., lewo. zdw 77 193

Pokój
Wodna 13, I. podwórze. zdw 77 192

Pokój
27 Grudnia 5, II. zdw 77 191

Pokoik
skromny Wodna 27, II., podwórzu. Jachnik. zdw 77 114

Pokój
panienkom lub małżeństwu zaraz. Masztalarska 1, III. p. zdw 77 118

Pokój
dwuosobowy zaraz. Piekary 7, III., prawo. zdw 77 112

Pokój
frontowy, parterowy zaraz do wynajęcia. Grobla 4, lewo, parter. zdw 77 074

Pokój
1—2 panom bez pościeli. Kilińskiego 1, m. 7. zdw 77 073

Pokój
słoneczny, czysty, oddam 1—2 solidnym panom. Szwajcarska 24, I., prawo. zdw 77 072

Pokój
panu. Składowa 12, 2 podwórze, prawo I., Bocian. zdw 77 096

Pokój
wynajmę. Składowa 12, mieszkanie 7. zdw 77 075

Duży
umeblowany balkonowy. Fr. Ratajczaka 13, mieszkanie 6. zdw 77 082

Pokój
z używaniem kuchni małżeństwu. Wielkie Garbary 32, tylny dom, m. 15. zdw 77 081

Ładny
niekrępujący. Ogrodowa 2, III., lewo. zdw 77 080

Pana
na pokój. Piekary 22, Łopińska. zdw 77 084

Pokój
wynajmę. Trzeciego Maja 3a, mieszkanie 17. zdw 77 083

Pokój
niekrępujący zaraz. Wielkie Garbary 46, mieszkanie 7. zdw 77 132

Półwiejska
5, III., prawo, solidnemu panu. zdw 77 131

Pokój
z meblami oddam zaraz zgoda gospodarza. Zawitalski, Prusa 20. zdw 77 127

Pokój
z osobnem wejściem, Za Grobla 5, tylny dom, I. piętro, prawo. zdw 77 126

Pokój
dwom solidnym panom. Franciszka Ratajczaka 11 a trzecie wejście, drugie piętro na lewo, mieszkanie 69. zdw 76 993

2
pokoje umeblowane, słoneczne wprost z klatki do wynajęcia. — Grunwaldzka 20 b, m. 11. zdw 76 984

Pokój
umeblowany, słoneczny dla pana do wynajęcia. Szamarzewskiego 23, m. 7. zdw 76 981

Niekrępujący
pokój, telefon, Stolarska 2, m. 6 zdw 77 272

Panience
wspólny tanio. Kanałowa 6, mieszkanie 13. zdw 77 038

Pokój
umeblowany panu do wynajęcia. Wodna 26, II. zdw 77 027

Mickiewicza
30, II. zdw 77 023

Wspólny
panu. Mikołajczak Półwiejska 37, III. zdw 77 064

Pokój
duży, czysty, solidnemu panu wynajmę, elektryczność. Romana Szymańskiego 8, III. lewo. zdw 77 063

Pokój
do wynajęcia. Rybaki 7, front. III. lewo. zdw 77 062

Czysty
pokoik oraz dwuosobowy do wynajęcia. Popławskich 9, parter, prawo. zdw 77 054

Dwuosobowy
Hojnacka, Woźna 14 b, III. prawo. zdw 77 100

Pokój
słoneczny, korzystnie. Plac Nowomiejski 5, III. wejście, III. lewo zdw 77 099

Zielona 1
I. lewo, frontowy, elektryczność jedno albo dwuosobowy. zdw 77 098

Pokój
1 (2) panienkom wynajmę. Marcina 78, II. lewo. zdw 77 101

Pokój
wspólny dla panny. Młyńska 5, mieszkanie 10, Dudzińska. zdw 77 107

Pokój
czysty niekrępujący. Wielkie Garbary 50, m. 10. zdw 77 106

Pokoik
elektryczność panu. Jeżycka 41, I. lewo. zdw 77 105

Pokój
umeblowany, Św. Marcin 18, front, mieszkanie 9. zdw 77 104

Pokój
umeblowany. Grobla 1 b, III. lewo. zdw 77 103

Pokój
umeblowany utrzymaniem, światłem elektrycznem. Św. Marcin 66/67, mieszkanie 10. zdw 77 102

Pokój
do wynajęcia z całem utrzymaniem 80 zł. Gen. Chłapowskiego 2 II. lewo. zdw 77 110

Przyjmę
panie na mały pokoik z elektrycznem zaraz W. Garbary 9, parter, prawo m. 18 zdw 77 354/5

Pokój
wynajmę. Kuźniarska. Mostowa 26, podwórze III., wchód II. piętro. rw 13 593/4

Niekrępujący
klatki schodowej zaraz. Wrocławska 13, I. lewo. zdw 77 256

Pokój
Rom. Szymańskiego 9, II prawo. zdw 77 255

Piekary
25, w podwórzu parter. zdw 77 253

Pokój
wynajmę dla 2 panów, Kreta 6, wejście z bramy, m. 11. zdw 77 228

Balkonowy
frontowy, elektryka, widok Park Wilsona, dwom, utrzymaniem wynajmę. Marsz. Focha 47a, m. 2. zdw 77 ..0

Pokój
umeblowany, słoneczny, 1 kwietnia. Ratajczaka 16, III. zdw 77 200

Pokój
dla 1 panienki. Aleje Marcinkowskiego 28, I ptr. Otto. zdw 77 304

Pokój
osobne wejście, Chwaliszewo 67, m 9. zdw 77 314

Mickiewicza 11
III. prawo, utrzymaniem panom zdw 77 237

Słoneczny
czysty, pokój 2 panom. Kanałowa 4, II. zdw 77 235

Pokój
Matejki 4, parter, lewo, front. zdw 77 234

Pokoje
słoneczne, czyste, dobrze umeblowane, panom, panienkom, wynajmę. Kraszewskiego 5, m. 5. zdw 77 232

Jedno
dwuosobowy. Witczak, Mostowa 15 zdw 77 231

Pokój
słoneczny, frontowy elektrycznością inteligentnemu panu wynajmę. Kraszewskiego 8, I. piętro, prawo zdw 77 230

Pokój
elektryczością, inteligentnemu panu wynajmę, Słowackiego 37, parter, prawo. zdw 77 229

Pokój
dwuosobowy, Wielka 18, mieszkanie 14. zdw 77 227

Pokój
niekrępujący, frontowy, elektryczność, pościel pożądana, Mostowa 33 wysoki parter, lewo. zdw 77 225

Pokój
dla pana. Mostowa 14, Łaszczewska. zdw 77 224

Pokoje
wolne, Dąbrowskiego 36, mieszkanie 7. zdw 77 221

Pokój
Strzelecka 5, III. lewo. zdw 77 269

Pokój
panu wynajmę, Szyperska 3, parter lewo. rw 13 592

Małżeństwu
wynajmę, Łąkowa 17, podwórze prawo, m. 34. zdw 77 305

Józefa
9, m. 8, dwuosobowy. zdw 77 310

Na
wspólny pokój przyjmę panienkę Malczewska, Ratajczaka 12. zdw 77 247

2
panom pokój. Gwarna 10, II. prawo. zdw 77 246

Pokój
balkonowy. Fredry 6, II. Lietz zdw 77 245

Lepszy
pokój, niekrępujący, wynajmę panu. Pyka, Górna Wilda 45, I. zdw 77 244

Niekrępujący
dobrze umeblowany, elektryczność, klatka schodowa, Ratajczaka 9, m. 8. zdw 77 243

Słoneczny
czysty, elektryczność, solidnej jednej, dwom paniom zaraz, Różana 4, III. Radomska. zdw 77 242

Pokój
wspólny. Grobla 19, prawo. zdw 77 203

2 panienki
na wspólny. Adres Kurjer zdw 77 201

Kraszewskiego 8
mały pokoik tanio wynajmę. — front, III. lewo. zdw 77 210

Frontowy
dwom, jednej osobie, elektryczność. Różana 12, Sobkowiak. zdw 77 218

2
panom pokój frontowy wynajmę Kościelna 15, I. ptr., prawo. zdw 77 212

Słoneczny
Chwaliszewo 4, mieszkanie 8. zdw 76 454

Pokój
frontowy panu. Wodna 7, II. prawo. zdw 77 220

Pokój
dla 2 panów — pań, Szwajcarska 19, Bugajak. zdw 77 218

Pokój
Małeckiego 5, dom boczny lewo mieszkanie 19. zdw 77 204

Pokój
umeblowany, frontowy, 1 lub 2 panom oddam, Chwaliszewo 48, II pr. zdw 77 362

Pokój
Grudnia 19, III. prawo. zdw 77 316

Pokój
słoneczny dwuosobowy. Jankowska 31. zdw 77 315

Pokój
Żupańskiego 21, I. prawo. zdw 77 344

Inteligentnemu
utrzymaniem — bez. elektryczność, fortepian ewentl. wspólny, Strzelecka 3 a, m. 3. zdw 77 343

Pokój
Św. Józefa 9, parter, prawo. zdw 77 277

Niekrępujący
1—3 osobowy, stanowisku, Górna Wilda 15, Dybalska. zdw 77 283

Pokój
wspólny, Łąkowa 16, III. prawo. zdw 77 282

Pokój
Przemysłowa 12, III. prawo. zdw 77 290

Pokój
wynajmę, początek Górnej Wildy 17, I. lewo. zdw 77 279

Pokój
dla małżeństwa, Lesińska, Woźna 13 b, III. zdw 77 278

Dwuosobowy
panom tanio. Szamarzewskiego 34, Augustyniakowa. zdw 77 267

Dwuosobowy
frontowy, elektryczność wynajmę Młyńska 12 a, mieszkanie 6. zdw 77 264

Pokój
frontowy 1—2 osobom wynajmę. Dąbrowskiego 26, I. prawo. zdw 77 263

Pokój
dwom panom lub małżeństwu, pościel konieczna, Żupańskiego 15 I. prawo. zdw 77 262

Słoneczny
frontowy 1—2 osobom, Dąbrowskiego 25 a, I. lewo. zdw 77 261

Pokój
kuchnia Jeżyce 300, wskaże Krzyczyński, Łukaszewicza 6, podwórze. zdw 77 303

Dwuosobowy
św. Wojciech 21, II. lewo. zdw 77 289

2
osobom wynajmę, elektryczność, Marszałka Focha 27, front II, mieszk. 9. rw 13 597

Balkonowy
słoneczny panom. Wielkie Garbary 21, Nowak. rw 13 598

Umeblowany
dwuosobowy lub małżeństwu, pościel pożądana, Mostowa 30, m. 11 rw 13 599

Ładny
pokój dwuosobowy zaraz wynajmę. Seweryna Mielżyńskiego 5, mieszk. 8. rw 13 602

Skromny
pokoik panu. Wielka 17, II. Jankowa. rw 13 604

Pokój
do wynajęcia. Pocztowa 16, m. 13. rw 13 608

Dwóch panów
na wspólny pokój tanio. Śniadeckich 19, III piętro lewo, jw 57..

Pokój
Jackowskiego 31, II. Mroczkiewicz. jw 5770

Wspólny
panom, paniom, Rybaki 7, II. prawo. zdw 77 301

Kulturalnemu
panu pokój fortepian telefon zaraz lub 15. Dąbrowskiego 24, m 11. zdw 77 337

Elegancki
czysty. Maleckiego 17, I. lewo. zdw 77 369

Ogrodowa
19, Nowakowski, słoneczny. zdw 77 353

Z klatki
schodowej frontowy. Jackowskiego 30, II. wejście, m 3. zdw 77 352

Dwa
pokoje przyległe dla 2 osób. — Zielona 6, II zdw 77 350

Pokój
utrzymaniem, Prusa 2, II, lewo. zdw 77 348

Pokój
umeblowany, Focha 70, II., lewo. zdw 77 162

Czysty
pokój wynajmę. Patrona Jackowskiego 29 m. 8 zdw 77 161

Pokój
panu wynajmę. Dąbrowskiego 43 IV. zdw 77 200

Pokój
front, umeblowany na 1—2 osób zaraz wolny, elektryczność, bez pościeli Demarczyk, ul. Śniadeckich 11, I. (Łazarz) zdw 77 164

Pokoik
jednoosobowy skromny, Bukowska 33, mieszk. 1. zdw 77 170

Pokój
dla jednego lub dwóch lepszych pań lub panów, Bukowska 33, mieszkanie 1. zdw 77 169

Pokój
frontowy, wynajmę 2 inteligentnych panom (małżeństwu). Śniadeckich 4, m. 10. zdw 77 168

Pokój
frontowy, inteligentnej osobie, ewtl. dwom zaraz wynajmę. Św. Marcin 14, III., lewo. zdw 77 176

Centrum
pokój dobrze umebl bez pościeli. Zamkowa 3, I. p., lewo, narożnik Pocztowej. zdw 77 178

Pokój
słoneczny, Matejki 55, II., Waszkiewicz. zdw 77 177

Bardzo
ładny dwuosobowy Skarbowa 5, parter prawo, bez pościeli, osobne wejście. zdw 77 189

Pokój
kuchnia, elektr. wolne, 4—6. — Obornicka 33. zdw 77 188

Pokój
umeblowany 2 panów wolny. — Romana Szymańskiego 9, III., prawo. zdw 77 187

Pokój
mały niekrępujący, używalność kuchni wynajmę, Focha 27, m. 36 zdw 77 183

Pokój
elegancko umeblowany z używaniem kuchni do oddania. Niegolewskich 2, III. p., lewo. zdw 77 182

Pokój
czysty, słoneczny. Chwaliszewo 10, III. zdw 77 181

Słowackiego 18
pokój ładny, elektryczność, łazienka wynajmę. Lewandowska. zdw 77 180

2 umeblowane
łączne, elektryczność, używanie kuchni, czynsz zgóry za 1 rok. Wilda. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 335

Jeden — dwuosob.
część, utrzymanie, Słowackiego 25, I. lewo. zdw 77 334

12 SZUKA POKOJU

Panna
porządna, czysta szuka pokoiku za pomoc domową. Kurjer zdw 77 238

Pani
poszukuje próżnego pokoju z używaniem kuchni zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 214

Pokoju
eleganckiego, niekrępującego, z telefonem, w śródmieściu poszukuje pani, niewyżej jak II. piętra. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 223

13 LOKALE

Lokale fabryczne
na cele przemysłowe handlowe lub składnice bardzo jasne, suche nowocześnie budowane z siłą, światłem wodociągami kanalizacjami oraz obszernym placem od 1 kwietnia. Poznań-Jeżyce, korzystnie do wydzierżawienia. — Zgłoszenia Kurjer zdw 76 407

Garaże
do wynajęcia narożnik Górnej — Dolnej Wildy 78. Informacje tylko Budzyński, Starościńska 6, telefon 36 06 zdw 76 487

Większą ubikację (szopę)
na składnicę do 100 mtr.² obojętnie gdzie zaraz wynajmę. — Zgłoszenia z ceną Kurjer zdp 77 032

Garaż
przy Starym Rynku odda Lewandowicz, Jasna 3. zdw 77 368

Ubikację
z kantorkiem przy Starym Rynku odda Lewandowicz, Jasna 3. zdw 77 369

Lokal
biurowy z kompletnem urządzeniem, telefonem, ogrzewaniem, elektrycznem światłem, osobne wejście, centrum miasta, sprzedam zaraz korzystnie. Oferty Kurjer zdw 77 321

14 DZIERŻAWY

Przyjmę dzierżawę
kuźnię z narzędziami we większem mieście od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 76 741

Cukiernia
i kawiarnia Przemysłowa jedna z najlepszych w tej dzielnicy, z przyległemi 2 pokojami i kuchnią piec cukierniczy, obszerna widna pracownia, za dzierżawę zgóry wydzierżawi gospodarz. Marszałka Focha 32. zdw 77 113

Domek
pokój i kuchnia, morga ogrodu w Puszczykowie, wprost od gospodarza do wydzierżawienia. — Poznań, Szewska 14, mieszk. 8. zdw 77 090

Dwa
garaże wolne po cenie zniżonej murowane z nocną obsługą przy Parku Wilsona. Garaże Polonia, Drużbackiej 2 telefon 64-84. zdw 77 216

800 mórg
dom 10 pokoi, zabudowania bardzo dobre, żywy, martwy inwentarz, od dużego miasta 2 km. — Objęcie 55 000 zł. Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 77 206

Majątek
540 mórg zabudowanie I. klasy żywy, martwy inwentarz, objęcie 22 000. Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 77 205

Majątki
gospodarstwa każdej wielkości wydzierżawi jakoteż sprzeda przy mniejszej wpłacie Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 77 204

15 UZDROWISKA

Rabka
„Primavera" pensjonat pierwszorzędny bieżąca woda gorąca i zimna kąpiele solankowe doskonała kuchnia. Ogród lasek garaż Ceny umiarkowane Telefon 20 zdw 74 372

Letnisko
Puszczykowie, 3 wolne pokoje, kuchnia, wielkopańskiej willi i parku na całe lato wynajmę. Oferty Kurjer zdw 77 094

16 OSOBISTE

Pani
i Panu przypomnamy uprzejmie że Poznańskie Towarzystwo Telefonów (dawniej ul Jasna i ul Fr Ratajczaka) ma w Poznaniu lokale sprzedaży hurtowej i detalicznej obecnie tylko na ul Piekary 16/17 (Apollo) Aparaty i przyroby radjowe telefoniczne i elektryczne przyrządy domowe Poznańskie Towarzystwo Telefonów Poznań ul. Piekary 16/17 telefon 24-80 Pw 9 532-10.31

Zagubioną
legitymację wystawioną przez Wielkop. Izbę Rolniczą pod nazwiskiem Bernard Zdanowski, kontr. mleczarski unieważniam. zdw 77 019

Pana
Pawłowicza Franciszka który naprawiał kominy fabryczne Mleczarni w Damasławku i Janówcu uprasza się o zgłoszenie się w Polskiej Mleczarni Spółdzielczej w Łubowie p. Gniezno. zdw 77 001

Koleżanko
co się stało? Stęskniona Teresa. zdw 77 045

Bez
jajka wielkanocnego się nie odbędzie. Oto adres korzystnego źródła F-a Golisz, Wrocławska 32. zdw 77 241

21 ZGUBY

Unieważniam
zagubioną książeczkę wojskową, Roman Dembiński. zdw 76 514

Zgubiony lub skradziony
na linji kolejowej Kraków—Poznań portfel zawierający dokumenty osobiste jak: książeczkę wojskową, legitymację nr. 269 29 wydaną przez Urząd Miejski Poznań na nazwisko Roman Kostrzewski, zamieszkałego w Poznaniu przy ul. Długiej 12, unieważniam. zdw 77 006

Zegarek
Dabi nr. 256 642 złotą branzoletką zgubiono 25 b. m. w drodze od Col. Medicum do Kantaka. Uczciwy znalazca zechce oddać za wysokiem wynagrodzeniem przy Bóżniczej 16 mieszkanie 12. zdw 77 288

22 ROZMAITE

2,80
powleczenia na poduszkę na pościel od 8.30, prześcieradła gotowe od 4.50 pościel inlet gwarancja pod wzledem jakościowym poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, ul. Wrocławska 3 Pw 9524 9.45

3,90 zł
koszula biała męska, smokingowa od 7.90, kolorowa wierzchnia od 6.50, nocna od 6.90 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, ul. Wrocławska 3. Pw 9531-9.47

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo drugi dom od Placu Świętokrzyskiego. zdw 76 158

Naprawdę korzystnie kupuje się obrazy
tylko w firmie Witold Leworski, Wrocławska 36, skład obrazów i oprawa obrazów. Pw 9547-11.111

Nadszedł
wielki transport płaszczyków wiosennych dla chłopców po cenach bardzo korzystnych. Firma Fischer, Stary Rynek 91, rw 13 578

Lekcji
języka niemieckiego udziela K. Florkowska Kwiatowa 4, m. 11 zdw 77 004

Pończochy, skarpetki zupełna wyprzedaż
tylko do Świąt. Pocztowa 11, parter. zdw 77 139

Firanki
zakłada gustownie, zaluzje, repasuje akuratnie. Szafranek Staszica 19. zdw 77 141

Kilimy
artystyczne pracownia Kalksteinowej, Wierzbięcice 13. zdw 77 319

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z rąk, kart. Rom. Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy Placu Świętokrzyskim. zdw 77 358

23 OŻENKI

Inżynier
kawaler z kapitałem pragnie poznać inteligentną panią lub młodą wdowę posażną wzgl posiadającą własne przedsiębiorstwo, majątek ziemski. Cel matrymonjalny, dyskrecja zapewniona. — łaskawe oferty Kurjer nw 8794

Kawaler
lat 33, rolnik posiadający 60 000 gotówki, pragnie sielożeńć z właścicielką większego majątku ziemskiego. Panie od lat 23, zechcą przesłać oferty z dołączeniem fotografji, które się zwraca. Kurjer pod zdwp 77 050

Ładna
20-letnia blondynka, miła, wesoła, dobrego serca, szczerej duszy, bardzo kocha przyrodę, w celu matrymonjalnym pragnie poznać pana, leśniczego lub nauczyciela. Zgłosz. z fotografją skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 77 331

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1, II. piętro. zdw 74 417

Buchalteryjne
Współczesne Wykłady Palliera gwarantuje wielodziedzinową samodzielność. Warszawa Nowogrodzka 48 Zamiejscowi listownie Tp 571

Brydża
kto wyuczy? Oferty Kurjer zdw 77 022

Kursy
stenografji, pisania na maszynach księgowości, rozpoczynam 1 kwietnia. Tyran-Zaworska, Strzelecka 33 zdw 74 845-6

25 MUZYKA

Marjan Perzyński
nauczyciel muzyki Staszica 4 II p. m. 6, udzielam gry na skrzypcach, fortepianie, mandolinie. zdw 77 296

26 ROZRYWKA

Kino „Harfa"
Focha 28, Agonja Jerozolimy. zdw 77 360

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Aptekarz
umie niemiecki francuski, rosyjski, doskonały znawca laboratorjum, szuka odpowiedniej posady. Podanie warunków Kurjera Poznańskiego dw 3163

Biuralistka
z praktyką szuka posady Oferty Kurjer zdw 76 248

Urzędnik
29 lat, zdolny książkowy korespondent w języku polskim, niemieckim, z ukończoną szkołą handlową, obeznany z eksploatacją leśną, manipulacją i eksportem drzewa poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 76 434

Drogerzysta
dyplomowany, młodszy poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 413

Młynarz
mistrz pewny w swym zawodzie szuka stałej pracy jako samodzielny wzgl. nadmłynarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 615

Służąca
szuka posady pokojowej lub wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 559

Urzędnik gospodarczy
lat 35, żonaty bezdzietny, 12 lat praktyki, wzorowych majątkach z szkołą rolniczą z dobremi referencjami poszukuje posady od zaraz za minimalnem wynagrodzeniem. Również żona może się zająć książkowością. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji. zdw 76 097

Osoba
starsza, kulturalna znajdzie troskliwą opiekę utrzymanie dobre w lepszym domu. Oferty Kurjer zdpw 76 974

Dziewczyna
inteligentna, skromna z prowincji poszukuje posady do dzieci i prac domowych. Łaskawe zgłoszenia Kurjer rw 13 571

Starsza
dziewczyna z gotowaniem do wszystkiego od 1 kwietnia szuka posady. Oferty Kurjer zdw 77 015

Kołodziej
lat 27, kawaler, bez narzędzi, poszukuje posady w majątku ewentualnie za polowego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 76 998

Krawcowa - krojczyni
długoletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 067

Technik
budowlany z ukończoną Szkołą Budownictwa w Poznaniu poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 093

Panienka
lat 18 szuka posady do ekspedycji w cukierni lub piekarni, ewentl. do dzieci. Oferty Kurjer zdw 77 159

Służący
rutynowany, samotny lat 35, pierwszorzędnie polecony poszukuje stałej posady, okolica obojętna od 1. 4. lub później. Adres wskaże Kurjer zdw 77 111

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci lub lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 76 986

Rutynowana pszczelarka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 77 030

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Młode orły".
Aurora: Charlie Chaplin p. t. Bohater wojny światowej.
Casino: „Mężczyzno, — nie grzesz".
Colosseum: „Banda czarnego Billa", „Dom Upiorów" i „Rex Bell — Czarodziej".
Corso: „Deszcz Róż".
Edison: „Nocna taksówka".
Harfa: „Agonja Jerozolimy".
Kapitol: „Deszcz Róż".
Metropolis: „Messalina" (Służebnica Wenery).
Orzeł: „Żelazna stopa" i „Napad na ekspress".
Odeon: „Władczyni miłości".
Renaissance: W sidłach szantażystów. — Panienka od szlagierów.
Słońce: „Rozkoszna dziewczynka".
Stylowe: „Poznań wte i wewte" oraz „Wszystko za pieniądze".
Tęcza: „Jeździec bez głowy", „Tajemnicza moc".
Teatr Dobry Wieczór: „Kotv i Kominiarze".
Wilsona: „Pod banderą miłości".

Krawcowa
dzielna dziennie 2.50. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 254

Gospodyni - kucharka
znająca dobrą kuchnię, pieczenie różnych ciast, chów drobiu poszukuje posady we dworze Zgłoszenia do Kurjera zdw 77 024

Panienka
VI. klas gimnazjum prosi jakiekolwiek zajęcie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 77 061

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 77 055

300
złotych kaucji, złoży sierota za posadę w składzie spożywczym lub tej podobnej. Oferty Kurjer zdw 76 455

Królewianka
szuka posady do dzieci lub jednej osoby, zna szycie robótki. Oferty Kurjer zdw 76 456

Biuralistka
z dwuletnią praktyką pragnie zmienić posadę. Oferty Kurjer zdw 76 308

Ślusarz
szofer, kawaler poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 76 489

Elewka
kontraktowa (maturzystka) od 1. 4. r. b. potrzebna Apteka w Bazarze. Pw 9992-12.112

Parkietówki
zaraz potrzebne. Dancing - Restauracja „Jazz-Palais", telefon zdw 77 009

Podróżujący
oraz uczeń potrzebny od zaraz J. Tuch, Plac Działowy 9 hurtownia żelaza. zdw 77 003

Posługaczka
na cały dzień portzebna Adres Kurjer zdw 76 864

51000

nakładu posiada tygodnik

Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.

OGŁOSZENIA

przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdą w nim najodpowiedniejszy organ.

Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu św. Marcin 70.

Szofer
z roczną praktyką może złożyć kaucję poszukuje posady. E. Pawlarczyk, Miłosław. zdw 77 312/3

Służąca
szuka posady zaraz z gotowaniem lub bez. Świadectwa dobre. Oferty Kurjer zdw 77 251

Dziewczyna
starsza wiejska z gotowanem i wszelkich prac poszukuje posady od 1 do jednej lub dwojga osób. Oferty Kurjer zdw 77 286

Pomocnik
młodszy, dzielny ekspedjent z branży bławatniczej i towarów krótkich poszukuje z dniem 15. 5. b. r. posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 332

Posługi
poszukuję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 77 222

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer zdw 77 273

Dziewczyna
uczciwa pracowita szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 77 268

Siodlarz - tapicer
kawaler poszukuje posady w majątku od 1. 4. Franciszek Skrzypczak, Sienna 12, mieszkanie 10. zdw 77 259

Ogrodnik
poszukuje posady jako pomocnik lub samodzielny od zaraz lub później. J. Skrzypczak, Bobulczyn poczta Wronki. zdw 77 258

Zbożowiec - książkowy
z lepszem wykształceniem, znający dokładnie książkowość amerykańską, buchalterję fabryczną, dział wekslowy, korespondencje polsko - niemiecką, szuka odpowiedniej posady. Wymagania skromne, miejscowość obojętna. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański zdw 77 323

Służąca
z gotowaniem, praniem, prasowaniem poszukuje posady do bezdzietnego państwa lub jednej osoby zaraz. Oferty Kurjer zdw 77 363

Kierownik pługa parowego
doświadczony mo[illegible], wykonujący wszelkie reperacje maszyn rolniczych i gorzelniczych, w ostatniej posadzie 9 lat, poszukuje z powodu likwidacji pługów stałej posady zaraz lub później. Łask. oferty upraszam do Kurjera dw [illegible]88

Dziewczyna
z prowincji z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjera Pozn. zdw 77 165

Zamiejscowa
dziewczyna do wszystkiego, sumienna, znająca dobre gotowanie, sztywne prasowanie poszukuje posady zaraz do samotnej osoby lub starszego państwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 77 172

Sierota
lat 22 poszukuje posady jako służąca od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 77 167

Służąca
z gotowaniem szuka posady od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 77 357

Poszukuję
posługi na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 77 175

Szofer - rzeźnik
obejmie posadę za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Orędownik zd 75 194

Osoba
pracowita, uczciwa dobre świadectwa i polecenia kochająca dzieci poszukuje posady z gotowaniem, praniem z opieką dzieci w skromnym domu. Oferty Orędownik zd 77 018

Kucharz
młody z dobremi świadectwami szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 76 237

Młynarz
kawaler wolny od wojska, sumienny, z dobrą praktyką, szuka posady na skromnych warunkach Łaskawe zgłoszenia W. Derda, Sędzin, pow. Szamotuły. zdw 75 953

Syn
ciężko poszkodowanego inwalidy wojennego obuwnik, lat 19, poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, ul. Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97. zdw 76 521/2

Młodszy
pomocnik ogrodniczy z ukończoną szkołą i 1½ roczną praktyką poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer zdw 76 251

Dwie
dzielne lakierniczki oraz biegłe linjarki na rowery poszukują pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 544

Technik
budowlany, absolwent Państw. Szkoły Budownictwa w Poznaniu, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 76 431

Pielęgniarka
lat 22 poszukuje posady do dziecka lub chorej osoby. Oferty Kurjer zdw 76 081

28 WOLNE MIEJSCA

Posługaczka
potrzebna, Kurjer zdw 77 017

Znana
fabryka rowerów poszukuje wytrawnego majstra do montażu rowerów. Wieloletnia praca w tym zakresie i znajomość rynku, konieczne. Oferty pod dw3 152 kierować do Kurjera Pozn.

Bona
potrzebna do trojga dzieci 1½, 6 i 7 lat z szyciem. Oferty z świadectwami które się zwraca, podaniem lat i pensji prosze nadesłać Starościna Kutznerowa Inowrocław. zdw 76 909

Dziewczyna
potrzebna. Słowackiego 29. — Kwaśniewska. zdw 76 994

Młodszy
pomocnik krawiecki na małe miarowe sztuki potrzebny zaraz. — Strzelecka 10, mieszkanie 11. zdw 77 086

Posługaczka
na przedpołudnie potrzebna. — Przemysłowa 29, II., m. 7. zdw 77 044

Potrzebna
od zaraz stenotypistka ze znajomością książkowości. Oferty z odpisami świadectw, dokładnem życiorysem, oraz wynagrodzenia nie wyżej 100 zł miesięcznie do Kurjera zdw 77 049

Piekarz
piecowy, pierwszorzędna siła, samodzielna z kaucją od zaraz poszukiwany. Piec piersiowy. Spieszne oferty. Kurjer zdw 77 051

Pomocnik ogrodniczy
potrzebny 1. 4. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw skierować pod adresem W. Dolski, Ogrodnictwo, Antonin, Poznań 1. zdw 77 068

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, która pracowała w restauracji, może się zgłosić. Restauracja, Jezuicka 4. zdw 77 091

Służąca
młodsza z dobremi poleceniami potrzebna zaraz. Za Bramką 5 a I. piętro. zdw 77 125

Młodszy
pomocnik krawiecki zaraz potrzebny. Marszałka Focha 185, I. piętro. zdw 77 123

Praktykant
biegle piszący na maszynie ładnym charakterem pisma potrzebny do biura wydawnictwa. Oferty poważnemi referencjami Kurjer zdw 77 138

Krawcowa
która wykonuje wykwintnie garderobę dziecięcą tylko z dobrem poleceniem może się zaraz zgłosić. Lesińska, Kraszewskiego 11, I. ptr. zdw 77 135

Uczciwa
posługaczka potrzebna. Lewandowska, Św. Marcin 22, I. zdw 77 158

Pomocnik
krawiecki potrzebny. Adres Kurjer zdw 77 156

Służąca
do wszystkiego z dobrem gotowaniem potrzebna. Skład cukierków, Św. Marcin 19 zdw 77 152

Służąca
uczciwa, pracowita z praniem tylko z dobremi świadectwami potrzebna od 1. 4. Sobkiewicz, — Dąbrowskiego 86. zdw 77 233

Uczennice
do szycia zaraz potrzebne. Wały Zygmunta Augusta 2, III. ptr. lewo u p. Skwierczyńskiej. zdw 77 115

Szofer
z kaucją na taksówkę potrzebny. Oferty Kurjer zdw 77 079

Panienki
na miarowe kamizelki potrzebne. Wielka 16, m 17. zdw 77 097

Wykwalifikowanego
ślusarza z kilkuletnią praktyką w dziale okuć do karoseryj samochodowych oraz uczni do warsztatów stelmacharskich w fabryce karoseryj przyjmiemy zaraz. Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr 12.136 Pw 10 018 9-12.136/7

Panienka
inteligentna do dziecka zaraz potrzebna. Św. Marcin 11, I p. zdw 77 257

Fryzjerka
potrzebna. Kanałowa 3. zdw 77 252

Panie
wymowne do łatwej sprzedaży z gwarancją 30 zł. potrzebne. Zgłoszenia Cieszkowskiego 7, III p, mieszk. 12. zdw 77 250

Poszukiwani
panie, panowie do nowości. Zarobek dzienny zł 20.-30 Wzory płatne 20. 53. Kalisz, Franciszkańska 2. Ulatowski. zdw 77 248

Podróżującego
do inkasa i sprzedaży po składach kolonjalnych na wysoką prowizję, kaucja pożądana, na Poznań i prowincję. Adres Kurjer zdw 77 29

Uczennica
potrzebna zaraz. Cukiernia „Słowiańska". Marsz. Focha 70. zdw 77 285

Praczki
szukam zaraz. Mickiewicza 7, III lewo. zdw 77 260

Dzielna
fryzjerka, manikurzy tka potrzebna od zaraz. Fryzjer Hotel „Polonia". zdw 77 302

Służąca
do wszystkiego z samodzielnem gotowaniem, dobremi świadectwami potrzebna od 1. 4. Zgłosz. Mazowiecka 20. zdw 77 311

Uczciwy
chłopak do posyłek zaraz potrzebny. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 77 345

Poszukujemy
od 1 kwietnia dzielnego książkowego lub książkowej, obeznanej z książkowością „Definitiv". Oferty z podaniem pensji i referencji oraz z odpisami świadectw uprasza: B. Thiel, i Ska Tuchola. zdw 77 330

Służąca
do lat 20, umiejąca gotować, potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 15, I., prawo. zdw 77 117

Biurowej
początkującej piszącej na maszynie poszukuję. Zgłoszenia z życiorysem St. Rurek, Strzałowa 6. zdw 77 275

Uczeń
z dobrej rodziny potrzebny zaraz do składu kolonjalnego. Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życiorysem do Kurjera zdw 77 317

Służąca
uczciwa do wszystkiego. Kilińskiego 8, mieszkanie 7. zdw 77 339

Szwaczki
na bieliznę męską. Rekord, Stary Rynek 48. zdw 77 338

Dzielny
piekarz-cukiernik może się zaraz zgłosić. Oferty zdw 77 324

Prasowaczkę
i uczennicę przyjmę. Pralnia — Piekary 3. zdw 77 351

Zastępcy
we wszystkich miastach Polski poszukiwani do hurtowej sprzedaży pokupnego artykułu. Zgłoszenia: Kraków Skrytka pocztowa 151. nw 8811

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Poznańska 28/30, wysoki parter, lewo. zdw 77 214

Kucharki
hotelowe, restauracyjne potrzebne. Zgłoszenia: Św. Wojciech 1, restauracja. zdw 77 211

Pomocnik i fryzjerka
zaraz potrzebni Marszałka Focha 84, narożnik Emilji Sczanieckiej. zdw 77 207

Praczka
może się zgłosić Pralnia, ulica Bukowska 11 — 13. zdw 77 240

Pomocnik
fryzjerski, damsko-męski, potrzebny. Gołąbek, Solacz, Wolyńska 13 zdw 77 306

Służąca
młodsza od 1. 4. potrzebna. Grobla 27a, I lewo. rw 13 596

Marszantki
początkujące oraz uczenice do stroju potrzebne. Stanisz, Nowa 2 rw 13 605

Ekspedjentki
zdolne tylko z branży kapeluszy potrzebne. Stanisz, Nowa 2. rw 13 607

Stenotypistka
polsko-niemiecka na kilka godzin dziennie potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pretensji uprasza do „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 13.2. Pw 10158-13.2

Kwiaciarka
od zaraz potrzebna Zgłoszenia skład kwiatów, ul. Szewska 1. zdw 77 173

Posługaczka
potrzebna. Działyńskich 2. zdw 77 166

Służąca
do wszystkiego. Rybaki 15, skład. zdw 77 163

Krawcowa
do sukien i płaszczy potrzebna. Wrocławska 18, mieszk. 2. zdw 77 198

Służąca
z gotowaniem, kochająca dzieci potrzebna od 1. 4. Zgłoszenia 5—6, ul. Stawna 13, II. zdw 77 322

dw 3043

Humor zagraniczny

= Nikt się nigdy nie dowie, jakie cierpienia przechodziłem podczas mej ostatniej wyprawy do bieguna. Znaleźliśmy się bez żywności i bez opału...

— Trzeba było się zwrócić do konsulatu z prośbą o bezpłatny bilet powrotny!

(London Opinion). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 80 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w naglych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.